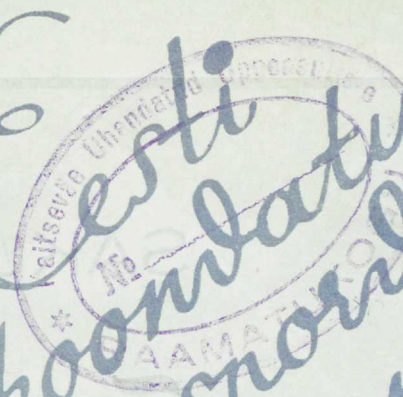


EESTI

Eesti
koondatud
spordilii-
kumise
tähtaasta



ERINUMBER



25

Nr. 2

SPORDILEHT

SAKU ÕLLETEHAS A/s.

ÕLU ja MÕDU

JUHATUS TALLINNAS

PEALADU: TALLINN, SUUR KLOOSTRI T. 10-12

TELEFONID: 437-36 ja 437-38

LADUD KÕIGIS LINNADES JA SUUREMATES ALEVITES



PÕLLUMAJANDUSLIK EKSPORT-OSAÜHISUS

„OVO“

ASUTATUD 1924. a. TALLINN, S. KARJA 18

EESTI LAENU PANGA MAJAS JA RUUMES

KÕNETRAADID 445-71 ja 447-53 POSTKAST 246

TELEGR. „OVO“ – TALLINN

OSTAB PIIRAMATA ARVUL AASTA LÄBI VÄLJAVEOKS JA
SISETURU TARBEKS KANAMUNE JA NAHKU



Riigivanem KONSTANTIN PÄTS
Eesti Spordihoone Ehitamise Komitee Kõrge Patroon
Eesti Olümpia Komitee liige

Terves kehas on terve vaim.

K. Päts



Dägede Ülemjuhataja
kindralleitnant J. LAIDONER

Eesti Olümpia Komitee esimees
Eesti Spordi Kesklüdu esimees 1928.—1933. a.

Ainult see rahvas, kes on tugev nii
vaimselt kui ka kehaliselt, suudab kõige pare-
mini läbi lüüa eluvõitlustest.

J. Laidoner

kindralleitnant,
Kaitseväge ülemjuhataja

Eile, täna, homme...

Talimängude avamisel olid meil meeles suvised Eesti Mängud, nende esindustlik ulatus ja sisuline võimsus. Nüüd, pärast Talimängusid, on meil meeles need mõlemad. Tubli eestlane on optimist, tubli eesti sportlane on seda aga veel suuremal määral. Sellest hoolimata võis aga küsida, kas meie esimesed Talimängud oma ulatuslikkuse ja sisukusega suudavad kujuneda kõrvutatavateks suviste suurte Eesti Mängudega?

Talimängud olid karmiks prooviks meie talispordile. Nende ebaõnnestumisel oleks olnud karta, et talispordid jääb meil oma arenemiselt tükiks ajaks seisma või, paremal juhul, ei saavuta uut hoogu oma tungil rahvasse.

Suur proov õnnestus kõige paremini. Võiks koguni öelda, et Talimängud, nagu see selgunud kogu meie ajakirjanduses avaldatud ülevaadetest, õnnestusid mitte saja-, vaid koguni kahesajaprotsendiliselt. See tähendab seda, et edu oli kaks korda üle oodatud. Nüüd on meil toimunud lühikese aja kestes juba kahed suured Mängud, mis oma mõjuga on ulatunud kogu rahvasse.

Kindla veendena ja samuti kindla tõsiasi on märkida, et spordiliikumine on meil muutunud rahva üheks tähtsamaks eluavalduseks, mille juures see praegu ei ole kaugeltki veel oma kulminatsioonipunktis. Eesti sportlaskond on viieteistkümmene aastaga, millal meil on oma koondatud spordiliikumine, saavutanud rea suuri eesmärgi. Aja arenedes on need eesmärgid üha suurenenud, kuid seejuures mitte kaugenenud, vaid oma suurusele vaatamata on nad meile praegu saavutatavamad kui seda olid omaaegsed suured eesmärgid.

Meie sportlaskonna teo- ja saavutusvõimsus on nüüdseks tõusnud võimsamaks. Sportlaskond, see on meil nüüd mitukümmend korda rohkem ühtlasi ka rahvus ise. Viieteistkümmene aasta eest oli lugu teisiti: siis meie sportlaskond arvuliselt ei olnud nii suurt tähtsust rahva koguarvus, siis meie sportlaskond oli, võiks öelda, pioneeride pataljon. Nüüd meie sportlaskond on aga rahvavägi, suur armee.

Spordiliikumine oma praeguses hoogsuses ja võimsuses suudab meie kodanikke koondada ühiseks rahvuslikuks aktsiooniks. Spordisäde on tunginud meie rahva hingesse. Oleme jõudnud nii kaugemale, et sportlaskond oma suuri Mängusid on õigustatud kõrvutama meie suurte laulupidudega. Talimängud andsid selle kohta uut kinnitust. Ka talvel suudab sport meil välja tuua mitte tuhandeid, vaid kümneid tuhandeid.



Riigisekretär K. TERRAS

Eesti Spordi Keskkliidu esimees
Kultuurkapitali Kejakultuuri Sihtkapitali-
valitsuse esimees
Eesti Spordihoone Ehitamise Komitee
esimees

Nüüd ja viieteistkümne aasta eest! Selles on määratu vahe. Siis, kui kõnelda talispordist, ainult üksikud suusajäljed kogu riigi kohta, nüüd aga juba üle kolme tuhande üksnes neid, kes valmistavad suuski.

Viieteistkümne aasta eest, millal pandi alus meie koondatud spordiliikumisele, ei võidud ette näha kõiki meie organiseeritud spordiliikumise järjest kasvavaid tarvidusi ja sellega seoses olevat organisatsioonilist alust. Nüüd on aga ilmselt muutunud märgatavaks, et meie spordiliikumine ei ole praegu tarvilisel määral koordineeritud. See seisukord ei tohi kesta. Senised puudused, mis on tulnud ilmsiks, tulevad kõrvaldada meie spordiliikumise suurema edu huvides. Meie spordiliikumise organisatsioonilises aluses tuleb ette võtta ümberkorraldamisi, et sportlaskond ja rahvas oma spordiharrastuses oleks senisest paremini juhitud.

Eesti Spordi Kesklüü on meie spordiliikumise praegune juhtiv asutus ja selleks jääb ta ka edasi. Kesklüü põhikiri näeb küll ette, et Kesklüü ülesandeks on meie spordiliikumise ühtlustamine, kuid seejuures põhikiri tema praegusel kujul ei anna selleks küllaldasi võimalusi. Praeguse põhikirja juures Kesklüü ei saa olla täieliselt juhtivaks asutuseks, kes, nagu see on tavaline, peaks ühtlasi olema ka vastutav meie spordiliikumise korraldiku ja eduka juhtimise eest. Et Kesklüü oleks tegelikult ja tõeliselt meie spordi juhtiv keskorganisatsioon selle mõiste kõige paremas mõttes, selleks tuleb kõige enne luua tarvilikke eeldusi.

Üheks esimeseks eelduseks sel alal on Kesklüü ja eriliitude vahekorralduse täpsem normeerimine, mis Kesklüüle võimaldaks kaasaotsustamise õiguse kõigis küsimustes, mis puutuvad meie spordiliikumise üldistesse huvidesse.

Eesti spordiliikumine on paisunud nii suureks, et tegutsemisvõimalused on jäänud kitsaks. Kogu Eestis praegu ei ole ruume, kus talvel oleks võimalik korraldada suuri sisevõistlusi. Kogu Eestis praegu ei ole ühtki tõeliselt suurt, rahuldavalt korraldada mõõtuudega võimlat. Kogu Eestis praegu ei ole ühtki tarvidusele vastavat talibasseini-sauna. Kogu Eestis praegu ei ole ühtki küllalt avarat ruumi, kuhu rahvas talvel saaks koguneda suuremal hulgal, tähtsatel puhkudel, mille juures ei ole mõeldud üksnes spordisündmusi, vaid kogu riigi- ja rahvaelu tähtsaid sündmusi. Meie ainus suur piduruum, milleks Estonia kontsertsaal, on jäänud kitsaks. Mujal neid tarvidusi, mis eelpool loetletud, rahuldavad spordipaleed, spordihooned.

Praegu on teoksil Eesti Spordihoonerajamine. Riigivanem, Vabariigi Valitsus ja Tallinna linnavalitsus on Eesti Spordi Kesklüü algatusel otsustanud asuda eeltööde tegemisele Eesti Spordihoonete püstitamiseks. Tallinna linn annab tarvilise maa-ala. Vabariigi Valitsus määrab vajalise krediidi ja Kesklüü on juba asunud tarviliste eeltööde läbiviimisele.

Eesti Spordihoonete küsimus on lahendatud. Praegu on küsimuseks see — kui kiirelt Eesti saab endale Spordihoonete? Tohiks loota, et ehitustöödega alustatakse hiljemalt 1936. a. kevadel.

Sportimiseks tarviliste ruumide puudus annab end tunda mitte üksnes Tallinnas, vaid ka meie teistes linnades. Toetus, mis kehakultuuri sihtkapitali kaudu selleks seni määratud, on niivõrd väike, et sellega ei ole midagi ära teha. Suurema toetuse hankimisel tuleb pöörduda ka seltskonna poole. Selleks Kesklüü kavatab koondada spordihuvilisi majandustegelasi eriliseks nõukoguks, kes leiaks summasid.

Lõppeks tuleb veel kord eriti rõhutada, et spordiliikumine vajab täielisemalt plaanikindlat ja täielisemalt tsentraliseeritud juhtimist.

Meil on usku Eesti spordi suuresse tulevikku. Palju tööd on ees, kuid see on sooritatav, kui kõik võtavad ühiselt osa ülesehitavast tööst Eesti spordiliikumise ja eesti rahva eduks.

J. Teras

Talv on tulikahjude aeg, sellepärast kindlustage majad, vallasvara ja kaubad tule vastu

EESTI LLOYD'is.



Külmal ajal on surmajuhtumid kõige sagedamad, sellepärast kindlustage aegsasti oma elu

EESTI LLOYD'is.

EESTI LLOYD

ESIMENE KINDLUSTUSE AKTSIASELTS EESTIS.

JUHATUS ASUB TALLINNAS, PIKK T. 11, OMAS MAJAS.

TELEF. 430-08 ja 448-94.

Selts toimetab:

**ELU-, TULE-, KLAASI-, MURDVARGUSTE-,
ÕNNETUSJUHTUDE- ja VEOKINDLUSTUSI.**

EESTI LLOYD'i poolt on seni välja maksetud kahjutasusid ligi kolm miljonit krooni (Kr. 3.000.000.—).

Seltsi vastutussummad ületavad seitsesada viiskümmend tuhat krooni (Kr. 750.000.—).

Seltsi peaesindused asuvad kõigis suuremates kodumaa linnades, esindajad aga üle kogu maa
Osakond Tallinnas, Väike Karja t. 12.

Pimedad ööd soodustavad varguste toimepanemist, — kindlustage vallasvara ja kaubad murdvarguste vastu

EESTI LLOYD'is.

Jäätanud, libedad teed põhjustavad iga päev õnnetusjuhtumeid, kindlustage end õnnetusjuhtumite vastu

EESTI LLOYD'is.

Kodumaa vanimaid ning suurimaid kindlustusseltse

EEKS=MAJA



TULE-, ELU-, NOORTE, MURDVARGUSE,
KLAASI- JA KODULOOMADE

KINDLUSTUSED

Juhatus ja peakontor: TALLINN, LAI 1 (omas majas)

Kontor: TALLINN, HARJU 29, Tallinna Majaomanikkude Pangas



Peatoimetaja HARALD TAMMER

Eesti Olümpia Komitee juhatasliige
EESTI SPORDILEHE toimetaja 1921.—1929. a.

Ühest võiflusajajärgust

Kehakultuuri sihtkapital võib vaadata tagasi juba oma 10-aastasele tegevusele. Praegu tundub see täiesti loomulikuna, et kehakultuur, sport, saab riigilt toetust ja leiab hindamist kasvatusliku tegurina, vaevalt osatakse meil veel endale ette kujutada olukorda teisiti. Paraku olid olud 10—12 aastat tagasi hoopis teistsugused — siis ei olnud väga tugev mitte ainult vool, mis tahtis kehakultuuri jätta välja valmiva kultuurkapitali seadusega toetatavate alade hulgast, vaid riigikogu kõnetoolilt avaldati isegi mõtteid, et spordivõistlused tuleksid Eestis hoopis seadusandlikult keelata ära.

Paar aastat enne kultuurkapitali teokssaamist oli üldse ajajärk, millal Eesti spordi- ja kehakultuuriliikumine võitles oma olemisõiguse eest. Eesti sportlaste esimesed suursaavutused olid äratanud spordi vastu meil suurt huvi, kuid olid teinud sellega kadedaks ka mitmesugused kirjandus- ja kunstiringkonnad, kes sportlaste populaarsuse tõusuga kartsid vähenevat oma populaarsust ja ka riigilt saadavaid toetusi. Algas siis spordiliikumise vastu ajakirjanduses ennenägematu kampaania, kus mõnitati sportlasi, kogu liikumist, kogu liikumise mõtet. See pidi olema midagi äärmiselt rumalat, ebaesteetilist, vaimuvaest, tervisele ja mõistusele kahjulikku, loeteldi, et suurvaimud on olnud kõik tervislikult kidurad, ja ainult viletsas ja tervis-

likult haletsemisväärses kehas pidi peituma suur vaim. Eesti rahvas taheti teha nüüsiliselt kõik suurvaimudeks, kuid meie sportlaskonna juhid mõistsid väga hästi, et selle massilise suurvaimude vabritsemise iha taga seisis palju reaalsem mõte — lüüa kehakultuur välja kultuurkapitalist, et kindlustada endale paremaid palasid sellest.

Mis teha? Oleks kultuurkapitali seadusest jäetud välja kehakultuur selle seaduse vastuvõtmisel riigikogus, oleksid puudunud lähemas tulevikuski väljavaated selle sissevõtmiseks sinna. Tuli kiirelt ja energiliselt tegutseda. Kuid kuidas? Poliitiliste erakondadega puudusid sportlaskonnal lähemad sidemed ja sportlaskonna häälekandjat „Eesti Spordilehte“ loeti niivõrd vähe, et tema hääli ei ulatunud kellegi kõrvu. Sporditegelaste kitsamal nõupidamisel otsustati seepärast leida võimalus Eesti suurima ajalehe „Päevalehe“ kaudu võitlemiseks spordi vastastega. See õnnestus.

Nende ridade kirjutaja ei tea, kui palju oli otsekohest kasu sellest lakkamatust polemikast „Päevalehe“ veergudel kehakultuuri võtmisele kultuurkapitali alla, kuid 3—4 aastat sai vihutud tööd teha spordiliikumise heaks tublisti. Igale müksule anti vastumõiks, iga atak leidis vastuataagi. Kui nüüd tagantjärele lugeda neid koltunud ajaleheväljalõikeid, mis jäänud laualaekasse, tundub vahest kogu see võitlus naivisena, veidrana, kuid seda sai tehtud täie noorusliku innu ja vaimustusega.

Mäletan, et katsuti võtta ka 1924. a. riigieelarvesse spordiliikumise toetuseks summaksid, kuid kui see kavatsus ei läinud läbi, jäi kõgu lootus kultuurkapitalile. Peale ajalehepoleemika kirjutati märgukirju, joosti Toompea vahet, — ning lõpptulemus oli sportlaskonnale suurel määral rahuldav. Mäletan, et kultuurkapitali seaduseelnõu läbimineku sportlastele soovitava kujul oli suuri teeneid riigikogu liikmel A. Anderkopil ja ka E. Veebermannil, ent sportlaskonna enda keskest tulnud pingutused ei olnud vahest ka mitte täiesti tuluta.

Ei ole ununenud, et kehakultuuri võtmise vastu kultuurkapitali sõdisid eriti innukalt pahempoolsed sotsialistid, kes hiljem sealt on püüdnud küll heameelega pumbata raha tööliisspordi heaks. Kuna hilisemad tööliisspordi juhid olid siis veel spordi vaenlased, võiks järeldada, et tööliisspordi toetamisel ei ole neil meestel vist mitte seisnud südamel niivõrd spordi kui mõni muu huvi.

Sportlaskonna tugevaimaks trumbiks kehakultuuri võtmiseks kultuurkapitali olid sportlaste sõjaaegsed teened ja mõte spordiseltside abil korraldada vabatahtlikku kodumaakaitset — kaitseliitu. Mulle sattusid nüüd pihku „Päevalehes“ veidi enne 1. detsembril 1924. a. avaldatud read:

„Mis kaalub enam, kas mõni vaimukultuuri saavutus või spordi rekord? Mõlemal on oma kaalu, kus aitab „Puhta mõistuse kriitika“, seal ei mõju sport ja ümberpöörduvalt. Maailm ei ole roosiaed, kus ainult oksakesel laulda ja filosofoeerida, läheb tarvis ka tugevat kämmalt ja raugemata iseloomu. Ja see viimane kohustab meid sportima. Olgu sul nii kõrge kultuur kui tahes, tuhandete viisi „Henge palangoid“ ja „Vanu laternaid“ raamaturüülitel, tuleb ka vahel oma kirjutuslaeva takka välja astuda ja näit. püss pihku võtta. Siis on tarvis seda teist kultuuri, tugevat ja tervet keha, iseloomu visadust, seda mida sport pakub. On loomulik, et sotsialistid sarnase „tühja“ peale käega löövad (eriti spordi kõrvaldamise ettepaneku tegija — Joonas), kuid imestada tuleb, et need kodanlised erakonnad, kes näit. Kalevlaste Maleva arusaamatus ja kõlavatest sõnadest petta laskmine. On aeg ometigi lõrd aru saada, et spordiseltsid siin suurel määral riiklikku tööd on teinud ja neid tunnustada, neile laiemate tegutsemisvõimaluste loomiseks on tarvis vastu tulla.“

Et sportlaskond sel ajal mitte ainult sõnu ei teinud, vaid valmis oli vormitma oma sõnasid tegudeks, tõendab see, et sportlaskond 1. detsembril esireas oli kohal jällegi kaitsejõudude moodustamisel. Sellest ajast ei ole sportlaskond enam jäänud valitsusvõimu tähelepanuta. Oleks tähtis, et sportlaskond ka tulevikus jääks truuks oma liikumise kaaluval hetkel püstitatud põhimõttele, siis on talle kindlustatud seisukoht riigi elus.

H. Tammer.



Dr. ARNOLD VEISS
Ekraveliidu esimees 1927. a. aiates

Teel võidule

Aastasajad on toonud suuri muutatusi. Oleme jõudnud esisade spordiharjutustest praegusaja kehakultuurini, mis on tunginud igale poole ja leidnud valitsuses tõsist tähelepanu.

Juba 19. sajandi lõpul leiame Eestis püüet spordi organiseerimiseks. Iga algus on raske. Kuid mõte pandi liikuma ja kanti lavinina edasi. Tekkisid esimesed seltsid.

Pärast maailmasõda, Eesti riikliku iseseisvuse aastatega alates, saame takisamatult asuda sihikindlale kehakultuuri tööle. Nüüd algab organiseerimine täie hooga. 1920. a. asutatakse Eesti kerge-, raske- ja veespordi liit Eesti Spordiliidu nime all, kuhu koondatakse kõik meil harrastatavad spordialad.

1935. aastal on möödunud viisteistkümmend aastat meie esimese liidu tekkimisest. Praegu on tähtaasta, milleni jõudmiseks on kulutatud palju püsivat tööd ja taht. Selle aja jooksul on Ekraveliit nii kujult kui tegevuselt palju muutatusi üle elanud. Nüüd, 15 a. pärast, on viimaks jõutud liidu kõige otstarbekohasema suunani: nüüdsest peale sammub liit ainult ühe ala — kergejõustiku — juhtina.

Ekraveliidu töö oli seni laialdane. Ta oli suurim liit eriliitude peres. Juhitida oli kaheksa ala: kergejõustik, maadlus, tõstmine, poks, veesport, võimlemine, naissport ja jalgrattasport. Kõigi nende ülesannete täitmiseks oli tarvis vahetpidamata lahendada ja kooskõlastada paljusid küsimusi. 15 a. ei ole pikk aeg, kuid selle aja jooksul on suudetud siiski palju luua ja saavutada. On püütud rajada tervet liikumist, mille ahused ja sihid kindlad ja selged.

Viimastel aastatel paisus liidu tegevus mõnel alal eriti suureks ja seetõttu tekkis tarvidus eriliitude järgi raskejõustiku, veespordi ja võimlemise alal.

Nüüd on liidu töökoorem muutunud väiksemaks. Liidu käed on vabamad ja nüüd võib suurema innuga pühenduda kergejõustiku arendamisele.

Kergejõustikus omame rahvaste peres väärika koha. Meie ülesanne on seda kohta mitte ainult kaitsta, vaid ka edasi püüda suurema võidu poole. See olgu ka iga sportlase ülim püüe.

Suuremate edusammude astumiseks tahab liit erilist tähelepanu pühendada maale, et sealt ammutada juure uusi ja värsked jõude.

Iga uus aasta toob kaasa uusi nõudeid, uusi sihte, mille saavutamiseks on vaja tööd ja teadmisi. Nüüd on liidul võimalus täiel määral pühenduda ainult ühe ala arendamisele ja seetõttu on see ala paremal teel võidule. Kuid see eesmärk saavutatakse üksnes siis, kui need, kellele loodetakse, kui need, kes tahavad olla eesmärgile viijad, töötavad kooskõlas ja peavad meeles, et üksnes püsivus ja töö viivad võidule.

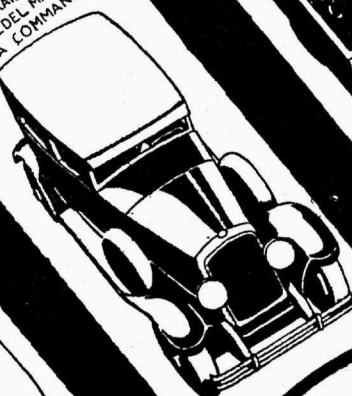
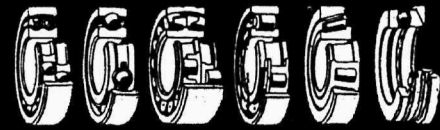
A. Veiss.

SKF

CORD
 WHIPPET
 STAR DURNHOOP
 AUSTIN HUMMOBILE
 DURANT DUXI SINGER
 VOLVO CITROEN UNIC
 LANCIA DELAGE AERO
 FORD OPEL STANDARD
 NASH MAG-PROTOS SWIFT
 HANOMAG VULCAN REO
 BMW WILLYS KNIGHT BEAN
 VALUX HALLI ARROL-ASTOR
 TRIUMPH TAIRA CHENARD
 HUMBER TAIRA BARRÉ
 ITALA TALBOT CALMSON
 EXCELSIOR A B C DODGE
 AUBURN STUDEBAKER
 TORJAN CIVO PRESTO
 MORRIS GALLOWAY SPA
 WANDERER A B C DODGE
 BUICK GRAF-STIFT FIAT
 RENAULT PRAGA DW
 LEY WOSELEY BENLEY
 LINCOLN DAIMLER-BENZ
 SUNBEAM ALVIS SKODA
 BUGATTI IMPERIA SIMA
 VOITTO HISPANO MOON
 DIATLO MARCONI HOKCH
 CHEVROLET RILEY ROVER
 BRENNABOR ALFA-ROMEO
 WALTER PANHARD-LEVISSOR
 HUDSON LA SALLE FRANCIS
 OAKLAND ADLER BALLOT
 CADILLAC ADLER F N
 ARMSTRONG-SIDDELEY F N
 ANKALDO STORWER STUTZ
 PACKARD ARROL-JOHNSON
 ESSEX BIANCHI MATHIS
 BERLIET BRAND FRASCHINI
 CHANDLER ROVER GRAHAM
 MORRIS-DAIMLER GAROHER
 HILMAN DE DION BOUTON
 HOT-HISS ISOTA-FRASCHE
 PEUGEOT WALKER CHRYSLER
 OLDSMOBILE ROSENGART
 COTYIN DESGOUTTES ELGAR
 MINERVA LORRAINE-DIETRICH
 DOMNE-ZEDEL MAYBACH
 MINERVA COMMANDER

NO
 REO
 FAUN
 SCEMIA
 BUSSING
 BROCKWAY
 TIDALO L M
 DAIMLER-BENZ
 MENOMINEE GN
 YELLOW COACH ACF
 DAIEMER DENNIS
 YELLOW COACH HAHN
 DAY-ELDER DENNIS
 GRAF & STIFT SOMMA
 STUDEBAKER COMMUA
 RENAULT COMMUA
 HENSCHER SOMMA
 HENSCHER BRISTOL
 VOLVO TWIN-COACH
 BERLIET GUIBLE
 MAGRIUS VABIS GUY
 SCANIA-VABIS GUY
 LAFFLY FIAT W M C
 AUSTRO FIAT W M C
 DE-DION-BOUTON SPA
 YELLOW-COACH DAAG
 WELTER MACK DAAG
 BRENNABOR ACME
 WHITE DELAYAYE
 PANHARD LEVIASSOR
 MARTIN FIAT W A F
 KARRER LEY VOMAG
 FARGO MERCEDES-BENZ
 HANSA-LLOYD WHITE
 KRUPP MINERVA
 LANCIA PERL STEYR
 DOUGLAS
 GRAMM SELDEN

FORD
 SAURER
 BUJSSING
 GRAF & STIFT
 VOLVO BERLIET
 MAGRIUS MAUDSLEY
 VOMAG DAIMLER-BENZ
 MARTIN BIETHLEHEM HUG
 STUDEBAKER TIDALOHLM
 BLUM-LATIL S O FREIGHTER
 BRENNABOR CHEVROLET
 WALTER BERNARD HANSA
 SCANIA-VABIS DELAYAYE
 LAFFLY M A N DENNIS
 FEDERAL AUSTRAL FIAT
 GRAMM G M C CITROEN
 WILLYS KNIGHT STEWART
 OPEL CHENARD & WALKER
 BROCKWAY UNIC FAUN
 LA FRANCE REPUBLIC C
 ARIES FISHER A J S
 CORBITT DAY-ELDER
 PRAGA INTERNATIONAL
 DODGE BROTHERS N A G
 HENSCHER LE MOON
 WHITCOMB DEWALD
 GUY PIERCE-ARROW
 SCHACHT-LEVIASSOR
 PANHARD-AUTOCAR
 DOUGLAS AUTOCAR
 KRUPP HAHN F W D
 CHICAGO PEUGEOT
 WARDIA FRANCE REO
 RENAULT DIAMOND
 RELAY DUPLEX DAAG
 COMMER STERLING
 MACCAR SCEMIA
 KARRIER GARFORD



Auto- ja motortataste

LAAGRID

igas suuruses ja igaks
otstarbeks

SAADAVAL IGAL POOL

Peaesindus ja ladu:

LINKE & MARTINSON,

TALLINN, Vene tän. 11, telef. 432-86, 432-58

Esimesed suured sammud

Eesti Spordi Liidu asutamine ja Rahvusvahelisesse Olümpia Komiteesse astumine



JOH. VILLEMSON

On tänaseni 15 aastat pidevalt olnud Eesti spordikeskorganisaatsiooni teenistuses. Alul Eesti Spordi Keskliidu asjaajajana ja hiljem spordibüroo juhatajana

Uheks tähtsaks peatükiks meie spordi-ajaloos, mida siiani lähemalt veel ei ole käsitletud, on meie koondatud spordiliikumise ja esimese keskorganisatsiooni loomise ajajärk.

Oma spordi keskorganisatsiooni asutamise küsimus oli esimest korda päevakorral mitte viieteistkümne, vaid juba kahekümne aasta eest, s. o. 1915. a. Kuid kuna juba see aastaarv tuletab meele maailmasõda, siis mõistetavalt ei olnud olukord tol ajal kuigi soodus suurteks üritusteks sportliku organiseerimise alal.

Tol ajal, enne Eesti iseseisvust, olime „venelastena“, s. t. Vene kodanikena, seotud Vene keskorganisatsioonidega, kes meid, eestlasi, esindasid ka rahvusvahelise spordiliikumise keskorganisatsioonides. Vene keskorganisatsioonide konstruktsiooni kohaselt oli meile võimalus antud kohalikke keskkoonde ja oma eriliite asutada, kuid see võimalus ei leidnud kasutamist, kuna Eesti spordiliikumine tol ajal ühingute arvult oli väikesekujuline ja oma keskkoonde asutamisega seoses olevad kulud osutusid asja algatajaile liig suurteks.

Eesti spordi keskorganisatsiooni küsimus täieliselt aktuaalsena ja tõeliselt küpsena kerkis päevakorda 1919. a. Maailmasõda oli lõppenud ja vabadussõda lõppemas, Eesti oli vaba ja ees seisid 1920. a. olümpiamängud Antverpenis, esimesed pärast maailmasõda.

Meie sportlaskonna kindel soov — vaba ja ise-

seisva rahva esindajatena võtta osa olümpiamängudest — andiski lõpliku ja otsustava tõuke Eesti spordi keskorganisatsiooni asutamiseks. Antverpeni mängud tulid pidamiseks 1920. a. augustis. Lühikese aja tõttu, mis nende mängudeni jäi, näis kui mitte võimatu, siis vähemalt väga raskena, et Eesti sportlased suudavad Antverpenisse pääseda iseseisva rahva esindajatena. Kuid kõigile raskustele vaatamata tuldi sellega toime!

Eesti iseseisva riigina ei olnud veel saavutada üldist de-jure-tunnustust. Kuid sellest hoolimata tuli taotleda pääsu Rahvusvahelisse olümpiakomiteesse, ilma milleta meie osavõtt oleks osutunud võimatuks. Rahvusvah. olümpiakomitee oma konstruktsioonilt on ainulaadsemad organisatsioonid (E. Spordilehes on selle juures varemalt peatatud), kus on maksvad kindlad traditsioonid. Oli teada, milliste raskustega on seoses väikerahvaste pääs Rahvusvah. olümpiakomiteesse ja olümpiamängudel iseseisva rahvana esinemiseks loa saamine. Sellekohase näitena on meele tuletada Vene-Soome vahejuhtumit Stokholmis 1912. a. mängudel. Soomlased seal ilmusid staadionile oma rahvuslipuga, milline teguviis venelastele osutus täielikult vastuvõtmatuks. Samuti on teada, millistes tingimustes tol ajal tuli Inglise asumaadel osa võtta olümpiamängudest ja milline pinev vahekord omaette-esinemise tõttu veel praegugi on märgitav Inglise ja Iiri vahel.

Kõigi raskuste võitmiseks ja soovitud tulemuse — Eesti iseseisva rahvusena Antverpeni mängudel! — saavutamiseks tuli toimida kiiresti ja otsustavalt. Nii tehtigi.

Tegeliku töö esimeseks sammuks oli Eesti 1. spordikongressi kokkukutsumine. 30. novembriks 1919. a. Tallinna raekotta.

Kuna see kongressikutse on nüüd, olude muutunult, huvitavaks dokumendiks, siis tsiteerime sellest mõne osa. Üleskutse algas järgmiselt:

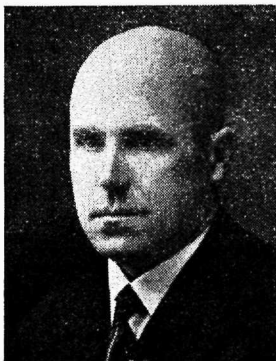
„Linda pojad on juba esivanemate aegu oma kehalisele kultusele aluse pannud: vägipulga vedu ja rabelus on eestlase visa iseloomu üheks kasvatamisabinõuks olnud, mis praegu tema saatuse otsustamiseks mitte väikese tähtsusega ei ole. Maarjamaa vägistatud pinnal ei ole praegugi kustunud veel kehalise kasvatuse arendamine lõbusas ajaviites.“

Ja edasi:

„Tuleval aastal peetakse Antverpenis üleilmlisi Olümpia mängusid, kus iseseisva Eesti põhjamaa noored mingil takistusel puududa ei tohi, et osa võtta üleilmlisest jõu ja oskuse katsumisest. Kuigi mitte suurte lootustega tagajärgede peale, seda rohkem aga tahtmisega ja püüdmisega vaadata, näha, õppida, et teistega jälle sammu pidama hakata. Ja lootust on meil selles teadmises, et meie Venemaal esimesele kohale jõudsime just raskemas osas — kergetõustikus.“

1. spordikongressi kokkukutsujaks oli Kalev. Päevakorras oli 13 punkti. Nendest võiks märkida ülevaadet Eesti spordiliikumise ja selle tagajärgedest, skautide liikumisest ja selle arendamisest, Antverpeni mängudest osavõtu küsimust, Eesti spordiseaduste maksmapanekut, spordikooli asutamist j. t.

Kongress otsustas kutsuda ellu Eesti Spordi Liidu ja Eesti Olümpia Komitee ning viimasele ülesandeks teha sidemete loomise Rahvusvah. olümpiakomiteega ja luba nõutamise iseseisva rahvana esinemi-



Elmar Lepp

Kult. Kejak. Sihtk. juhatuse liige. Eesti Talvespordi Liidu esimees 1925.–1926. a. Ekraveliidu esimees



Ado Anderkopp

Kultuurkapitali Kejakultuuri Sihtkapitalivalitsuse abiesimees. Eesti Olümpia Komitee juhatuse liige. Eesti Jalgpalli Liidu esimees. 1920.–1922. a. Eesti Spordiliidu ja 1933.–34. a. Eesti Keskliidu esimees.



Reinhold Saulman

1926.–1927. a. Ekraveliidu esimees. Esimehena või juhatusliikmena töötanud reas liitudes

seks Antverpeni mängudel. Ühtlasi tehti Spordi Liidule ülesandeks sportlasi ette valmistada Antverpeni mängudeks.

Eesti Spordi Liit moodustati 1920. a. komisjonina, milles olid esindatud Tallinna kolm seltsi — Kalev, Sport ja Valvaja, igaüks kahe esindajaga. Liidule põhikirja väljatöötamine ja selle kinnitamine jäeti tahaplaanile, kõige esimeseks ja tähtsamaks oli kongressi soovi teostamine olümpiamängudest osavõtu asjus.

Eesti Olümpia Komitee moodustamine teostati lihtsalt sekretäri nimetamisega. Selleks sai Harry Kullerkupp, kes oli mereasjanduse peavalitsuse sekretäriks. Tema nimetamisest teatati Rahvusvah. olümpiakomiteele. Meie olümpiakomitee moodustamises tol korral kaugemale ei mindud, piirduti ainult sekretäri olemasoluga.

Tuli jätkata pingutusi pääsuks Rahvusvah. olümpiakomiteesse. Alul ei teatud isegi selle asukohta. Mis teha? Pöörduti siis Antverpeni mängusid korraldava Belgia komitee poole, et sealt saada lähemaid andmeid. Belgia komitee teatas vastuseks, et Rahvusvah. komiteesse sisseastumine pole üldse võimalik. Rahvusvah. komitee ise valib isiku, kes esindab uueks liikmeks võetavat rahvast. Mis puutub Eesti osavõttu Antverpeni mängudest, siis Belgia komitee selle küsimuse oli saatnud otsustamiseks Rahvusvah. komitee presidendile, parun Pierre de Coubertinile.

See vastus mõjus tulisele agarusele külma duschina, kuid sellest hoolimata jätkati taotlust ikka innukamalt. Kuna puudusid teated, millal tuleb pidamisele Rahvusvah. komitee istung ja mis tulemusi see Eesti kohta annab, otsustati tarvitada teist teed — paluti abi meie välisministeeriumilt ja Eesti tollaegselt saadikult Londonis prof. A. Piibult.

Prof. Piip saatis Belgia komiteele kirja, milles ta peale muu rõhutas seda asjaolu, et „estlased on alati tundnud kaasa liitlastele nüüd õnnelikult lõppenud maailmasõjas“.

Asi nihkus aga edasi pikaldaselt. 20. apr. 1920. a. välisministeerium saadab Tallinnast Londoni järgmise telegrammi:

Piip Saatkond

Ldn

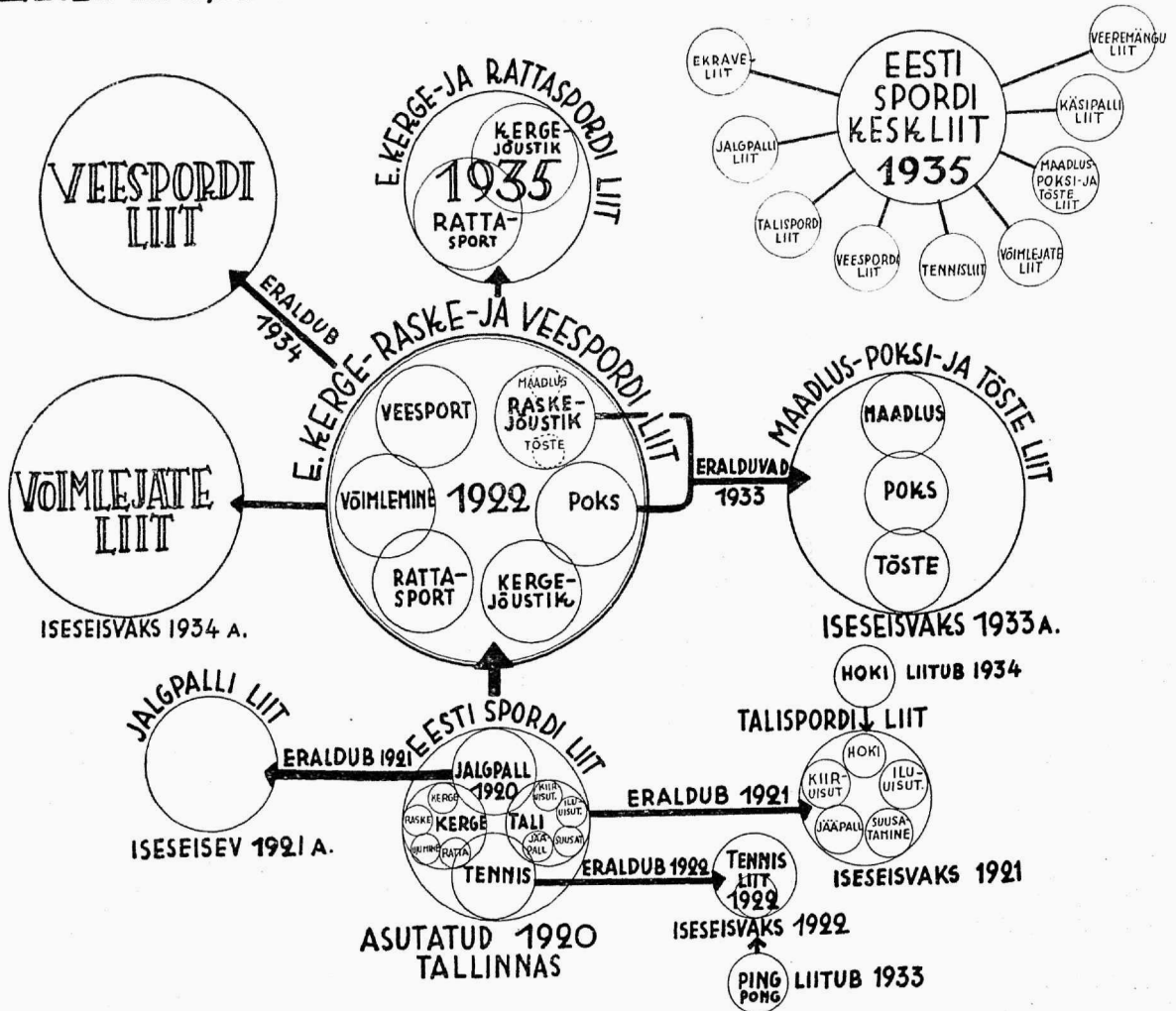
Eesti Spordiliit palub kiirustada sammusid Antverpeni Olympia mängudest osavõtmise luba saamiseks.

3471 Vämin

21. aprillil Comité Belge de la VII-me Olympiade saadab Brüsselist Eesti Spordi Liidule Tallinna kirja, milles on öeldud järgmist:

Kuna määruste § 1 ei luba kutsuda 7. olümpiamängudele Euroopa rahvuseid, kes ei ole esindatud Rahvusvah. olümpiakomitees, siis saatsime Teie

EKRAVELIIDUST VÕRSUNUD SPORTLIKUD ORGANISATSIOONID



sooviavalduse parun Pierre de Coubertinile, komitee presidendile.

Tema nüüd informeeris meid ja meie oleme õnnelikud teile teatama, et teie soov on soodsalt vastu võetud.

Seetõttu järelikult meil on au meie komitee nimel paluda teid osa võtta 7. olümpiamängudest."

Tunnustus oli käes! Eesti pääsis esimest korda iseseisva rahvana olümpiamängudele. Teeneid selle saavutamisel on prof. A. Piibul, Eesti Londoni saadikul, kes Eesti olümpia-osavõtu asjus isiklikult sõitis Brüsselisse ja Pariisi vahet küsimuse läbiviimisele kaasaaitamise kohta peal.

Selle peatüki lõpuks on märkida, et Eesti Spordi Liidu, s. t. Eesti koondatud spordiliikumise, rajamine oleks jäänud veel, võib-olla, mõneks aastaks teostamata, poleks ees olnud Antwerpeni olümpiamängusid, mis Eesti 1. spordikongressi kokkukutsumise, Eesti Spordi Liidu ja Eesti Olümpia Komitee asutamise tegid akuutseteks päevaküsimusteks, mille lahendamata ei oleks olnud võimalusi saavutada kõige palavamalt ihaldatud eesmärki — Eesti iseseisva rahvusena teiste olümpia-rahvaste peres.

Huvipakkuvaks on ka see, kuidas viieteistkümmne aasta eest toimusid ettevalmistused olümpiamängudest osavõtuks.

Esimene osa sellest suurest üritusest, nagu eelpool selgunud, õnnestus hästi. Teine osa — ettevalmistus — õnnestus samuti hästi. Vägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner lubas kapt. L. Tõnsoni kava kohaselt Tallinna asutada sõjaväe spordikursused.

Ruumid kursustele anti Tondi kasarmutes. L. Tõnson koondas kõik meie tolaegsed paemad sportlased nendele kursustele. Seal nägime A. Klumbergi, H. Tammerit, E. Pütseppa, M. Kleini, A. Neulandi j. t. Kursustel olid loodud soodsad võimalused sportimiseks, mis kujunesidki üheks aluseks meie edukale esinemisele Antwerpeni olümpiamängudel.

Kursustel seati sisse mitmesugused erikabinetid — maadluse, tõstmise, poksi jne. jaoks. Kergejõustikku õpetasid H. Tammer ja A. Klumberg, poksi Harlampjev, tõstmist A. Neuland, maadlust M. Müller ja Ed. Pütsep. Kursuste eesmärgiks oli kaitsevääle spordiinstruktorite ettevalmistamine, mille kõrval erilisel soodustati olümpiakandidaatide ettevalmistamist. Tegelik ettevalmistus olümpiamängudest osavõtuks edenes hästi.

Nüüd tuli viimane küsimus: kuidas saada ainelisi võimalusi Antwerpenisse sõiduks?

Eesti Spordi Liidu tolaegne esimees A. Anderkopp pöördus ses asjas vabariigi valitsuse tolaegse juhi J. Tõnsoni poole. Jaan Tõnisson, kes ei olnud tuntud spordipooldajana, andis aga raha täies küsitud summa suuruses, peale selle anti valitsuse poolt sõiduks kaasa veel toiduaineid.

Jällegi kordaminek!

Eesti esimese olümpiameeskonna esindajateks olid A. Anderkopp, L. Tõnson ja V. Fiskar, neist viimased kaks olid kaasas kaitsevääle esindajatena.

J. VILLEMSON.

Viisteistkümmend aastat

Tung kehaliste võimete esiletoomiseks on inimese sünnipäraseid omadusi. Peetakse usutavaks, et kehakultuuriliste avalduste sünn ühtub ajaga, millal eelajalooline inimene oma arenemisastmel hakkas lähenema enam-vähem ühiskondlikule korrale. Ja seda mööda, mida rohkem inimene muutus kultuursemaks, seda rohkem hakkas ta tähelepanu pöörama oma kehakasvatustlikule küljele. Enesekaitse, võitlus elu pärast — see nõudis vaimse täienemise kõrval ka keha mitteinustamist.

Kui nüüdisaegses tsivilisatsioonis kehaline kasvatus on üheks tähtsamaks kultuurteguriks, kui kehalises kasvatuses seatakse sisse riiklik keskkorraldus või vähemalt taotletakse viimast, siis peab nendegi nähtuste kohta ütleva, et midagi pole uut maakeral. On olemas kindlaid tõendusid selle kohta, et juba vana ajaloo kultuurriikides, nagu Hiinas, Indias, Egiptuses, Assüürias jne., oli kehaline kasvatus, kuigi praeguse aja omast erineval kujul, sunduslik. Ta oli riiklik.

Edasi ka hellenlastel oli kehaline kasvatus sunduslik, riiklik. Nemad tulid kõige paremale arusaamisele vaimse kasvatusel kõrval ka kehalise kasvatusel eest hoolitsemise tähtsuse kohta. Keha ja vaimu ühise kasvatamisega püüdsid greeklased sotsiaal-hügieenilistel najatustel kätte saada elu mõtet — ilu, tõe ja armastust, kusjuures kehaline kasvatus oli inimese omaduste esiletoomise abinõuks.

Greeklaste vaated kehalisele kasvatusel võtsid üle roomlased, kuigi nad nende vaadete väärtust täiel määral ei mõistnud. Kuid kehalise kasvatusel liikumine levis, ta levis rahvalt rahvale. Hangiti järjest uuemaid keh. kasv. väljendusid ja arendati neid. Näis, et kehakultuur võtab vääriliselt suured mõõdud, kuid must keskaeg, mis püüdis isikut matta, ja mis kehalisele kasvatusel vaatas kui patusele ajaviitele, võõrutas rahva huvi spordi vastu.

Kehakultuuri uuestisünn algas 18. sajandil humanistide mõjutusel. Jean Jaques Rousseau kuulus kasvatusel leidis üldist poolehoidu ja jälle tõsteti vaimu kõrval ka keha tähtsusele kohale. 19. sajandil on kehakultuuriliikumine juba süvenenud. Tekkisid esimesed spordikoondused. 1894. a. asutati esimene rahvusvaheline spordikeskorganisaatsioon, milleks oli ja on tänapäeval veel edasi Rahvusvaheline Olümpia Komitee. Ja 1896. a., parun Pierre de Coubertini õhutusel, peeti esimesed modernaja-olümpiamängud.

Muistsete hellenlaste vaated, veel rohkem viimistletud kujul, olid taas pääsnud maksuvusele.

Umbes samu ajajärke on üle elanud ka eestlased oma kehalises kasvatusel. Muistsetel eestlastel olid kehalised harjutused suures aus, nagu meie võime järeltada Eesti vana-ajaloo uurimistest. Kuid raudrüütitega koos meie maale tunginud keskaja vaim suretas ka meie rahva seas huvi kehalise kasvatusel vastu. Alles Eesti ärkamisajal koos enesetunde kasvamisega hakkas kehaline kasvatus uusi juuri ajama.

Kui vana on Eesti kehaline kasvatus? Kui hakatakse koostama Eesti spordi-ajalugu, võib-olla suudetatakse siis tema vanus täpsemalt kindlaks määrata, kuid umbkaudselt võib arvata, et modernajale vastav kehaline kasvatus võib Eestis tagasi vaadata ligemale poollesajale aastale. Eesti spordi-ajaloo algus, kui üldse ajaloo saab määrata algust, ühtub Eesti raskejõustiku-ajaloo algusega. S. t. Eesti keh. kasv. ajaloo algab läinud sajandi eelviimasel aastakümnel, millal A. B ö s b e r g i, Eesti raskejõustiku isa, mõjutusel hakati süstemaatiliselt sooritama kehalisi harjutusi. Enne seda kandsid kehalised harjutused üldisemalt juhuslikku laadi.



LEOPOLD TÕNSON (†)
Eesti suurimaid spordijuhite

Eesti organiseeritud spordiliikumise aluseks võib pidada aega, millal meil asutati esimesed spordiseltsid. See oli viimasel sajandivahetusel. Eesti rahvas oli ärkanud. Ta asutas laulu- ja mänguseltse, kirjameeste seltse, asutas kooled, korraldas laulupidusid, katsetas ka äri alal jne. Rahvas tegutses. Tegutses laiemalt kui seda sallisid tsaarivõimu esindajad. Mõistetav, et rahvas tegutsemist otsis ka kehalise kasvatusel alal, pealegi kui kehaliste harjutustega tegelemine on, nagu kirjutuse alul öeldud, inimese sünnipäraseid omadusi. Kehalisi võimeid kõige paremini esile tuua saab aga just inimeste koondustes, s. t. seltsides.

Raskejõustiku (tõstmise ja maadluse) kõrval leivad varsti harrastamist jalgarattasport ja 1909. a. ka jalgpall ja kergejõustik. Seltse tekib juure. Ja juba 1916. a. tähtsaks mõte Eesti Spordi Liidu asutamiseks. Kuid tsaarivõim oma sisemise pehastumise tõttu on väga hell igasuguste uudsete ürituste vastu ja vene orientatsiooniga isikud laidavad liidu asutamise mõtte esialgu surnuks. Kuid paari aasta pärast ärkab maetud mõte uuesti ellu. Siiski on veel takistusi. Kui aga vabadussõda on läbi ja algab Eesti elu organiseerimine, kui lähenevad Antverpeni olümpiamängud, siis algab Eesti koondatud spordiliikumise ajajärk. Algab ajajärk, mis enam kunagi ei lõpe!

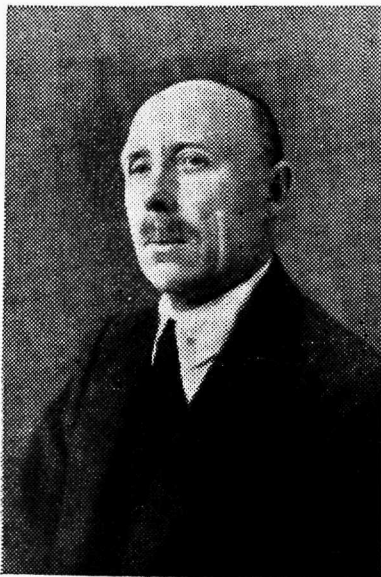
Esimene Eesti spordikeskorganisatsiooni asutamist on E. Spordilehe käesolevas numbris lähemalt puudutanud J. Villemson, mispärast siinkohal sellel enam ei peatu. Rohkem detailidesse laskumine jäägu Eesti spordi ajaloo koostajate hooleks. Olgu siinkohal lisana märgitud ainult see asjaolu, et nii Eesti esimese spordikeskorganisatsiooni kui ka esi-

mese rahvusvahelise spordikeskorganisatsiooni (Rahvusvaheline Olümpia Komitee) asutamise põhjuseks olid olümpiamängud.

Eesti Spordi Liidu asutamise päevaks on võetud 20. jaanuar 1920. Põhikiri registreeriti tegelikult alles sama aasta 20. novembril, seega täpselt 10 kuud hiljem. See asjaolu ei seganud kokku kutsumast koguni esimest asemikekogu, 30. juuniks. Seilel valiti esimene liidujuhatuse, kes ametid omavahel jagas järgmiselt: esimees A. A n d e r k o p p, abiesimees L. T ö n s o n, sekretär J. R e i n a n s, laekur R o s e n b l a d t ja ametita liige M. H e i d e. See juhatuse valmistas ette Eesti osavõttu Antverpeni olümpiamängudest ja teostas ka osavõtu. Huvitav on märkida, et kui toitlusministeerium alul lubas tasuta varustada olümpiasõitjaid toiduinetelega, siis hiljem, pärast mängusid, esitas ta siiski arve. Seda, mõistagi, välja ei maksetud.

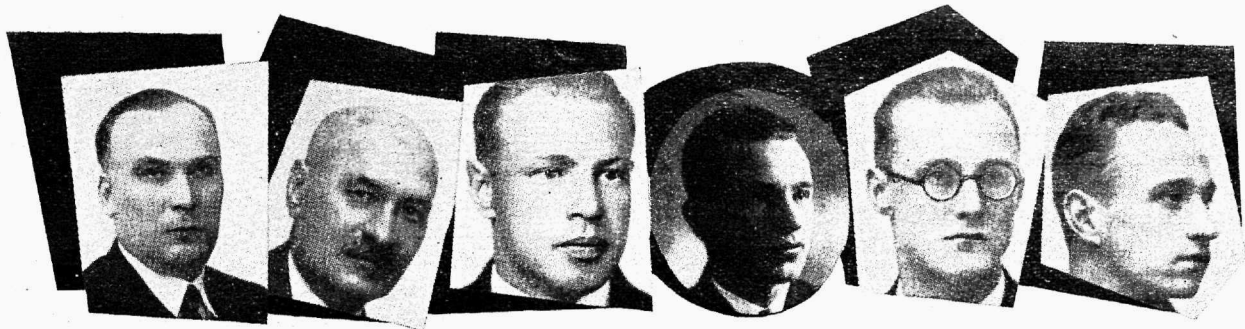
Ajajärk 1920.—1922. a., millal meie peajuhtiv keskorganisatsioon tegutses Eesti Spordi Liidu nimetuse all, oli Eesti koondatud spordiliikumise rajamise aeg. Ühtlasi oli ta otsimise aeg. Liit oli tööga üle koormatud. Juhatuse pidi läbi vaatama ja sanktsioneerima isegi sarnaseid piasju, mida nüüd otsustavad ainuüksi liidu asjaajajad. Juhatuse koosolek registreeris iga üksikut jalg- ja jääpalli mängu. Samal ajal oli liidu mureks spordi kandepinna suurendamine, võimaluste otsimine instruktorite kasvatamiseks ja väljasaatmiseks maale, kus spordiõpetuse järgi valitses kõige suurem janu. Puudusid alles igasugused määru- sed, nii et ka nende soetamine lisanud tööd. Edasi oli liidu ülesandeks staadioni asutamine ja selleks rahasummade otsimine. Maa-ala Kadriorgu oli juba vabadussõja päevil lubatud nüüdse riigivanema K. P ä t s i poolt, kes oli tol ajal peaministriks. See oli tasuta lubatud sportlastelt vabadussõjas osutatud teenete eest.

Oli mõistetav, et liidul kujunes väga raskeks üksinda kõike tööd sooritada — organiseerida üldist spordiliikumist ja samal ajal teha praeguste eriliitude tööd. Nii tekkis juba 1921. a. tarvidus eriliitude järgi ja sama aasta lõpul eraldusidki Eesti Spordi Liidust jalgpall ja talvesport, millistele aladele asutati eriliidud, kuna ülejäänud alad jäid edasi Eesti Spordi Liidu juhtida. Kuid eriliitude töö koordineerimiseks ja spordiliikumisele kindlama suuna andmiseks on samal aastal paratamatu keskliidu loomine. Sisuliselt oleks õigem olnud Eesti Spordi Liidu edasipüsimine keskjuhtiva organina, kuid tegelikult asutati 1922. a. lõpul uus liit — Eesti Spordi Keskliit, kuna Eesti Spordi Liidu põhikiri ja liidu nimetus muudeti ja uuendati põhikirja alusel hakkas tegutsema Eesti Kerge-, Raske- ja Veespordi Liit, lühendatult Ekraveliit. Kuigi viimasena nimetatud liidust on ajajooksul eraldunud raskejõustik, võimlemine ja veesport, töötab Eesti Spordi Liidu mitu muutust üle elanud põhikirja alusel praegu edasi Eesti Kerge- ja Rattaspordi Liit (uus täpne nimetus alles määrata), kes suure õigusega võib end nimetada Eesti vanimaks liiduks. Nimetatud liidul täitus 20. jaanuaril 1935. a. viisteistkümmend aastat liidu asutamisest ta esialgsel kujul.



G. LAANEKÕRB

Eesti Spordi Keskliidu esimene esimees (1922.—1923. a.)
Praegu spordikohtu esimees



EKRAVELIIDU PRAEGUNE JUHATUS: J. Kukk, dr. H. Kukk, J. Tamm, E. Pau, J. Reinart ja H. Jõelett.

1922. a. asutati ka Eesti Tennise Liit ning aasta hiljem Eesti Käsipalli Liit, missugused koos ülalnimetatud Ekraveliidu, Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti Talvespordi Liiduga kuni 1933. aastani olid Eesti Spordi Keskliidu moodustajaks.

Vabanenult kõigi spordialade spetsiaalsest juhtimisest, avanesid uuel keskjuhtival organil — Eesti Spordi Keskliidul — paremad võimalused spordiliikumise üldisemaks organiseerimiseks ja juhtimiseks. Keskliidu esimeseks esimeheks oli G. Laanekõrb, kes aga mõnekuulise ametisolemise järele juhatusest lahkus ja 1923. a. alul valiti uueks esimeheks Leopold Tõnson, kes liitu valitses viis aastat — 1923.—1928. a.

L. Tõnsoni „viisaastak“ oli keskliidu tegevuses viljakaimaid ajajärke. Siis valmis ka Tallinna staadion, millist suurt tööd õigusega nimetatakse L. Tõnsoni elutööks. Juba 1911. a. käis L. Tõnson Peterburgis keisrikoja maadeülemale vürst Kotschebuga läbirääkimisi pidamas Kadrioru Rohelise aasa saamiseks staadioni alla. Kuid keisrikojalt seatud tingimused osutusid ebasoodsateks. Eesti Spordi Liidu asutatult oli jällegi L. Tõnson selleks meheks, kes endale kõige südamelähedasemaks tegi staadioni ehitamise küsimuse. Talle oli see ettevõtte koguni nagu isiklikuks asjaks, mis ei kannatanud teiste tegelaste vahelesegamist. Ja L. Tõnson viiski ettevõtte lõpuni. 1923. a. hakati staadioni ehitama koos Eesti Lauljate Liiduga, ja kui laulupidu möödaski, siis algasid staadioni välja ehitustööd. Staadioni avamine toimus 13. juunil 1926. a. Tänapäevani on Tallinna staadion Balti riikides parimaks. 1933. a. tehti talle esimene kapitaalremont, jällegi L. Tõnsoni juhtimisel. Nüüd on L. Tõnson ise meie seast lahkunud. Kuid suure töömehe jäädvustamiseks järgnevale põlvemale kavatseb keskliit staadionile seada L. Tõnsoni mälestusmonumendi.

L. Tõnsoni esimeheks olemise aegadel teostus ka teine suure ettevõtte: kehakultuuri sihtkapitali asutamine, 1925. a. Kümme aastat tagasi polnud kehakultuur meil veel üldiselt tunnustatud. Kui asutati kultuurkapital ja keskliit kehakultuuri ringkondade nimel hakkas ka endale nõutama sihtkapitali, siis tuli tal eesmärgi saavutamiseks pidada raskeid heitlusi. Kehakul-

tuuri nimetati „sääremarja kultuuriks“, millel polevat hinnatavat väärtust teiste kultuurialade ja -tegevitega võrreldes. Kuid kehakultuuri ringkonnad leidsid siiski tunnustuse, muuseas öeldult oli see kehakultuurile esimene riikliku tunnustamise andmine. Kehakultuuri sihtkapitali kättevõitmisel olid vast kõige suuremad teened H. Tammeril.

Sel ajal asutati ka sportbüroo. Kõikide liitude asjaajamine koondati ühte keskusesse. Ühise katuse alla toodi ka kehak. sihtkapitali valitsus selle teadusliku sekretäriaga. Tänapäevani on jäänud arusaamatuks, miks l. a. sihtkapitali valitsus ära kolis omaette ruumidesse. Sportbüroo juhatajaks on kogu aeg olnud J. Villemson. Ta oli ka Eesti Spordi Liidu ja hiljem Eesti Spordi Keskliidu sekretäriks-asjaajajaks, ning 20. jaan. s. a. täitus tal 15 aastat spordikeskorganisationsiooni teenistuses olemisest.

Eesti Olümpia Komitee ta praegusel kujul asutati 1923. a. Enne seda oli komitee tegutsenud ilma põhikirjata, keskliidu eestkostmisel. Iseseisvaks muutus EOK just enne Pariisi olümpiamängusid. Esimeseks esimeheks komiteel oli dr. Fr. Akel, kelle lahkumise järele 1934. a. valiti uueks esimeheks kindral J. Laidoner, kes sellel tähtsal postil on ka praegu.

1928. a. valiti keskliidu uueks esimeheks kindral J. Laidoner, kes sellel kohal oli samuti viis aastat, kuni 1933. aastani. Nendel aastatel hakkas spordiliikumine üha rohkem tunnustamist leidma riiklikkude ja administratiivvõimude ees. 1928. a. avati Tartu ülikooli juures Kehalise Kasvatuse Instituut, kes meile on annud ühe lennu kehalise kasvatuse õpetajaid, kelle järgi valitses suur puudus.

Kehaline kasvatus oli endale kätte võidelnud suure tunnustuse, ta oli ka organisatsioonilt tugevnenud, spordi kandepind laiaks muutunud, kuid juhtimises endas puudus veel stabiilsus. Keskliidu ja eriliitude juhatused olid kiirelt vahelduvad, sest vastavad põhikirjad võimaldasid juhatusi ametisse valida ainult üheks aastaks. Kuna spordiorganisatsioonide arvu suurenemisega olid tekkinud paljudes küsimustes lahkuminevad organisatsioonide rühmitused, siis olid uued näod juhatustes väga sagedasteks nähtusteks. See riisus juhtimise kavakindluse ja julguse suuremate ettevõtete teostami-

seks. Kõige selle tõttu osutus paratamatuks juhtimise reorganiseerimine, mis teostati 1930. aastaks.

Kõikide liitude põhikirjad muudeti ja viidi läbi uuendused, milleks eeskujusid võeti ka välismaa spordi organiseerimise laadist. Eelkõige pikendati juhatusliikmete ametispüsimise võimaluse kestvust. Juhatused valiti kolmeks aastaks, misjuures iga aasta ümbervalimisele tuli mitte rohkem kui üks kolmandik juhatust. Kuigi veel praeguseni pole suudetud täiel määral kõrvaldada rühmituste mõju, on liitude tegevus siiski muutunud stabiilsemaks ja ühtlasi julgemaks.

Ühtlasi moodustati keskliidu juure spordinõukogu, mille koosseisu kuuluvad nõukogu esimehena keskliidu esimees ja liikmetena keskliidu kaks juhatusliiget, kõik eriliitude esimehed, igast eriliidust veel üks juhatusliige ja maakondade spordinõunikud, keda ametisse määrab nõukogu ise. Nõukogu ülesandeks on parima kontakti pidamine spordiliikumises üle kogu maa ja tähtsamate põhimõtetlike küsimuste otsustamine, mis ei nõua esindajatekogu otsustamist.

Spordinõukogu valib ühtlasi spordikohtu koosseisu. Tänapäeval kuuluvad sellesse esimehena G. Laanekõrb, liikmetena R. Kuuskmaa, V. Ever ja K. Kister ning sekretärina R. Viederfeldt.

Kindral J. Laidoneri lahkumise järele juhatusel valiti uueks esimeheks A. Anderkopp, kes aga lahkus 1934. a. algpoolel. Pärast seda oli keskliit pool aastat esimeheta, kelle kohuseid täitis abiesimees L. Tõnson. Selle aja sees viis L. Tõnson läbi Eesti Mängud, mis oli tema viimseks suurettevõtteks enne surma. Eesti Mängud on niivõrd värskelt meeles, et neil sinkohal uuesti peatumiseks pole otsust vajadust.

1934. a. lõpul valiti keskliidu esimeheks riigisekretär K. Terras. Tema algatas Eesti Spordihoonde ehitamise, milleks ettevalmistustööd praegu käimas. Edasi on K. Terrasel rida tähtsaid kavatsusi teostamisel, millel Eesti spordiliikumisele senisest parema aluse seadmisel on väga olulised.

Oma häälekandjana on Eesti spordiliikumisel olnud Eesti Spordi Liidu asutamisest saadik, s. o. 1920. aastast. Eesti Spordilehel täitub käesoleva aasta 20. aprillil 15 aastat esimese numbril ilmumisest. Mitu korda on leht oma kuju muutnud, kuid seniselt on ta väljaandjana püsinud keskliit. Veel on keskliit 1927. a. alates järjekindlalt kirjastanud kehakultuuri aastaraamatuid. Tänavu ilmub üheksas aastaraamat.

Keskliidu mõjul on asutatud ja arendatud rida praegu nii tähtsaid spordiorganisatsioone ja -asutusi. Ta on rakendanud neid töösse Eesti spordiliikumise kasuks. Kui rääkida Eesti koondatud spordiliikumise ajaloost, siis on suur peatükk sellest ajaloost Eesti Spordi Keskliit ise. Ta on meie spordiliikumise süda.

Praegu on keskliidu alla koondatud kaheksa liitu: Eesti Jalgpalli Liit, Ekraveliit, Eesti Talvespordi Liit, Eesti Tennise Liit, Eesti Käsipalli Liit, Eesti Maadlus-, Tõste- ja Poksiliit, Eesti Veeremängu Liit, Eesti Veespordi Liit ja Eesti Võimlejate Liit.

Ekraveliit on Eesti Spordi Keskliidu kõrval olnud meie suuremaks liiduks. Ta on olnud nagu teiseks keskliiduks, sest tema juhtimise all on arenenud oma praegusele tasemele järgmine hulk spordialasid: kergejõustik, maadlus, tõstmine, poks, jalgrattasõit, veesport, võimlemine ja naissport.

Võib öelda, et Eesti Spordi Keskliit ja Ekraveliit töötasid koos kuni selle momendini, millal — 20. aug. 1922. a. — Eesti Spordi Liit jagunes kaheks. Huvitav on märkida, et Eesti Spordi Liidu viimne ja Ekraveliidu esimene asemekekoogu koosolek oli ühine. Ta on läbi kantud peagu ühel ja samal kujul mõlema liidu protokolliraamatust. 1922. a. alates on Ekraveliit olnud kõige suurema tegevusega eriliiduks, kelle tegevushoog on väldanud kogu aasta ja ilma mingisuguse pausita jatkunud igal järgmisel aastal.

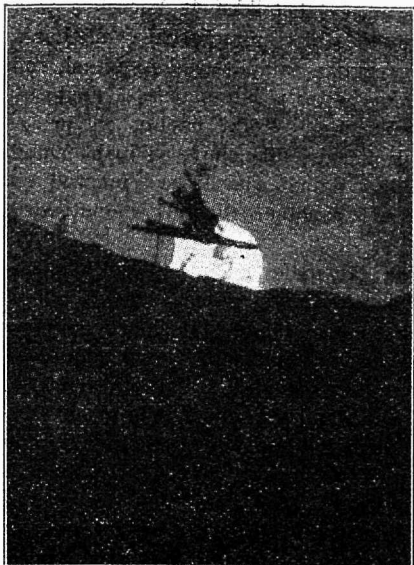
Olümpia-ettevalmistuse alal on Ekraveliidul olnud eriliitude seas kõige suuremad ülesanded. Ekraveliit on annud peagu kõik meie olümpiaatleedid kõigil olümpiamängudel. Peale tema on teistest eriliitudest olümpiaatleete annud üks kord Eesti Jalgpalli Liit ja samuti üks kord — Eesti Talvespordi Liit. Peale selle on Ekraveliit oma sportlastega osa võtnud reast maailma- ja euroopavõistlustest maadluses, tõstmises ja ka kergejõustikus. Ekraveliit võib täielise rahuldusega tagasi vaadata oma 15-aastasele tegevusele ning tänavu pühitseda oma juubeliaastat.

Oli mõistetav, et Ekraveliidu tegevuse ülekoormatuse tõttu varem või hiljem, vastavalt sellele, kuidas liidu alla kuulunud spordiala kandepind laienes, pidi tekkima Ekraveliidu lagunemine. Seda lagunemist ei tule mõista halvas mõttes, vaid ta oli Ekraveliidu suure töökuse heaks viljaks. Ta tähendas seda, et liit oli teatud spordialad nii suureks paisutanud, et neile Ekraveliidu raamid jäid kitsaks ja karta oli liidus edasipüsimise puhul arengus seisakut. Nii eraldusid 1933. a. Ekraveliidu alt maadlus, tõstmine ja poks, missugustele aladele asutati omaette liit. Järgmisel aastal asutati eriliidud veel veespordile ja võimlemisele, nii et nüüd on Ekraveliidu alla jäänud ainult veel kergejõustik ja rattasõit.

Ekraveliidu esimeseks esimeheks oli liidu Eesti Spordi Liidu nimetuse all töötades teatavasti A. Anderkopp — 1920.—1922. a. Lühikest aega, enne liidu ümberkujundamist Ekraveliiduks, oli järgmiseks esimeheks J. Kisper — 1922. a. Edasi on Ekraveliidu esimesteks olnud 1922.—1924. a. J. K. Kauba, 1924.—1925. a. J. Kisper, 1925. a. K. Raag, 1925.—1926. a. E. Lepp, 1926.—1927. a. R. Saulman. 1927. aastast kuni tänapäevani, seega juba üle kaheksa aasta, on pidevalt esimeheks dr. A. Veiss. Viimane on seega suurimaks töömeheks olnud Ekraveliidu tegevuse juhtimisel.

Nüüd on liidu juhtida ainult kergejõustik ja rattasõit. Loodame, et see on suureks kasuks nim. spordialadele, millest esimene on Eesti populaarseimaid ja võimsaimaid ning teine tarvitab erilist hooldamist kerkimiseks seniselt võrdlemisi nõrgalt tasemelt kõrgemale.

A. ADORF.



SUUSARETK

SILVRETTA-ALPIDESSE

Dr. Aleksander Massakas

Lumi alles kuulutab õiget talve. Ja kui ta on katnud lehtedest paljaksroogitud puud ja üle raputanud halltollmused tänavad ning tumedad katused, hakkab iga suusataja pilk otsima kaht painutatud lauda, mis olid jäetud unustusse, pööningule suvitama, sest tennisreket suutis suve jooksul asendada neid. Vinged sügistuuled ja lumi hirmutavad tavalise tennisemängija reketi magadistoa kapi peale ja meelitavad tolmunud suusad välja, sest nüüd on kord nende käes.

Tol aastal olime asjatult oodanud lund kuni veebruarini. Suusad olid juba aegsasti tolmust pühitud ja pealmine pool õlitatud linaseemneõli ja tärpentiini seguga ja jooksulaudadelegi kuuma triikrauaga sisse hõõrutud klaasistunud põhimääret, kuid lund ei tulnud nagu kiuste.

Ühel päeval aga tuli otsus. Igale tõsisele suusatajale anti võimalus väga soodsail tingimusil osa võtta ühiselt korraldatavast sõidust kõrgetesse Alpidesse, kus märtsikuus on ideaalsemad võimalused suusatamiseks. Küllalt lund ja palju päikest.

See teade tekitas erakordselt headmeelt, iseäranis neile, kes tundsid Alpi-mägesid varemalt, ning osavõtu tahe oli eranditu. Need, kes hiljem mõnesugustel põhjustel olid sunnitud sellest kavatsusest loobuma, olid tõsiselt murtud.

Enne ärasõitu käisime paaril korral koos, et saada näpunäiteid suuskade prepareerimisest ja muu varustuse korraldamisest selleks tõsiseks ja vältavaks suusaretkeks. Kaasa tuli võtta võimalikult vähe, kuid see hädavajaline varustus pidi olema täiesti korras. Meie siht jättis eemale kõik luksushotellid Alpides, kus suusarahval peab olema kaasas kapp-kohver smokingi ja teiste tsiviliseeritud rahva riietega, kus räägitakse palju spordist, kuid enamik ajast veedetakse bridshilaua taga, väänatakse carioca't ning kirjutatakse vaateid lumistest tippudest. Meie sihiks oli vaid üksik väike suusaonn Zeinisjochhaus, mis asub ligi 2000 m kõrgusel, kuhu ei vii ükski rong ega autotee. Ta on eemal suurtest elundatud õhuravikeskustest ning asub üksildasena mõõtmatus avarusis, maetud helendavasse lumme kõrgete mäeharjade vahel.

Varsti jõudis see oodatud päev, millal algas sõit. Spordiülikonnas, jalas rasked suusasaapad, tugevad ja veekindlad, seljakotis soe pesu, tagavararihmad ja mõnel suusaotsad, mis kruvitakse külge suusaotsa murdel, siis suur valik määreid, vastavalt ilmale ja lumele, rohelised prillid ja konservipurgid.

Rongis möödus aeg elavais vestluses ilusast Silvrettast, ja seal peituvatest hädadohtudest. Tihti on veetlev seoses ohtlikkusega. See on paratamatu. Pealegi on lausikmaal suusatamine hoopis lahkuminev Al-



KOSMEETIKA
K E E M I A
V Ä R V I D E
R O H U -
D R O O G I D E
J N E.

KAUPADE SUURLAOD

MÜÜK SUUREL JA VÄIKESEL
ARVUL SOODSATE HINDADEGA

A/s. MEY & LANDESEN

TALLINN, VIRU T. 9

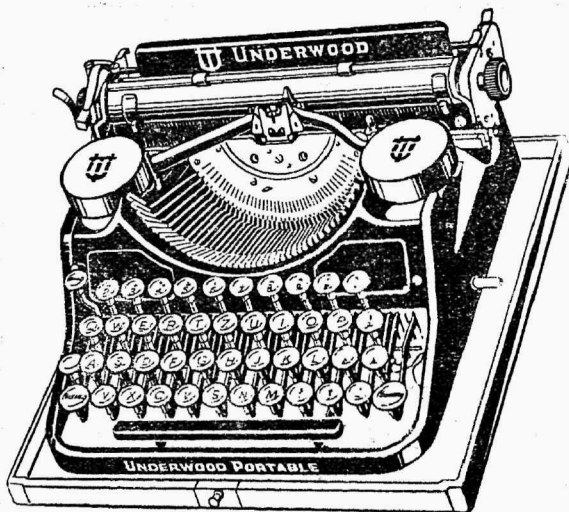


SILVRETTA-ALPID. Meie matka sihtpunkt — suusaonn Zeinisjochhaus.

Käesoleva numbril Silvretta-Alpide pildid on dr. A. Massaka fototöö.

pi-tehnikast. Kuid nii mõnelgi oli see viimane salapäraseks liitsõnaks, mis suuremalgi pingutusel ei toonud selget ettekujutust temast. Silvretta ja Alpi-tehnika!

Päris omapärane on see suusarahvas spordiülikonnas. Alati värsked ja rõõmsad, alati tagavaras huumorit ja ülevat tuju. Seda rahvast tunneb juba kaugel, isegi lõhna järele. Vaguniski on tunda vaikude, tõrva ja mitmesuguste õlide ja määrete lõhnade segu. See aroom on suusatajale niisama meelne kui tahliõhn ratsamehele.



Uus kantav

„UNDERWOOD“

kirjutusmasin vastab võimsuses ja varustuses suurele büroomasinale, kuid on hinnalt kõigile kättesaadav.

Ainuesindaja Eestis

K.-m. JÜRI KODRES

Harju 21, tel. 436-50, 437-00
Tallinn.

Istutakse lähestikku ja koetakse jutulõnga matkasihist, nimetatakse mäeharjasid ning orgude salapäraseid nimetusi, rõõmustatakse ette päikesepaistel harjutusnõlva võlu üle. Kõiki paeluv on ju see looduslik kõrguspäike, mis võib pruuni näonahale. Samal ajal lõovad mustad vagunirattad raudteerobastel monotoonset takti.

Mida lähemale jõuame Tiroomi mägedele, seda ülevamaks läheb tuju ja sõiduväsimus kaob. Mägede läheduses on näha inimesi, kes pruunikspäevitanud nägudega askeldavad jaamades, üle õla heidetud suuskadega. Uudishimulised pilgud on kiindunud lõunasse, kuni oleme leidnud, mida ootasime kärsitusega — mäed. Salapärased mustad kogud, mis varsti kasvavad meie silmade ees kõrgeteks valgete harjade ja teravate tippudega mägedeks, mille

vahel rohelises orus kihutab elektrirong, rühkides üles lumiste kõrguste poole. Maastikuvaade vaheldub kiiresti iga pöörde järele.

Tahtmatult peame väljuma laiaaknalistest vaguneist, sest rong on jõudnud lõppjaama. Siit jätkub teekond suurtel tankratastega autodel. Varsti olemegi sügava lume piirkonnas, kitsal, järsul mäkke viival autoteel. Teel möödumine on võimatu. Üksikute võrastemajade ees peatume, et jahutada keemalainud vett ja end karastada. Joome n.-n. suusavett, milles veidi kirs- ja sidrunimahla, külma ja karastavat.

Kõrgemale jõudmisega tõusevad peagu võrdses proportsioonis „suusavee“ ja teiste jookide hinnad.

Muidu on tiroomlased väga meeldivad ja vastutulelikud inimesed, kelle meeltilendavad huiked kostavad ilusate vastukajadega orgudest ja mägedest. Peaasi aga: nad on täismehed suuskadel.

Esimesed üleelamused mägedest on masendavad ja sügavad nagu orud, mille kallastel ronib märke auto. Päike paistab lakkamatult, sillerdab mitmes varjundis mäeservil ja -tippudel. Silm on kütkestatud uutest maastikuvormest, lumme uppunud puist, mis kõrgusega muutuvad harvemaiks ning kiduramaiks.

Kui päike oli vajunud mäeharja varju, jõudsime järgmisesse peatusesse, kus lõppes autotee ja kust pidi algama teekond suuskadel. Sügava lume tõttu oli sõit kestnud kauem ettenähtud ajast, kuid siin suusaparaadis unustatakse meeleldi ajanäitaja, kalender ja hiljem isegi ajalehtede lugemine ning muud kultuurse ja tsiviliseeritud „alliila“ kombed. Siin valitseb teine kord. Suusailmas ja suusarahval on omad kombed, mis asendavad tsivilisatsiooni. Viimase ärajäämine ongi ideaalseks vahelduseks ja puhkuseks igapäevastest askeldustest ja kiirest elutempost tulpinud suurlinlasele.

Lühike peatus Galtiiris, väikeses tiroomi külakeses, et koguda jõudu meie reisi raskemaks osaks, matkaks „Zeinisjoch“ onni, umbes 3—4 tunni kaugusel. Ehkki väljas on läinud pimedaks, otsustame jätkata teekonda, sest kava kohaselt pidime jõudma sihtkohta veel samal päeval.

Sportlased! Värskeimaid teateid sportlike sündmuste kohta saate:

„Päevalehest“ „PÄEVALEHT“ on suurim ning levinuim kodumaa leht.

„LASTE RÕÕM“

LOETAVAIM LASTEAJAKIRI.

Suurimad ning täielisimad

RAAMATU- ja KIRJUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED.

GRAAFIKATÖÖSTUS

TRÜKIKODA. LITOGRAAFIA. TSINKOGRAAFIA. KÖITEKODA

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS,

Tallinn, Pikk 2, oma telefoni keskjaam 428-83.

Nüüd asusime teele mäkke, kuhu ei vii enam ühtki auto- ega hobuseteed, vaid kuhu jõuab suuskadel ja keppide toetusel. Ümbrus on kottpime. Seisukord muutub ebamugavaks: meid ootab mitmetunniline ohtlik matk järskudel mäeservadel kottpimesas öös. Väsimusest hoolimata naudime öö salapärast võlu, sügavsinist taevast, lopsakalt vilkuvate tähtedega, ja jälgi-me mägede varje lumel. Kuski paremal all suliseb oja, mis osalt kaetud looduslikkude jääsildadega. Ühtki elavat hinge ei ole lähikonnas peale meie, kes puhkides edasi ruttavad suuskadel, tihedalt üksteise järele, et mitte kaotada sidet. Kellelki ei ole küsida teed ega teekonna kestvust meie sihtonni. Kuid öö on rahuline ja ilus, suusad libisevad tahtmatult, mehaanilised on liigutused. Pilk puurib ööpimesusse.

Oleme teel juba mitu tundi, kuid üksildast onni mäeserval ei paista veel kustki. Vahevahel tundub jõud raugevat, väsimus on põlvis ja lihastes. Kuid peatus teeks veel väsinumaks, sellepärast võtame end kokku ja liigume edasi, ülespoole...

Ei tea, kui kaua võis kesta see pingutav teekond, kui korraga kuulsime muusikat. See oli ergutav, kuid siiski tundus ebausutavana, et siin lagedal, eluta lumeväljadel oleks ette kujutatav mänguriista olemasolu.

Liikusime hääle suunas. Peagi olime lumme maetud suusaonni lähedal, kust kostis lõbus muusikalugu. Nähtavasti oodati meie päralejõudu. Paksu lumekorraga kaetud katuseserva alt vilksatas valgus. Kiskusime jäätunud suusad saabastelt ja vajusime surmani väsinult läbi kitsa lumme kaevatud tee ja läbi ukse suusaonni, omapärase sisustuse ja elanikkonnaga...

SILVRETTA-ALPID. Zeinisjochhaus teisest küljest vaadatuna. See suusaonn asub 1854 m. kõrgemal merepinnast.



Kaubandus-tööstuskoja Teataja

ILMUB KAKS KORDA KUUS

TOIMETUS JA TALITUS

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA TALLINNAS, PIKK T. 20

TELEFON 426-15

Millest kirjutab „Kaubandus-tööstuskoja Teataja“?

Olles ainus sellesarnane majanduslik ajakiri Eestis paneb „Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ erilist rõhku sisu mitmekesisusele, tüues ärialal tegutsevale lugejaskonnale hulga väärtuslikku, populaarselt kirjutatud lugemismaterjali artiklite näol parimate majanduselu tundjate sulest kaubanduse, tööstuse, panga- ja kindlustuseasjanduse ning meresõidu alalt, eriti aga praktilisi näpunäiteid organisatsiooni korraldamise ja ostumüügi kohta. Edasi toob „Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ igas numbris ärimehel hädatarvilist informatsiooni **turgude, kaubahindade, rahakursside, uute seaduste ja määruste ning paljude teiste igapäevases ärilises tegevuses lahendust nõudvate küsimuste kohta.** Suurimat tähelepanu pöörab „Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ puuduste ning väärnähtuste selgitamisele meie maksusüsteemis ja uute kaubandusse ning tööstusse puutuvate seaduseelnõude refereerimisele. Samuti leiab Kaubandus-tööstuskoja tegevus ajakirja veergudel võimalikult täielist peegeldust, luues kindla ja vahetuma ühenduse meie majandusliku parlamendi ja selle valijate vahel.

EESTI TÖÖSTUSTARVETE A|S.

TALLINN,

V. Karja 1. Tel. 426-72, 426-73, 426-74.

Ehitusmaterjalid:

katusepapp ja isoleerpapp oma vabrikust, tõrvavaba katusepapp «Eiasit», «Tenax» külmliim j. n. e.

Tehnilised artiklid:

saed, viilid, smirgelkäiad, veorihmad, masinad ja aparaadid, samuti kõiksugused tehnilised artiklid.

Tekstiil:

kõiksugused tekstiilmasinad ja nende osad, inglise villane lõng kudumiseks ja ketramiseks.

Graafika ja paber:

litoграфия ja tüpografia värvid, pronksi keemiaained ja kõik litoграфия tarbed, kõiksugu paberid laosi ja tellimise järele välismaalt.

Foto-tarbed:

plaadid, filmid, kaamerad, paberid ja keemiaained paremales inglise vabrikutes

Kiirjooksu treening kevadadel



Paar eeskujulist treeningukava

Kevade saabudes sooritatakse paar korda nädalas lühikesi murdmaid. Rõivastatakse soojalt. Näiliselt soe ilm ei tohi meelitada loobumisele pikapüksilisest treeningurõivastusest. Talvel alustatud võimlemist jätkatakse, kuigi kava võib muutuda pisut kergemaks. Lähteharjutusi tuleb sooritada vähemalt kord nädalas. Samuti sisetreeningut eelmises kirjutuses (vaata E. Spordileht nr. 1 — 1935. a.) mainitud kujul. Jalutamisharjutused (kiires tempos) ei ole sprinteritele soovitatavad, kuna nad pigemini kangestavad kui lahtistavad lihaseid. Seevastu võib soovitada lühikesi murdmaid, umbes 2—3 km, milliseid joostakse kergel tempol, mis murdmaa lõpupoolel võib muutuda pisut kiiremaks. Sellised jooksud võimaldavad vormi ja vastupidavuse saavutamist. Tähtsaim kõigest on, et harjutustega ei mindaks liiale. Neid ei tohi olla liig palju ega liig pika kestvusega. Seevastu on soovitatavam sooritada igapäev kergemaid matku.

Soojade ilmade saabudes võib alustada harjutusi spordiväljal. Nagu teada, tuleb lühimaaajooksjail sageli ette reie- ja säärelihaste rebestumisi. Seepärast tuleb alati enne harjutusi (mõistetalt ka enne võistlusi) sooritada kergeid harjutusi kuni higistamiseni. Pikaldas tempos tehakse venitamise- ja painutusharjutusi, silmas pidades, et need haaraksid kõiki lihaseid. Külmade ja vilude ilmade puhul olgu rõivastus soe. Paremin jagada harjutusi sarnaselt, et vilude ilmade puhul harjutatakse vastupidavust ja soojadel päevadel kiirust.

Leian olevat tingimata tarvilise sooritada harjutusi varem koostatud kava järgi. Kava peab igati iseseisvalt koostama, sest võõras ei tea arvestada iga sportlase isiklike omadustega. Üksnes sel puhul võib kõrvaline isik koostada treeningukava, kui ta hästi tunneb jooksjat, tema endist treeningumeetodit, ta saavutusi, praegust vormi, iseloomu ja kõigepealt ta elukombeid.

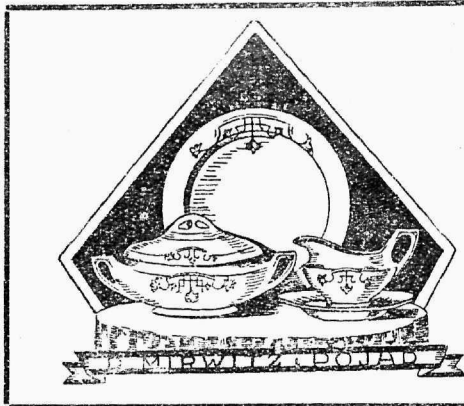
Alljärgnevalt juhin tähelepanu mõningaile asjaoludele, mida võib kasutada harjutuskava koostamisel.

Inglased ja ameeriklased kasutavad sageli oma kevades ühtlusi: täiskiirus, $\frac{3}{4}$ -kiirus, $\frac{1}{2}$ -kiirus ja $\frac{1}{4}$ -

kiirus. Veerandkiirus tähendab pikaldast tempot, mis mõeldud vastupidavuse saavutamiseks. Joostakse näit. pikem maa uue stiili omandamiseks. Poolkiirus moodustab peaosa harjutustel. Sellel keskitletakse kogu tähelepanu stiilile. $\frac{3}{4}$ -kiiruse puhul harjutatakse tempot ilma, et stiil selle all kannataks jne. Selline kiiruse liigitamine on harjutuste seisukohalt lähtudes väga tähtis.



PABEROSITUBAKAS
PÜSIVA KÕRGE
HEADUSEGA



MAJATARVETE SPETSIAALÄRI A/S. „D. MIRVITZ JA POJAD“

TALLINNAS,
Estonia puistee 13



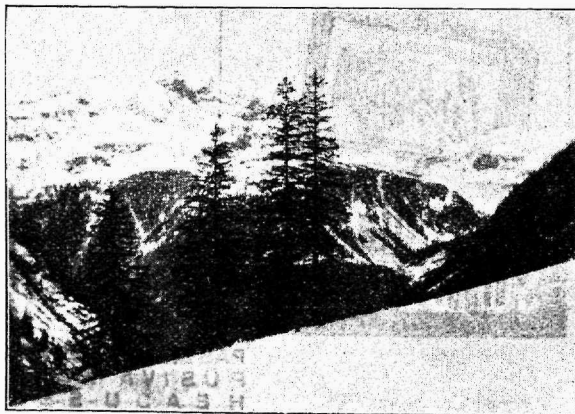
TARTUS,
Raekoja tänav 6

Kõigepealt selgitame, milline tehniline tulemus vastab jooksja täiskiirusele. Selleks on kuue parima võistlustulemuse keskmine aeg. Sellest tuletake ka teised kiirused. Need on:

Parim keskmine tagajärg	$\frac{1}{4}$ -kiirus	$\frac{1}{2}$ -kiirus	$\frac{3}{4}$ -kiirus
100 m-is:			
11,0	11,8	12,6	14,0
11,4	12,2	13,0	14,5
11,6	12,4	13,3	14,8
11,8	12,7	13,5	15,0
12,0	12,9	13,7	15,3
200 m-is:			
22,2	23,3	25,4	28,5
22,6	23,7	25,8	29,0
23,0	24,1	26,3	29,5
23,4	24,5	26,7	30,1
23,8	24,9	27,2	30,6

Iga soovitava kiiruse arendamisega harjub peatselt, kui alul keegi jälgib jooksja tempot kella järgi. Mõne kümnendiku sekundi võrra vääratamisel ei ole tähtsust.

Nagu ülalpool mainisin, on stiili harjutamisel tähtis osata joosta teatava kiirusega. Ühtlasi muudab see harjutused mitmekesisemaks. Sihiks ei ole jooksmine alati kell pihus, vaid õppimine katsete kaudu eri kiiruste arendamist. Oma kiiruse määramine on palju kergem, kui see alul näib olevat.



SILVRETTA-ALPID. Vaade Versailspitz v. Leidenile, ühele suuremale mäetipule Silvretta-Alpides.

Näitena lisan treeningukava, mis annab kujutelu sellest, mida selline kava üldse peab sisaldama ja milline on suhe eri harjutamisviiside vahel.

Harjutused kevadel.

(Enne seda ja selle vältel jätkatakse koduvõimlemist igal hommikul.)

Mai alul:

1. nädal:

Esmaspäev: 2 km kergest murdmaajooksu.

Kesknelädal: 1000 m jooks väljal $\frac{3}{4}$ -kiirusega.

Laupäev: 2 km murdmaajooksu $\frac{1}{2}$ -kiirusega.

2. nädal:

Esmaspäev: 400 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega.

Kesknelädal: 1 km murdmaad pikaldases tempos, väljakul 1000 m $\frac{1}{4}$ -kiirusega.

Laupäev: Joostakse kaks korda 200 m vaba ja pingutamatu sammuga $\frac{1}{2}$ -kiirusega.

3. nädal:

Esmaspäev: 200 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega. Tähelepanu pööratud käte tarvitamisele. Alul — poolringi kergelt ja siis 300 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega. Tähelepanu pikale ja vabale sammule!

Kesknelädal: 200 m $\frac{1}{4}$ -kiirusega, pöörates tähelepanu kätele. Umbes 10 minuti kestes sooritatakse kergeid lähteharjutusi aukudest $\frac{1}{4}$ -kiirusega. Lõpul longitakse üks ring.

Laupäev: 300 m. Tähelepanu võimsale ja vabale kätetööle ning vabale, pingutamatu sammule. Umbes 10 minutit lähteharjutusi $\frac{1}{2}$ -kiirusega.

4. nädal:

Esmaspäev: 150 m vaba, loomuliku kiirusega, taotlemata selle suurendamist. Võimas kätetöö. Umbes 10 minutit lähteharjutusi $\frac{3}{4}$ -kiirusega. Sama, mis alguses.

Kesknelädal: 300 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega, jälgides stiili. Umbes 15 min. harjutada asendeid „kohtadele“ ja „valmis“ ning jälgida aukude asetelu. Sama, mis alguses.

Laupäev: Korrata kesknelädala kava. Enne harjutusi lühike murdmaa.

Kui see kava tundub liig kergena, võib seda täiendada raskemate harjutustega. Peab aga silmas pidama, et liig sagedased ja ühtlasi liig tugevad harjutused ei anna häid tulemusi. Pesapall ei tohi kuuluda lisana mai-kuu töökavva.

Teine näide:

Harjutuste kava 4 nädalat enne suuri võistlusi.

1. nädal:

Esmaspäev: 300 m $\frac{3}{4}$ -kiirusega, mille kestes 3 umbes 40-meetrilist spurti $\frac{1}{4}$ -kiirusega. — Lühimaade



Georg Stude

Tallinn, Pikk 16, telef. 442-76



jooksja erivõimlemist umbes 5 min. 5 lähteharjutust $\frac{1}{2}$ - ja $\frac{3}{4}$ -kiirusega 30—40 m. Edasi 50 m kella järele, hoidudes siiski täispingutusest.

Teisipäev: 400 m kergelt. Umbes 5 min. erivõimlemist. Kaks korda 50 m $\frac{3}{4}$ -kiirusega. Kord 100 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega.

Kesknädal: 200 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega. 2 spurti $\frac{3}{4}$ -kiirusega. Umbes 5 min. võimlemist. 5 lähteharjutust $\frac{1}{2}$ - ja $\frac{3}{4}$ -kiirusega 30 m kaugusele lähtejoonest. 60 m kella järele $\frac{7}{8}$ -kiirusega (s. t. täis kiirus, kuid ilma „rebimata“).

Neljapäev: 300 m $\frac{1}{4}$ -kiirusega. Stiiliharjutusi, käte tööd, sammude ja kederлуу (nilkka) harjutamine. Umbes 5 min. võimlemist. Kaks korda 60 m $\frac{3}{4}$ -kiirusega. Enne ja pärast 25 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega. Hea tasakaalu saavutamiseks jälgida käte liigutusi ringil.

Reede: Puhkus.

Laupäev: Longitakse kergelt 300 m, tõstes põlvi kõrgele otse suunas ette, samuti jalga. Umbes 5 m lähteharjutusi $\frac{3}{4}$ - ja $\frac{1}{2}$ -kiirusega. Lähtel ja jooksul võetakse võimalikult lühikesed sammud ja ilma pingutusest. Võimlemist. Pärast seda 200 m kella järele täiskiirusega. Samuti 60 m.

Pühapäev: Puhkus.

2. nädal:

Esmaspäev: 400 m $\frac{1}{4}$ -kiirusega. Võimlemist. Sama, mis alguses.

Teisipäev: 300 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega. Stiili. Umbes 5 min. võimlemist. 40 m kaks korda lähteaukudest $\frac{1}{2}$ -kiirusega. Kaks korda 100 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega kurvel.

Kesknädal: 200 m $\frac{1}{4}$ -kiirusega, 2 spurti $\frac{3}{4}$ -kiirusega. Võimlemist. Umbes 10 lähteharjutust 25 m kaugusele lähtejoonest $\frac{1}{2}$ - ja $\frac{3}{4}$ -kiirusega. 100 m $\frac{3}{4}$ -kiirusega.

Neljapäev: 300 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega, vabalt, kontrollides stiili. Võimlemist. 50 m $\frac{3}{4}$ -kiirusega ja sama maa peagu täiskiirusega lähteaukudest. Viis lähteharjutust $\frac{3}{4}$ -kiirusega.

Laupäev: 100 m täiskiirusega kella järele. Võimlemist. Lähteharjutusi $\frac{3}{4}$ -kiirusega. 200 m kella järele, kuid mitte kogu jõudu pingutades.

3. nädal:

Esmaspäev: 400 m lonkides. Põlved ette, jalad ette jne. Võimlemist. Sama, mis alguses.

Teisipäev: 200 m $\frac{1}{4}$ -kiirusega, viimased 20 m peagu täiskiirusega. Võimlemist. 5—6 korda lähteharjutusi peagu täiskiirusega. 50 m kella järele $\frac{7}{8}$ -kiirusega.

Kesknädal: 400 m lonkimist. Umbes 5 min.

võimlemist. 60 m $\frac{1}{4}$ -, 50 m $\frac{1}{2}$ - ja 20 m $\frac{7}{8}$ -kiirusega. Umbes 10 min. lähteharjutusi $\frac{3}{4}$ -kiirusega.

Neljapäev: 100 m $\frac{7}{8}$ -kiirusega — kolm korda viiminutiliste vaheaegadega. Võimlemist. 6 lähteharjutust $\frac{3}{4}$ -kiirusega.

Laupäev: 300 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega, jälgides stiili. Võimlemist. Kaks korda 150 m ringi $\frac{3}{4}$ -kiirusega.

4. nädal:

Esmaspäev: 400 m lonkimist. Võimlemist. 6 lähteharjutust eri kiirusega, lõppeks paar korda täiskiirusega. Täiskiirusel jälgida sammude pikkust.

Teisipäev: 200 m $\frac{1}{2}$ -kiirusega, jälgides stiili. Võimlemist. Lähteharjutused samad, mis esmaspäeval.

Kesknädal: Puhkus.

Neljapäev: Puhkus.

Reede: Puhkus.

Laupäev: Võistlus.

Käesolevad kavad on näited. Esimene neist on koostatud silmas pidades vormi ja maikuud, teine näitab harjutuste laadi enne võistlust. Nende vahele tuleb luua kolmas kava. Massaashile ei ole ma reserveerinud erilist päeva. Kes tunneb vajadust massaashile, lasku seda teha mõne kergema kavaga päeva järele. Saunaskäimiseks võib valida millise päeva tahes. Võistluste hooajal tuleb harjutada kergemini. Väljal ei tohi logelda enne ega pärast harjutusi. Kohe tuleb nendega alata ja lahkuda samuti kohe pärast nende lõppu.



SILVRETTA-ALPID. Tõus mäkke. Meie matka lõbusamaid toiminguid.

SUUSATOOSTUS
o.-ü. **LEBECKI, PABSTEL & Co.**
Tallinn, S. Tartu mnt. 30, tel. 306-10.

SUUSAD JA
SUUSATARBED

KAUBAMAJA **K. REINTAM** TALLINNAS, S. KARJA 20

NARVA KALEVI MANUFAKTUURI
JA
HIU-KÄRDLA KALEVIVABRIKU
SAADUSTE
S U U R M Ü Ü G I L A D U

Tel. 448-72

Tel. 448-72

PLEKISEPATÖÖKODA

A. AMAN

TALLINN, RÜÜTLI № 4, TEL. 430-19



Tehakse igasuguseid
pleki- ja vasetöid

antud kavandite järele ehitustel kui
ka töökojas, niisama ka ehitustöid,
katuste katmisi jne.



Sportlased!

Pidage meeles, Teie koostamispaik on

KOHVIK «ASKO»

Tallinn, Viru t. 13, tel. 467-62 ja 461-64

ENAM AUSUST JA EETIKAT POKSIRINGI!

Punktikohtunike „ime“ Stokholmis. — Noorte pealekasv on võimas. — Võitjaist ja kaotajaist. — Mida õpetasid Tallinna esivõistlused ja Makkabi külaskäik

P eagu uskumatu on kuuldus, et kuski poksi võistlusel tegutsenud kõik kolm punktikohtuniku tegid matschide kohta eranditult üksmeelsed otsused. Eriti rahvusvahelistel võistlustel ei võinud niisugune asi juhtuda. Sellised võistlused lausa kubisesid moraalsetest võitjatest ja samasugustest kaotajatest. Võidi kaotada maavõi klubivõistlus katastroofilise resultaadiga, ent harva kaotajad seda tunnustasid. Alati oli oleme kuulnud, et võistlus väärinuks viiki, kuid kohtunikud tunnistasid kõikidel matschidel vastased paremateks — näete, nad võitsid kogu aeg häältelga 2:1 ja nii meie meeskond kaotaski suurelt! Käsitledes veel hiljuti seda küsimust pidin-möönna, et poksi kohtunikega on lugu räbal. Ent on ju vana töisasi, et palavikus vaevleja hambad ka kõige soojemas toas külma pärast lõgisevad. Parajasti, kui pole enam mingit usku ka rahvusvahelise oreoliga kohtunikesse, tuleb Stokholmist telegramm, mis arvamist muutma sunnib. Rootsi võitis maavõistlusel Soome 6:2, kusjuures kõik matschid lõppesid punktivõitudega. Ja kõik matschid hinnati kohtunike poolt häältelga 3:0. Nagu taeva ilmutis, eriti pärast seda, kui poksiklubilased Berliini makkabilasi viigiks kloppisid.

Niisama ilmselt nagu Stokholmi maavõistlus on tõendis suuremeelsete punktikohtunike olemasolust, on ta pandiks Soome poksisuhete kestvusele Eestiga. Paari aasta eest, kui soomlased meie üle olid saavutanud mõned hõlpsad võidud, otsustasid nad poksisuhted Eestiga katkestada, leides, et maavõistlused noorema vellele neile enam midagi ei paku. Neil olid ju tollal niisugused mehed, nagu Ahlberg ja Bärlund, kes mõlemad pretendeerisid Euroopa parima nimele (kelleks Bärlund saigi). Nende kahe nime petliku hiilguse hõlmas viirastus- aukohalt terve Soome poksi-klass. Nüüd aga, kus „Brynkka“ on vananenud ning alavormis ja Gee-Bee elukutseline, ilmneb soomlaste tõeline

klass: nad on meist paremad vaid millimeetriliselt. Ja tänavusele poksi-revüüle naaldudes võib loota, et eeloleval sügisel nad Tallinnas kohtavad väärinate vastastega. Vaevalt sealpool lahte tärkab mingi uus kõrkus, mis selle maavõistluse teonemise küsitavaks teeb.

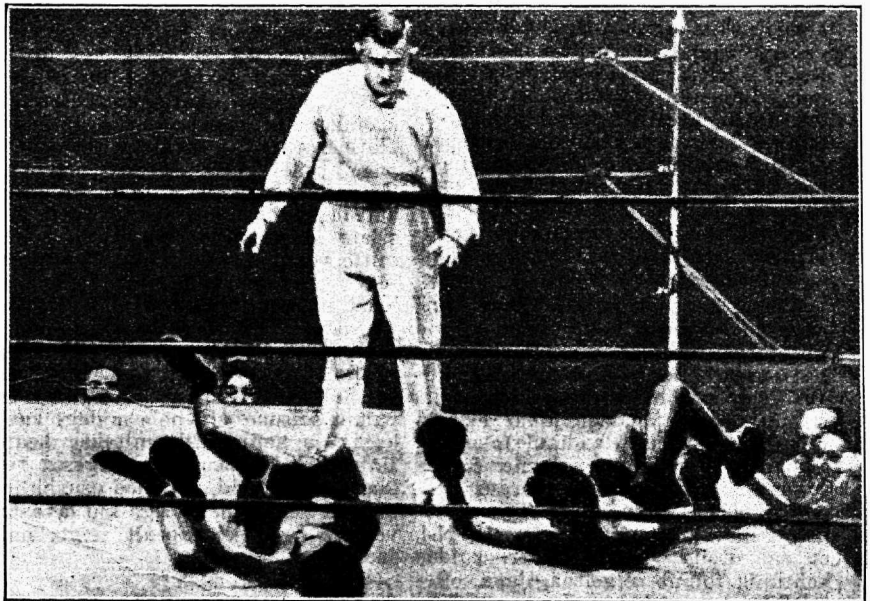
Nii Tallinna esivõistlused kui ka skandaalne jõukatsumine Berliini Makkabiga tõendavad, et sügiseks poksiareenil näeme kõrvuti nii noori kui vanu; rõõmustaval kombel võib konstateerida, et paljud noored sügiseks suudavad kindlasti omandada seni veel puuduva lihvi.

Kahtlemata noorte rusikameeste juurekasv on praegu olemas, Tallinna esivõistlustel ilmutasid paljud end väga südidena. Omaette tähelepan-dav tüüp on K a r o l i n (Gong), kelle esinemine meenutab omaaegset bra-

vuurset Kapustini starti. Poisil on tugev löök ja suur võistlejahing, võidutahe domineerib tema juures seevõrra tugevalt, et unustab väga olulise — kaitse. Kuigi algaja, on ta saavutanud seni juba terve rea k.o. võite oma klassi meeste üle. Tallinna esivõistlustel saavutas ta veel ühe kiire k.o. ja püüdis ka Seebergile liiga teha. Ent noor võistleja tookord varises vanema ja kogeenuma ees kergelt. Siiski põhjustas tema tubli esinemine pääsemise nende sekka, kes Berliini Makkabi meeste vastu astusid.

Teistena võiks veel mainida kärbeskaallast Teimani (Kalev) ja kerkeskaallast P. Kiissoni (Gong).

Kärbeskaalus sügiseks jääb igal juhul „kärbse“ koht vakantseks, kuna Freimuth järjest kasvab ja kaalu juure võtab. Võib-olla on Teiman



KURIOOSNE FAKT: Detroitis peetud poksimatschil langesid mõlemad võistlejad üheaegselt knokki. Toppelt-knokkid on maailmas väga haruldased.



Time To Re-tire
GET A FISK!
TRADE MARK REG. U.S. PAT. OFF.

3-30-32S
3-30-32M

Kui vajate uut kummit, ostke

FISK

FISK autokummid on valmistatud kõige paremast toorainest, seepärast on nad vastupidavad ja odavad kasutamises.

Esindaja:

O.-ü. **H. LAGUS & Co.**

Tallinn, Vene tän. 13. Telefon 437-18.

see, kes tema trooni pärib. Poiss on pikk ja sitke, vaid kool ilmutab puudulikkuse tundemärke. Vigade kõrvaldamine olgu treenerite esimene töö!

Matschi tulemuste hindamisel kohtunikud alatihti on liigselt kiindunud nii-öelda võistluse välise külje hindamisse, kuna sisemine nagu ei eksisteeri. Varemalt on korduvalt kõneldud sellest, et igal matschil on üks poksijaist võistluskäigu juhtijaks, psühholoogiliselt domineerijaks. Too juhtija ongi tegeliku võistluskäigu äramääraja, tema aktiivsusest olenebki matschi tulemus. Kohtunikele aga sääraстал juhtudel on komistuskiviks tabavuse hindamine ja valesti hinnatud sisutu pealetung. Kaks sääraстал matschi on maha pidanud viimastel võistlustel N. Stepulov. Tallinna esivõistlustel tema kohtamine Tubarikuga oli illusoorne efektilt, publik sattus väärarvamisesse, nagu oleks T. teeninud võidu, kuna ta peale tungis. Tegelikult atakeeris Stepulov T-d, kuna viimane oma allaäämist sisukalt maskeerides asus n. ö. aktiivselt taganemisel.

Vähem kogenud ja väärarustel hinnanguid toimivad kohtunikud oleksid sel juhul matschi tunnistanud viigiliseks. Meie kohtunikud aga, kes Tallinna esivõistlustel töötasid laitmatult ja vaid ühel juhul eksisid (Timbergi kaotus Raadikule), andsid üksmeelselt võidu Stepulovile. Samasuguse käiguga matsch kordus Stepulovil just Neumaniga. Siin küllaliste esindaja tunnistas võitjaks N-i, et saavutada viiki. Veider, kuidas kohtunik toimib selgelt nägijana, olles teadlik, et eesti kohtunik annab võidu Stepulovile. Ja võistlusõhtul Berliini Makkabiga ilmnes samasugune nähe korduvalt.

Oli imeselge, miks Makkabi esindaja tegi ilmseid väärtuseid, andes ebasportlikult võidud oma meeste. Sest nood külalised ei taotlenud seevõrra tõelist, sportlikku võistlust kui resultaati. Ja resultaati on reklaamiks meeskonnale, kes plaanitseb välisturneesid. Nii siis on reklaam vallutanud ka poksispordi, kuigi meie kitsastes oludes eeskätt peaks taotletama sisulisi väärtusi, korraldama võistlusi, mis olevat ja tulevat sportlaspõlve kasvatab eetilisel, viib neid lähemale spordi õigele olemusele.

Riias öeldi „Makkabit“ läti rahvusmeeskonda võitnud olevat („impresario“ Makkabil oli lätlane H.), Tallinnast lahkudes nad tingimata kõnelevad, et pidid peagu võitma eesti rahvusmeeskonna. Need reklaamivõtted on küll kulunud, aga leidub kohti, kus on uskujaid. Ungarlastelt võime õppida „kõrgemat tehnikat“, soomlastelt „suurt sisu“, lätlastelt „lätlaslikkust“, sakslastelt nuusutamiseme selle poksi lõhna, mis kuulub maailma eriklassi. Makkabilased andsid ka oma õpetummi. Eesti poksi sijate kohtamine nendega polnud mitte võistlus, vaid tehing. Nagu äri-istes operatsioonides, olid sel võistlusel ilmselt lubatavad (?) kahtlase moraalse väärtusega operatsioonid.

Kõige kurvem, et see võistlus sel viisil toimus, veel kurvem, et ta palju maksis. Aga kui lähtutakse äri- vaimu seisukohalt, pole midagi katki, kui halb kaup reklaamitakse heana. Makkabi küllakutsujad lugesid reklaami ja uskusid, ajalehed asusid äraootaval seisukohal. Aga kui lavastati võistlus, oli korrapealt selge, mille ja kellega tegemist.

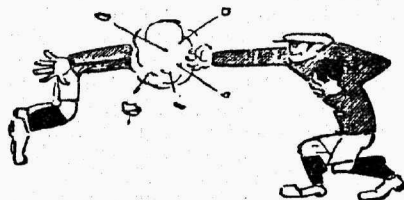
Sekundandi küsimus on meil seni ikka veel korraldamata ja segi, Rahvusvaheline määrustik, mis maksev

ka meil, on selles ammugi juba oma sõna öelnud. Võistluse ajal sekundant võistlejaga rääkida ei tohi! Nii on see igal pool. Eksib sekundant selle määruse vastu, kõrvaldatakse ta. Sest tavaliselt on tähtsamatel matschidel sekundandi kohal meeskonna treener; viimane aga ei suuda võistluse toimudes jääda ainult külmaks pealtvaatajaks. Õige treener peab oma poisse kalliks ja hüüab võistluse ajal: „Löö paremaga!“, „Lõuga!“, „Kaitse!“ jne. Ühe sõnaga, ta rõõvib võistlejalt mõnikord individuaalsuse, teinekord aga viib võidule. Ja viimase otstarbe pärast noid vahelehüüdeid lendu lastaksegi. Määrustik seda aga ei luba. Edaspidi peaks peakohtunik, kelleks meil on harjumuse kohaselt ringikohtunik, oma kohuseid mitte-seadusepäraselt täitva sekundandi kõrvaldama.

Ka peaksid üksikud meeskonnad või seltsid enne võistlusi teatama sekundantide isikud, et nende vastu võetavuse suhtes jõutaks selgusele.

Viimasel ajal on korduvalt tegutsenud sekundandid, kes mitte ainult ei karju võistluse ajal, vaid ka kohtunikke ja rahvast ebasüüdsalt solvasid.

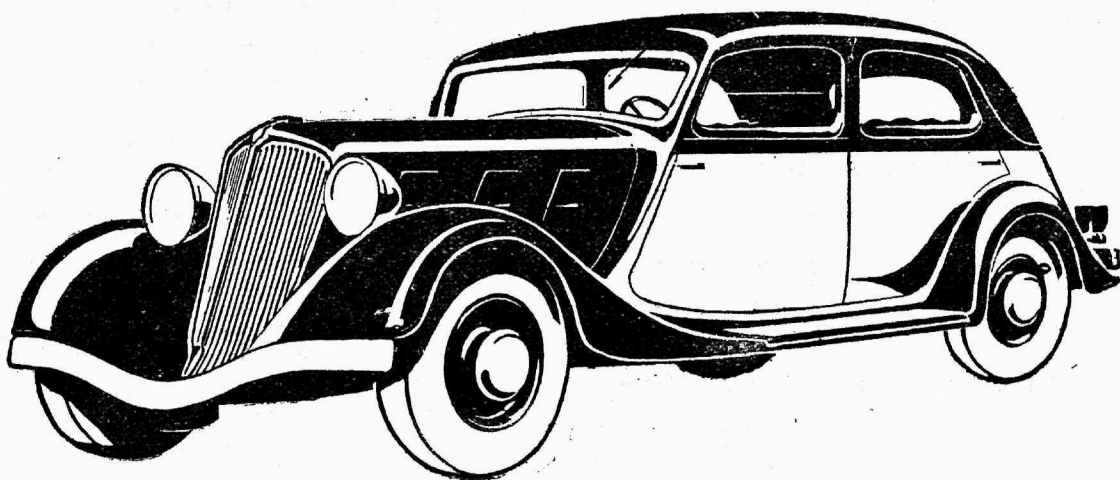
Selles küsimuses on muidugi suur sõna öelda klubide juhatustel. Sest mitte ükski kehalist, vaid ka vaimset distsipliini nõuab sport. Ning üle kõige: aus võistlus ausas miljöös on sportliiku progressi eeltingimuseks.



VÕITJA

MONTE-CARLO
tähesõidul 1935. a.

RENAULT



HINNAD ALATES Kr. 3450.—

ESINDAJA

B. SABSAY & K^o.

TALLINN, KUNINGA 5

Telef. { 435-72
465-00

WEESPORT 1934

*Eronat
Volke*



Kui öelda, et veesport on meil edenenud, siis olgu sellele juure lisatud, et edu näitab peale tippsaavutuste ka üldise taseme tõus. Ja viimane on olulisem, sest kui tase on ühtlaselt hea, on loota ka meie Borgide ja Weissmüllerite võrsumist.

Kõneldes edust peame olema teadlikud ka selle suuruses. Kui kaugele oleme jõudnud ujumises? Kuidas on ta suhteliselt teiste aladega?

Ujumisest kui rahvusvahelisest spordialast meil ei saa veel suuresti kõneleda. Kuid üksikud

võidud soomlaste üle möödunud hooajal ja suur edukus lätlastega võisteldes, on kindlamaiks tõendusiks, et rahvusvaheline tase ei olegi nii mägede taga.

Püüdes lugejaile selget pilti anda meie veespordi tasemest, võrdleme ujumise tippsaavutusi meie kandvama alaga — kergejõustikuga. See võrdlus võib nii mõnelegi esialgu näida mõttetuna, kuid asjasse lähemalt süvenedes selgub, et see nii taavetlik-koljatlik vahe polegi, mis seda kaht spordiala üksteisest eraldab. Tõenduseks olgu alljärgnev tabel:

vabalt aga 100 ja 1000 m (84% ja 85%).

Eelpooltoodud tabelist selgub ka uute organisatsioonide edukas esilekerkimine. L. a. püstitatud meeste rekordidest on seitse NMKÜ, neli Läänela, kolm Kalevi ja üks TVK nimel. Möödunud aastal oli aga Kalevil kolmeteistkümme ja TVK-l kaks rekordi.

Naiste-alade kantsiks on Kalev, olgugi, et Läänela oma andekate noortega on talle suureks rivaaliks. Parema ülevaate saamiseks meie naiste saavutustest toome nende rekordide tabeli, millel on märgitud populaarsemad võistlusalad (vaata järgmisel leheküljel ülal).

Ka siin, analoogiliselt meeste-aladele, osutub rinnuli-ujumine edenuimaks selili- ja vabaujumise ees. Parim saavutus hooajal oli Linda Marteni 100 m rinnuli, mis on võrdne A. Trahovi 200 m-iga. Vabaujumises parim saavutus on 400 m, mis tegelikult on rinnulistiili tulemus.

Veteriigi sensatsiooniks oli noore 15-aastase Egon Rosenbergi esilekerkimine. Ta oli läinud hooaja parim ujuja. Arvestades tema nooruse ja talendiga, on ta tulevikus suuteline paljuks. Samuti on teised tippsaavutuste mehed noored ja arenemisvõimelised.

Parimaks naiseks oli L. Marten, kes hooaja jooksul püstitas rea märkimisväärseid tulemusi. M. Marten, õppides momendil Berliini kehahilise kasvatuses ülikoolis, on saavutanud sealgi häid tulemusi, mis lubavad hellitada lootust tema edukuseks meile nii „äravõitmatute“ Soome naiste ees.

Nagu juba alul tähendatud, ei tule mitte nii palju hinnata tippsaavutuste, kui just üldtaseme tõusu.

Ujumise harrastamine on levinud! Provintsi ujub! Konkurents on suurenenud! Need on edu peapõhused.

Meeste-alad.

	A E G	%	maailma-rekordist	Püstita-mis-aasta	Vastav saavutus kergejõustikus		
					400 m	kaugus	kuul
vabalt:							
100 m	E. Rosenberg, Läänela	1.07,9	84%	1934	53,6	6.70	14.61
200 "	" "	2.38,0	81%	1934	55,0	6.46	14.09
300 "	" "	4.19,8	79%	1934	55,9	6.30	13.75
400 "	" "	5.45,2	83%	1934	54,1	6.62	14.44
500 "	E. Mõttlik, Kalev . . .	7.34,2	79%	1933	55,9	6.30	13.75
1000 "	" "	15.02,4	85%	1933	53,1	6.78	14.79
1500 "	" "	23.31,4	81%	1934	55,0	6.46	14.09
4×100 m	NMKÜ teatemeeskond	4.54,6					
selili:							
100 m	E. Volke, NMKÜ . . .	1.23,6	82%	1934	54,5	6.56	14.27
200 "	" "	3.04,0	85%	1934	53,1	6.78	14.79
400 "	E. Pökats, TVK . . .	6.45,2	83%	1932	54,1	6.62	14.44
rinnuli:							
100 m	A. Trahov, NMKÜ . .	1.22,9	87%	1932	52,2	6.94	15.14
200 "	" "	3.05,2	88%	1934	51,7	7.02	15.31
400 "	A. Gröön, "	6.54,8	84%	1934	53,6	6.70	14.61
500 "	" "	8.43,4	87%	1934	52,2	6.94	15.14

Rinnuli-ujumise keskmine protsents maailmarekordist — 86,5%.

Selili-ujumise keskmine protsents maailmarekordist — 83,3%.

Vabalt-ujumise keskmine protsents maailmarekordist — 81,7%.

Tabelist selgunult on meie ujujad päris head „kergejõustiku“-mehed: kauguses 6.30—7.02 ja kuulis 13.75—

15.31. Üksnes 400 m jooksuga võrreldes on tagajärjed veidi halvemad.

Arenuim ala on rinnuli- (86,5%), siis selili- ja lõpuks vabaujumine.

Rinnuli-ujumise ja ühtlasi ka parimaks ujumise-tagajärjeks on A. Trahovi 100 ja 200 m (87% ja 88%).

Selili parim ala on 200 m (85%),

Naiste-alad.

		A E G	% maailma-rekordist	Aasta
vabalt:				
100 m	H. Hansen, Läänela	1.32,4	71%	1934
200 "	L. Marten, Kalev	3.32,5	69%	1934
400 "	E. Vugt, Kalev	7.35,4	72%	1933
selili:				
100 m	S. Pärli, TVK	1.37,9	78%	1933
rinnuli:				
100 m	L. Marten, Kalev	1.36,1	88%	1934
200 "	"	3.38,0	83%	1934

Vaatleme läinud hooaja paremaid tulemusi (1934. a. andmed sulgudes):

MEESTEALAD: V a b a u j u m i n e.

- 1.07,9 Rosenberg, Läänela;
- 1.09,0 Kuusk, TVK;
- 1.09,6 Mõtlik, Kalev;
- 1.11,5 Tobro, TVK;
- 1.12,4 Plomberg, NMKÜ;
- 1.13,1 Mühlbaum, NMKÜ;
- 1.13,5 Volke, NMKÜ;
- 1.13,5 Matson, NMKÜ;
- 1.13,5 Kõrge, NMKÜ;
- 1.13,8 Beek, TVK.

5-e keskm. 1.10,08 (1.13,8);
10-ne keskm. 1.11,88 (1.15,2).

Punkte:
NMKÜ — 20;
TVK — 17;
Läänela — 10;
Kalev — 8.

400 m:

- 5.45,2 Rosenberg, Läänela;
- 5.45,8 Mõtlik, Kalev;
- 6.08,9 Pärt, Kalev;
- 6.10,1 Mühlbaum, NMKÜ;
- 6.12,6 Beek, TVK;
- 6.20,9 Plomberg, NMKÜ;
- 6.29,5 Matson, NMKÜ;
- 6.34,4 Muido, Kalev;
- 6.39,0 Kõrge, NMKÜ;
- 6.40,0 Hüneron, TVK.

5-e keskm. 6.00,72 (6.24,08);
10-ne keskm. 6.16,74 (6.30,85).

Punkte:
Kalev — 20;
NMKÜ — 18;
Läänela — 10;
TVK — 7.

- 1500 m:
- 23.31,4 Mõtlik, Kalev;
 - 25.47,0 Beek, TVK;
 - 26.21,2 Volke, NMKÜ;
 - 26.23,4 Jürgens, Läänela;
 - 26.35,0 Mühlbaum, NMKÜ;
 - 28.04,0 Pokats, TVK;
 - 28.04,8 Matson, NMKÜ;
 - 28.06,5 Usar, TVK;
 - 28.19,0 Kuller, S. Kalju.

Punkte:
NMKÜ — 18;
TVK — 17;
Kalev — 10;
Läänela — 7;
S. Kalju — 2.

100 m parimate hulka on arvestatud ka NMKÜ 4×100 m teatemeeskonna rekordaeg, mis iga mehe keskmiseks annab 1.13,65. Tähendatud distantsil on edu eriti suur. Kümenda mehe aeg on 1.13,8, kuna eelmisel aastal oli see 1.18,8. Sama on maksev ka 400 m kohta. Rida senitundmatuid noori, eesotsas muidugi E. Rosenbergiga, on surunud vanemaid tahapoole. Tänavu oli noorte pea-võistlusala 200 m. Edukamaks osutus siin N. Kõrge (2.52). Meeste parim oli Rosenberg. 1500 m ujumine on meil kahjuks väga harva võistluste-kavas, seepärast tagajärjed, peale E. Mõtliku oma, vähe ütlevad.

Viimastel aastatel on eriti seliliujumine teinud suuri edusamme. See on seletatav crawl'i levimisega. Märkimisväärne on, et 200 m viie parima keskmine on parem senisest ametlikust rekordist (3.12,0). Kuna crawl'i stiili õppimine valmistab noortele raskusi, siis edukaid noori on siin vähe. Nimetame Rosenbergi, Hü-

neroni, H. Tamme ja teisi. Uutest meestest on lootustandvaim Altpere.

SELILI-UJUMINE.

- 100 m:
- 1.23,6 Volke, NMKÜ;
 - 1.24,5 Altpere, Kalev;
 - 1.26,6 Pokats, TVK;
 - 1.28,4 Mõtlik, Kalev;
 - 1.31,4 Neuman, TVK;
 - 1.31,6 Rosenberg, Läänela;
 - 1.32,2 Kell, Kalev;
 - 1.34,7 Muido, Kalev;
 - 1.34,8 Havist, TVK;
 - 1.35,6 Trahov, NMKÜ.
- 5-e keskm. 1.26,9 (1.28,5);
10-ne keskm. 1.30,28 (1.32,7).

Punkte:
Kalev — 23;
Läänela — 5;
TVK — 16;
NMKÜ — 11.

200 m:

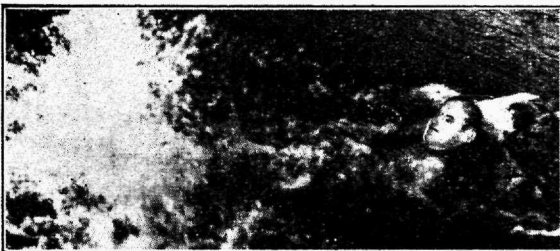
- 3.04,0 Volke, NMKÜ;
 - 3.07,0 Altpere, Kalev;
 - 3.12,2 Rosenberg, Läänela;
 - 3.16,5 Pokats, TVK;
 - 3.20,0 Havist, TVK.
- 5-e keskm. 3.11,8 (3.21,7).

Punkte:
NMKÜ — 5;
Kalev — 4;
Läänela — 3;
TVK — 3.

Rinnuli-ujumises on Trahov (100, 200) ja Gröön (400, 500) teistest klassi võrra ees. Eriti ilmneb see pikemais mais. Nii nagu teistelgi aladel, on ka siin üldtase tugevasti tõusnud. Lootusi võib panna Tammele, Steinile, Miilile ja Kivastikule.

RINNULI-UJUMINE.

- 100 m:
- 1.25,9 Trahov, NMKÜ;
 - 1.27,0 Gröön, NMKÜ;
 - 1.28,5 Havist, TVK;
 - 1.30,1 Lillestern, Kalev;
 - 1.31,5 Kraus, Kalev;
 - 1.31,5 Tamm, K., Kalev;
 - 1.33,1 Kaminsky, S. Kalju;
 - 1.34,5 Kivastik, TVK;
 - 1.35,4 Limion, TVK;
 - 1.35,4 Tannvald, A., Kalev.
- 5-e keskm. 1.28,42 (1.32,4);
10-ne keskm. 1.30,2 (1.35,6).



E. Volke.



A. Trahov.

Suurim ja valikurikkaim

PUUSÄRGIARI ja MATUSETALITUS A. MELDORF

V. Tartu mnt. 1. Tallinn. Telef. 463-33.

Odavaimalt ostate matmistarbeid ainult siit.

Punkte:

NMKÜ — 19;
Kalev — 19;
TVK — 13;
S. Kalju — 4.

200 m:

3.05,2 Trahov, NMKÜ;
3.06,7 Gröön, NMKÜ;
3.16,0 Havist, TVK;
3.16,6 Lillestern, Kalev;
3.18,0 Kraus, Kalev;
3.24,7 Miil, S. Kalju;
3.28,6 Rosenberg, Läänela;
3.29,8 K. Tamm, Kalev;
3.32,5 Stein, NMKÜ;
3.33,7 Freiman, TVK.
5-e keskm. 3.12,36 (3.20,2).

Punkte:

NMKÜ — 21;
Kalev — 16;
TVK — 9;
S. Kalju — 5;
Läänela — 4.

Hooaja parimaks teatemeeskonnaks osutus NMKÜ oma, kes purustas 4×100 m rekordi kahel korral. Lõppresultaadiks jäi 4.54,6, aeg, mis meie oludes suurepärane. 4×200 m teateujumine oli tänava esimest korda kavas. Sel alal püstitas Kalev normi, mis jäi parimaks.

Veepall, mis meil veel vähe levitud, näitas siiski suurt tõusu tänu Kalevile ja NMKÜ-le, kelle meeskonnad, võrreldes eelmiste aastatega, osutasid tehniliselt ja taktikaliselt laitmatuteks. Peetud matschidest jäi mulje, et veepall ei ole mitte naljanumber rahvale, vaid tõsine ja nauditav heitlus. Lisapalana olgu tähendatud, et välismaal see ala meelitab kokku tuhandeid inimesi. Nii möödunud hooajal Stokholmi lehed kahetsesid, et vihmase ilma tõttu oli Rootsi-Ungari veepalli-matschi ilmunud jälgima „ainult“ 6000 inimest. Veesporti harrastavad organisat-

sioonid peaksid rohkem tähelepanu pöörama sellele kaunile alale. 1934. a. meistriks tuli Kalev, võites pinevas ja tasavägises mängus NMKÜ 2:1 (1:1). Viimane omakord oli saavutanud võidu TVK üle 3:1. Parim veipallur oli E. Mõttlik, kelle mängutase ületab Soome nii mõnegi liiduklassi mängija oma.

Siirdudes naiste-alade vaatlusele, olgu veel kord tervitatava nähtena mainitud crawl-stiili tarvitusele võtmine vabaujumises. Kahjuks on see nii ainult 100 m-is. Pikemal distantsidel saavutatakse paremaid resultate endiselt rinnuli-stiiliga. Ka selili-ujumises crawlile üleminek parandaks seniseid tagajärgi mõne hea sekundi võrra. Eduna tuleb märkida uute noorte naisujujate esilekerkimist. Üllatajaks olid A. Reier (14-a.) ja A. Laine (12-a.). Viimane on ühtlasi Eesti noorim internatsionaal.

Üldiseloomustusena on naised meestest palju tagasihoidlikumad. Ei ole sellist tasavägisust ega masilist osavõttu nagu seda meesaladel konstateerida võisime. Seepärast on edu ka märksa väiksem.

Naiste parimad saavutused:

VABAUJUMINE.

100 m:

1.32,4 Hansen, Läänela;
1.34,3 Rosenholm, Kalev;
1.35,6 Reier, Kalev;
1.45,3 Müllermann, Kalev;
1.46,0 Ruut, Läänela.
5-e keskm. 1.38,72 (1.46,6).

Punkte:

Kalev — 9;
Läänela — 6.

200 m:

3.32,2 Marten, Kalev;
3.33,2 Reier, Kalev;
3.42,1 Laine, Läänela;
3.43,0 Hansen, Läänela;
4.17,0 Rosenholm, Kalev.

Punkte:

Kalev — 10;
Läänela — 5.

400 m:

7.47,8 Laine, Läänela;
7.56,2 Hansen, Läänela;
8.21,0 Vugt, Kalev;
8.55,0 Kalberg, Läänela.
5-e keskm. 8.19,4 (8.07,8).

Punkte:

Läänela — 11;
Kalev — 3.

SELILI-UJUMINE.

100 m:

1.40,9 Päri, TVK;
1.41,0 Rosenholm, Kalev;
1.48,3 Marten, Kalev;
1.49,3 Vugt, Kalev;
1.51,4 Jerkovits, TVK.
5-e keskm. 1.46,06 (1.47,6).

Punkte:

Kalev — 9;
TVK — 6.

RINNULI-UJUMINE.

100 m:

1.36,1 Marten, Kalev;
1.40,2 Laine, Läänela;
1.40,4 Vugt, Kalev;
1.52,6 Kuk, Läänela;
1.57,7 Reier, Kalev.
5-e keskm. 1.45,4 (1.47,1).

Punkte:

Kalev — 9;
Läänela — 6.

200 m:

3.38,0 Marten, Kalev;
3.42,4 Laine, Läänela;
3.51,0 Vugt, Kalev;
3.58,9 Rosenholm, Kalev;
4.32,1 Ruut, Läänela.
5-e keskm. 3.57,6 (4.07,4).

Punkte:

Kalev — 10;
Läänela — 5.

Ameerikas tõstesport hoos!

Lühikese ajaga on Ameerikas võrsunud rida ekstraklassi tõstjaid. — Ameerika stardib Berliini olümpia-tõstevõistlustel kahe meeskonnaga. — Kas tõstehegemoonia Ameerikasse?

Sellal, millal tõstesport meil oma hiilgeaja üle on elanud ja enam ei suuda pidada maailma tempot, hakkab vana kergejõustiku-maa — Ameerika ühendriigid — ikka rohkem esile tungima ka tõstesportis. Eesti tõstesporti „kuldsetel“ aegadel oli kangide sütkutamine Euroopa eriala. Alles 1928. a. õnnestus ühel mitteeurooplasel kerkida tõste-maailmarekordide tabelisse. Selleks meheks oli egiptlane Nosseir, kes sensatsiooniliselt tuli Amsterdamis olümpiavõitjaks poolraskekaalus. Egiptlased olid sel ajal tõstjatena alles vähetuntud, nii et Nosseiri võit tuli nagu välg selgest taevast. Möödus veel neli aastat ja siis 1932. a. Los Angelesis, astus tõstevõistluste areenile jälle üks uus mitte-Euroopa rahvus: USA võitis kaks pronksmedalit. Sulgkaalus saavutas Terlazzo 280 kg ja poolraskekaalus Duey 350 kg.

Need kaks olümpia-pronksmedalit olid suureks propagandaks tõstesporti tõusule Ameerikas. Laiemad hulgad hakkasid huvi tundma selle ala vastu ja Ameerika leidis, et ta võib ka tõstesportis maailma konkurentsiks kaasa rääkida. Ja praegu võib nentida, et USA omab maailmaklassi-mehi ka tõstmises. Juba nüüd on Ameerika tõstesportis Eestist parem.

Sulgkaalus on parimaks jänkiks John Terry, kelle tõsted — surumises 77,5, rebimises 95 ja tõukamises 120 kg — moodustavad olümpia kolmevõistluse kogusummana 280—290 kg. Võrdluseks olgu toodud, et Bescape ja Valter saavutasid Genovas 285 kg ja Suvigny Los Angelesis 287,5 kg. Teiseks heaks sulgkaallaseks on Dick Bachtell, kelle kolme tõste kogusumma kõigub 270—280 kg vahel. Temale kuulub ka Ameerika rekord tõukamises — 117 kg. Bachtell on tõuganud ka 122,5 kg, kuid veidi määrustevastaselt.

Los Angelesi pronksmedalimees sulgkaalus Anthony Terlazzo on siirdunud kergekaalu. Ta on paaril korral püstitanud maailmarekordse saavutuse kahega surumises — 93,5 kg, mis aga ametlikult jäänud tunnustamata. Treeningul on ta surunud koguni 100 kg. Tema teised tagajärjed on: 95,5 kg rebimises ja 127,5 kg tõukamises. Viimase saavutas ta kergekaallasest raskeamana. A. Terlazzolt loodetakse Ber-

jaks kogusummaga 325 kg ning Fein ja sama Duverger Genovas 312,5 kg-ga. Kerge- ja keskkalu vahel kõigub Bob Mitchell, kes suure kergusega surunud 89 kg, rebinud 105 kg ja tõuganud 132 kg! 10—15 kg rohkem saavutada pole tal raske.

Keskkalaalne Stanley Kratkovski äratas tähelepanu juba Los Angelesis, kus ta rebis 105 kg. Kuid hiljuti Detroit'is rebis ta koguni 111,25 kg, surus paremaga 90,5 kg ja rebis vasakuga 84 kg. Ja kuna ta tõukamises saavutab 130—140 kg ümber, siis tähendab see olümpia-kolmevõistluses 335-kg-st kogusummat. Praegu võib ta kardetavamaks vastaseks pidada üksnes sakslast Ismayri, kes 350-kg-mees.

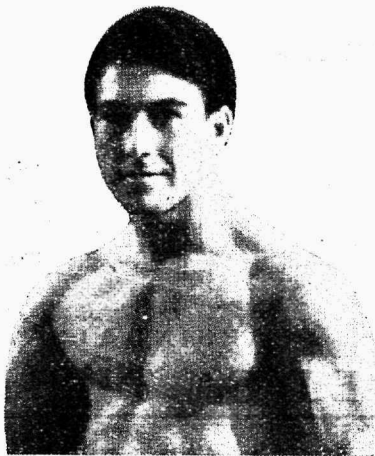
Poolraskekaallane Bill Good saavutas ühel ja samal võistlusõhtul: surumises 104,5 kg, rebimises 118,5 kg (väljaspool võistlust 118 kg) ja tõukamises 147,5 kg, seega kogusummas 365,5 — 370 kg! Teine sama kaalu mees Joe Miller tõstis kogusummas 345 kg.

Ainult A. Luhaäärele ei leidu Ameerikas vastast. Parim raskekaallane Ameerika sakslane Al Hoffman, kes on junioride meister, tõstab kogusummas ainult 330 kg ümber.

Võib arvata, et meie tõstemeistrid on väga imestunud Ameerika tõstetuusade saavutuste üle. Veel poolteist aastat ja Berliini tõstevõistlustel võib Ameerika üllatada kogu maailma. Ameerika võib Berliini olümpiamängudest võtta osa täisarvilise tõstemeeskonnaga, võimalik isegi, et kahekordse meeskonnaga. See on uus atak Euroopa tõstehegemooniale.

Edasi on huvitav, et Bill Good ja Bot Mitchell on saanud võistlus-kutse Inglismaale, kuhu nad sõidavad märtsis. Ühtlasi on Ameerika ettepaneku teinud maavõistlusteks Saksa, Austria ja Prantsusega. Praegu on läbirääkimised käimas majanduslikkude tingimuste üle. Saksa tahab vastutasuks sõita järgmiseks maavõistluseks Ameerikasse.

Kõige rohkem on vaheldunud tõstesporti juhtivad maad. Kunagi oli maailma parimaks Prantsuse. Siis Eesti, edasi Saksa ja Austria, kellelt loorberid riisus Egiptus. Nüüd on uuesti peremeheks Saksa. Kas järjekorras Ameerika?



ANTHONY TERLAZZO, Ameerika parim tõstja. Los Angelesi pronksmedali-mees.



Soodsaimaks
ostukohaks
igale
sportlasele
on

Kodumaa vabrikute riidekauplus

HERMAN RÕIVAS

Tallinnas, Estonia puiesteel 11

En-gros ja en-detail

**EESTIMAA PÕLLUSAADUSTE ÜMBERTOOTAMISE
OSAÜHING**

„VIRU“

TEL. AADR.: VIRUOSA

KÖNETRAAT 437-84

TALLINN SUUR KLOOSTRI T. 22/18

VABRIKUD:

**RAKVERES,
KADRINAS
JA JÕHVIS**

VALMISTAVAD:

**kõrgeväärtuslik-
ku kartulitärk-
list, kartulisii-
rupit, glükoosi**

PEAESINDAJA

A. S. RUMBERG, TUBERG & K o.

TALLINNAS

Selja deformeerumisest kasvueas

Tähelepanuks lastevanematele, võimlemisõpetajatele ja pedagoogidele

K. A. KNUDSENI referadi järgi A. KLUMBERG

Rea aastate vältel on Daani võimlemise inspektor K. A. Knudsen järele vaadanud ligemale 20.000-de kooliõpilase (7—18 a.) seljad ja leidnud, et peagu pooldest õpilastest kannatavad mitmesuguste vähemate või suuremate selgroovigade all.

Leitud vead on peamiselt selja kangestused, mis tingitud liikumise puudumisest. On teada, et niipea kui selg kaotab oma normaalse liikuvuse, algab tema deformeerumine. Mis põhjustab siis selgroo deformeerumise? Esmajoones tuleb meeles pidada seda asjaolu, et selgroog on kõige kergemini moonutatav osa meie kondikavast. Kergemini kui käte või jalgade luud. See on tingitud selja eriti paljudest üksikosadest koostatud ehitusviisist. Teatavasti koosneb selgroo liikuv osa 24-st lülis (jatkust), mille vahel 72 liiget ja umbes 400 sidesoont, peale selle veel 550 lihast või lihapead. Paljude üksikosade tõttu, millised iseisvalt ei oma liikumisvõimet, paindub selg vibuna või puuksana. Kui näiteks painutada oks kõveraks ja ta selles asendis kōita kinni, siis kasvab ta pikapeale kõveraks. See kõverus jääb püsima ka siis, kui hiljem oks sidemest vabastada. Midagi sarnast on ka selgrooga. Kui selg oma kasvamise ajal on sagedasti kõverdunud olekus, kasvab ta jäävalt kõveraks.

Tekib küsimus: kas viibib laps kasvueas siis alati niivõrd ebaloomulikus asendis, et selg kõveraks ja paindumatuks kasvab. Peatume siinkohal veidi pikemalt sellel küsimusel. Tuletame meele, et juba hällis magavad lapsed, pea alla asetatud kõrge padi. Samuti ka lapse istumisel hällis või kätel kandmisel on tõenäolik, et pea raskuse tõttu selgroog painutub ette. Lapse keha on küll väga vastupidav, kuid korduvast kõverdumisest võib selg jääda siiski kõveraks. Lapse käima õppides on soodsam aeg tema selja väljaarendamiseks. Kuid sageli on laps sunnitud oma aega paigalistumisega mööda saatma, eriti neis kodudes, kus ruumipuudus ei võimalda vabalt ringi joosta ja hullata.

Kooliaeg piirab omakorda lapse loomulikku vaba liikumist, sundides teda palju paigal istuma. Istumisasendis kujuneb harjumuseks selja ettepoole kõverdunult hoidmine, peamiselt selja alumises, liikuvamas osas. Tähelepanekute najal on Knudsen tulnud veendumusele, et istumisasend on peategureid selja ebanormaalseks arenemisel. Meie ajal nõutakse lapselt paljude teadmiste omandamist. Kuid peagu kogu õppetöö toimub istumisasendis. Meie peame kõigi võimalike abinõudega vältima istumisasendi halbu tagajärgi. Selleks õpetame lapsi õieti istuma, et võimaldada seljale loomulikku väljaarenemist.

Koolipinkidel on suur süü selja kõveraks kasvamisel. Kuid mis kujulised ja kui ideaalsed koolipingid ka ei oleksid, ometi peab laps nendel paigal istuma. Sellepärast, halbade tagajärgede vältimiseks, on tähtis selga vastavate võimlemis harjutustega arendada tugevaks ja vastupidavamaks.

Kauase istumise ja väära istumiseasendi tõttu muudavad oma kuju esmajoones lihased ja sooned: ühed venivad pikemaks, teised tõmbuvad kokku. Selletõttu kaotavad selja üksikosad ikka rohkem ja rohkem oma liikumisvõimest. Kui mõned osad on juba kaotanud oma liikumisvõime, — siis järgneb sellele hiljem üldine deformeerumine. Seega: üksikute seljaosade liikumisvõime kadu on põhjuseks selja üldisele deformeerumisele (ümberkujunemisele). Seni, kuni alles lihased ja sooned oma kuju muudavad, on veel

võimalik vältida üldist riket, kuigi suure vaevaga. Laieneb viga aga ka selgroolülidele, siis on juba hilja.

Selja normaalseks ja tugevaks arenemisel on tähtsus mitte ainult seljalihaste ja liikmete harjutustel, vaid ka toidul, mis peab suurel määral sisaldama neid aineid, milliseid vajab kondikava oma kasvamisel. Suur tähtsus on ka päikesekiirte tervendaval mõjul. Keegi tuntud teadlane ütles kord, et päikeseküllalisesematel lõunamaadel on rahhiit peagu tundmatu. Selle tõttu on seal lastel seljad loomulikumat arenenud ja tervemad kui põhjamail kasvavatel lastel.

Kui kaugele ulatuva tähenduse omavad seljavead? Ideaalne, kõigiti korralikult väljaarenenud keha peab omama ka ideaalse selja, millest ju sõltub keha üldkuju. Selgroole toetub rinnakorv, nii et rinnakorvi kuju on sõltuvuses seljast: kumer ja mahukas, või, vastupidi, lame ja vähese mahukusega. Ning mida kangem ja paindumatum on selgroo rinna-osa, seda vähem liikuv on ka rinnakorv. Kasvavad kopsud vajavad oma loomulikuks arenemiseks ruumikat ja liikumisvõimelist rinnakorvi.

Ka kõhukoopale ja tema orgaanidele omab teatud mõju just selgroo kuju. Kontori- ja büroo-teenijad kannatavad kõige rohkem mitmesuguste seedimisorganide rikete all. Samuti on selja kõvera asendi tõttu raskendatud vere ringvool kõhukoopast rinnakoopasse.

KAUBAMAJA

„SPORT“

TALLINN,

SUUR KARJA TAN. 18-4

TELEFON 446-00

SPORDIABINÕUD

TÄIELIKUS VALIKUS

Vanemad ja õpetajad peavad oskama vahet teha, kas laste seljad on terved ja loomulikult arenenud või mitte. Paneme lapse seisma seljaga valguse poole, nii et selg oleks hästi nähtav. Siis laseme last käed üles sirutada, võimalikult tahapoole, ilma et aga keha sealjuures kõverduks. Sarnaselt võime kindlaks määrata, kas selg omab veel loomulikku liikumisvõimet või on ta juba enam-vähem kangestunud. Kui vagu, mis tekib keset selga ültal alla, on ühtlaselt sügav, siis tähendab see selja head liikumisvõimet. Esinevad siin aga vao sügavuses ja ühtluses tunduvad vahed, siis on see kindlaks tunnuseks, et selg on juba kaotanud oma loomuliku liikumisvõime ja on teel deformeerumisele. Käte ülessirutamiseiga kergivad rinnalihaste abil ühtlasi ribid. Ribid ei saa aga üles kerkida, ilma et see osa selgroost, mille külge nad kinnitatud, oma asendit ei muuda. Tekib ühtlane vagu. On aga selgroog juba kangestunud, siis ei saa inimene end sirgete ajada. Samuti ei saa siis käsi vabalt kogu ulatuses välja sirutada, vaid nad jäävad longus-asendisse ja ... vagu keset selga ei oma loomulikku ühtlust ning sügavust.

Parimaks vahendiks koolides keha, seega ka selja, arendamiseks ja vigade parandamiseks on keheline kasvatus.

Poolesaja aasta eest tekkisid moodsad ja kindlad nõuded ja vormid kehalse kasvatusel. Rootslane P. Hj. Ling oma võimlemismääruste koostamisel oli esimene, kes tähelepanu pööras sellele, et kindlate reeglipäraste võimlemisliigutustega on võimalik parandada keha üldtervislikku seisukorda. Erilist rõhku pani ta sealjuures just selja arendamisele. Ta on koostanud rohkesti häid harjutusi ja loonud mitme-

suguseid võimlemisvorme. Harjutused, millised soodustavad selja liikumisvõimet, samaaegselt kõvendades ja arendades seljalihaseid, jagunevad kolme pearyhma: 1) painutused küljelt küljele, 2) painutused ette ja taha, — ja 3) pöörased telje ümber. Need kolm pearyhma on kandvam osa keha liikumist ja painduvust arendavatest harjutustest Lingi võimlemissüsteemis.

Daanis on võimlemine väga kõrgel tasemel ja teemale vaadatakse kui erilisele lahutamata ja tähtsale osale inimese üldharimises. Võimlemine on tehtud kõigile noortele kättesaadavaks, millest igauks võib osa võtta oma võimete kohaselt, et igakülgselt arendada keha.

H. Lingi võimlemissüsteemi sissetoomine Daani koolidesse 50 aasta eest kutsus esile silmapaistva muudatuse. Kooliõpilased hakkasid suurema innuga osa võtma võimlemistundidest, ka pedagoogid suhtusid waimustusega sellele õppeainele. Kõige tagajärjel võeti keheline kasvatus 1909. a. iseseisva õppeainena ülikoolide kavva. Seati ametisse eriline professor, kelle käsutusse anti eeskujuliselt sisustatud laboratoorium teaduslikeks töödeks kehalse kasvatusel alal.

On kuuldud mitmelt poolt arvamisi, et Lingi võimlemissüsteem olevat liig ühekülgselt ning pööravat vähe tähelepanu psüühilisele küljele iseloomu ja tahte väljaarendamisel ja kasvatamisel. See vaade ei ole küllaldaselt õigustatud, kuid siinkohal pole ruumi küsimusel pikemalt peatumiseks. Häid tulemusi võib saavutada väga mitmesugusel viisil. Kuid peateguriks kehalse kasvatusel ei ole mitte süsteem, vaid õpetaja.

KVALITEET ON MÕÕDUANDEV

Mehaanilise spordi aladel, nagu seda näiteks on mootorsport, lennuspord, laskespord jne., sõltub sportliku saavutuse väärtus peale sportlase isiklike võimete suurel määral ka tehnilise spordiabinõu kvaliteedist. Sportlane peab olema nagu kokku kasvanud oma spordiabinõuga, olgu see siis mootorratas, jalgratas, püss või n. e. Peab valitsema täieline kontakt inimese ja spordieseme vahel, sportlane peab tundma detailideni oma spordiriista ja olema sellega harjunud viimse võimaluseni. Vastasel korral ei küündita kunagi suursaavutusteni. Näiteks ükski laskur pole kodus võõra püssiga, ükski lendur ei lähe rekordi püstitama võõra lennukiga.

Tarvitav spordiabinõu peab olema heakvaliteediline. On fakt, et palju rekorde on jäänud saavutamata üksnes selle tõttu, et on näiteks purunenud auto või ratta kumm, on lakanud töötamast sportlase elutu partner — mootor- või jalgratas. Seda silmas pidades olgu iga sportlase esimene huvi hankida endale võimalikult parem spordiabinõu.

Alles siis, kui tõusis arusaamine spordiabinõu hea kvaliteedi tähtsusest, hakkasid tõusma ka spordisaavutused. Võtame näiteks mootorrattaspordi Eestis. Kuni sõideti harilikudel turing-masinatele, olid saavutused keskpärased. Siis aga ilmus võistlusareenile Oskar Veldeman tubli *Husqvarna* masinal ning võidud ja suursaavutused langesid nagu varrukast puistatuna. Kolm-neli üldvõitu, seitse-kaheksa esimest auhinda, rida karikaid, võidupärgi — need märkisid Oskar Veldemani võidurada kõrgekvaliteedilisel masinal. Tööd on teinud O. Veldeman, kes hästi sõitma õppinud, kes hästi tunneb oma masinat ja kellel head närvid ning kogemused, kuid tööd on teinud ka *Husqvarna*. Viimase hea materjal, tubli vastu-

pidavus, mis võimaldanud suure kiiruse arendamist, on teinud keskpärasesest mootorrattast rekordimasin.

Ainult need vabrikud, mis järjekindlalt töötavad uute tüüpide, nagu *Husqvarna*, *N.S.U.* jne., kallal, toodavad parimat. See puudutab mitte üksnes komplektseeritud masinaid, vaid ka jalgrattaid. Kui Tallinna velodroomil pühitsesid võite *Husqvarna* ja *N.S.U.* jalgrattad, kas sõltus see üksnes sõitjast? Sõitjast küll suurel määral, kuid ka ülalnimetatud jalgrataste kõrgest kvaliteedist. Parimad jalgratturid valisid rekordide püstitamiseks parimad jalgrattad — *Husqvarna* ja *N.S.U.*

Jaht rekordidele toimub kahes suunas. Ühe järgi arendatakse välja ja viimistletakse teatud printsüübid. See on peentöö, mis viib teatud maksimumini, millest edasiküündimine on ka teoreetiliselt võimatu. Ei jää enam muud üle kui võtta tarvitusele uued põhimõtted. Standardiseeritud auto põhiprintsiip on annud hiilgavaid tagajärgi. Autode kiirus tõuseb juba üle 500 km tunnis. Kuid me teame, kui kulukas on sarnane masin. Sellepärast on õigemaks suunaks ehitada odavaid masinaid ja neile külge pookida parimaid võimeid, milleks on kiirus, sõidumugavus, ökonoomsus jne. Berliinist Pariisi on 1100 km. — Stuck ja Campbell katavad selle maa võib-olla vähem kui 10 tunniga. Guillemeau'l *Adleri* autol kulub sama maa katmiseks küll 15½ tundi, kuid ta tarvitab seejuures ainult 25 krooni eest bensiini ja õli. Igapäevases elus on see suurema tähtsusega rekord. Praktilisem kui maksimaalne kiirus on suurim kiirus teatud ökonoomsuse piirides. Seda võimaldab *Adleri* auto.

Kõigest ülaltoodust näeme, kui suur tähtsus on heakvaliteedilistel spordiabinõudel. Sportlased, olge asjatundjad oma spordiabinõude valimisel!



Hans Greenbaum

Tallinna Jalgpalli Klubi.

1. II 35. a.

KÕIK LAPSELE

Dr. A. HIRV

Spordi määratu arengu protsessis kogu maailmas on Eesti osa jäänud väikeseks. Juhtivateks maadeks on USA, Saksa, Soome j. t., kuna Eesti on tugevasti tagaplaanil. Eesti mahajäämise põhjustena on sageli mainitud meie riigi väikest maa-ala, järelikult ka materjalsete võimaluste puudumist ja sportlaste piiratud valikut. See armastatuim vabandus on väär. Meie, kuigi väikeses, riigis on siiski küllaldaselt head spordimaterjali, mis oma kvaliteedilt suudab koguni ületada suurte riikide vastava. Ja mis puutub rahaliste raskustega vabandamisele, siis peab ütleva, et kuigi meie ka miljonid loobiksime oma sportlaste ettevalmistusele, meie siiski ei küündiks sarnaste hiilgesaavutusteni, mida kaetsusega nendime välismaalastelt.

Kuhu on siis koer maetud?

Vastuse sellele küsimusele saame vaadeldes sportlikku ettevalmistust välismaa liiväljadel, ujulates, tennisväljakutel jne. Seal igal pool võite kõrvuti täisealistega kohata ka väikesi lapsi ja kooliealisi, kes treeninguvõimaluste suhtes on eelmistega, s. o. täisealistega, kui mitte eesõrgustatud, siis vähemalt võrdses olukorras.

Hiilgava näitena selle kohta, kuidas lapsi treeninguvõimaluste pakkimisel eelistatakse täisealistele, jutustan ühe lookese, mis l. a. leidis aset maailma suurimal — Wiener Eislauf Vereini — kunstjää-väljal ja mille pealtnägijaks olin isiklikult. Euroopa iluuisutamise meisterpaari Papez-Zwecki treeninguks tehti vabaks pool välja, surudes publiku välja teisele poolele, kust suurema ruumi saamiseks koristati lastele määratud väljaosa vaheseinad (barjäärid). Erilise muusika saatel ja kahe treeneri juhendamisel algas meisterpaari nautingurohke treening, mida jälgima kogunes massiliselt rahvast. Kuid nad ei saanud kuigi kaua jälgida toredat vaatamängu. Mõne minuti pärast tuli treenerite juure publiku hulgast kaks daami, kes kategooriliselt nõudsid treeningu katkestamist, kuna nende lastel polevat võimalust trennida, kui laste väljaosa on täis inimesi. Daamidele seletati, et trennib Euroopa meisterpaar, kelle

edukas ettevalmistus ja esinemine on auks kogu Viinile, kogu Austriale, kuid daamid olid järeleandmatud ja nõudsid eelkõige laste eelistamist. Polnud midagi parata: meisterpaar oli sunnitud katkestama oma treeningu, et anda lastele treenimise võimalust.

See on väga iseloomuline episood Viini spordielust. Ta tõendab, millist määratud tähelepanu pööratakse lastele välismaal. Seal on aru saadud, et suurte spordisaavutuste jahil rahade kulutamine täisealistele ja noorritele pole veel küllaldaselt hea vahend. On leitud veel parem, ühtlasi radikaalne ja hiilgav vahend: alata laste treenimisega juba enne nende kooliaastatesse jõudmist. Kõigis neis riikides, kus sport on väga kõrgel järjel, nagu Jaapanis, Ameerikas, Saksas jne., propageeritakse lastele sportimist nende kõige varajasemas eas. Viini liiväljal nägin last, kes oli iluuisutamise õppimist alustanud vaevalt kaheaastasena. Kolmeaastasena ei osanud ta veel kompvekkipaberit lahti teha, mahakukkumise puhul jääl ei suutnud ta iseseisvalt püsti tõusta, kuid jalul olles tegi ta laimamatuid kaari ette välja ja ette sisse! Nii treenitakse välismaal. Pole siis ime, kui seal leidub 11-aastasi iluuisutamise meistreid ja 13-aastasi ujumise-maailmameistreid.

Meiegi peame jälgima välismaa eeskujule. Ei piisa andekate sportlaste otsimisest ainult täisealiste ja sellele eale lähedaste seast. Paljudel spordialadel ei suuda sarnaselt leitud sportlased nii kaugele areneda, kui need, kes on spordisse kistud juba 3—5-aastaselt. Meie peame looma, kasvatama sportlasi, ja selleks on parim materjal eelkooliealine noorsugu.

Kõike seda silmas pidades on E. s. s. Kalevi iluuisklejate klubi avanud enda juures erilise laste-osakonna, kuhu võetakse vastu lapsi alates kolmeaastasist. Nendele on eraldatud omaette liivväli vastavate treeninguaparaatidega jne. Käesolevate ridade kirjutamise ajal laste-osakond juba funktsioneeris.

Soovitav on, et ka mujal Eestis ja ka muudel aladel hakataks rohkem tähelepanu pöörama lastele.

KORDES & WUPPERFELD

Tallinn, V. Tartu mnt. 9, Telefon 461-05.



MASINAD

puu-, raua-, lihatööstustele
jne.

VINEERID

ühe- ja kolmekordsed
suures valikus.

TISLERITARBED

nagu liim, kruvid, hõõviraad
jne. jne

Moodsad kunstsarvest
MÖÖBLIKÄPIDEMED.

LÄÄNE-EESTI ÜHISPANK

MÄRJAMAAL (oma majas), telef. 32.

TOIMETAB KÕIKI
PANGAOPERATSIOONE
SISE- JA VÄLISMAAL.

Uudis!

Täna läheme kõik restoraani

Kõigile!

TOKIO

mis asub Nõmmel, Jaama tän. 6. Telef. 520-89.

Jaapani stiilis luksussaaelis mängib suurepärase muusika hra *Koromaldi* juhatusel. Soojad ja mugavad kabinetid. Sise- ja välismaa veine, likööre ja napse suures valikus. Hea köök ja korralik teenimine. Kes kord külastab, see külastab jälle. —:— Palun kõiki uusi ja endisi sõpru külastama tulla.

Austusega *A Lüde.*

G. BIRK'i

auru-värvimise ja keemilise puhastuse tööstus

asutatud 1820. aastal

Tallinn, Maakri tän. nr. 23

Telefon 309-18.

Tallinn, Raekoja plats nr. 13

Telefon 429-28.

Värvimine, vanutamine, sheerimine, dekateerimine, apreteeerimine ja pleekimine
Ülikondade, kleitide, palitute, siidriete jne. keemiline puhastamine.
Pressimine Ameerika Hoffman's Methodi masinal.

Töö korralik

Hinnad mõõdukad

Töö korralik

Tööde vastuvõtmise kohad: Abja-Paluoja, Raplas, Paldiskis, Risti-Kosel ja Riisiperes.

Vanim tööstus Eestis. Omab „Grand-Prix“ ja 7 kuldauraha 1904—9. a.

HOKI ASENDAB TALVEL JALGPALLI

Maailmavõistlustest ja Läti edust hokis

Millal ka meil hakatakse hokit mängima? — kergib tahtmatult küsimus keelele, kui lugeda Läti hokimeeste euroopa-sõitudest ja võitudest nii mitmegi Lätist varem paremaks peetud hokimaade üle. Millal ka meie rahvusmeeskond hoki-maailmavõistlustele? — on teiseks küsimuseks, kui sirvida välismaa lehti, mis tulvil kirjeldustest maailmavõistluste käigu üle. Aastat 5—6 tagasi soovitas E. Spordileht tungivalt asuda hoki harrastamisele. Ta avaldas oma veergudel kogu hoki-määrused, mis sel ajal esmakordselt valgust nägid eesti keeles. Kuid meil ei olnud küllaldaselt ettenägelikud ja veeretati edasi jääpalli, hoolimata sellest, et mujal maailmas jääpallile juba surmakellad olid löönud. Kõikjal, välja arvatud ainult Soome ja Skandinaavia, oli hoki välja tõrjunud bandy, s. t. jääpalli.

FOTO-ATELJEE

Parikas
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: K. 9-5, PÜHAP. K. 11-2

Lätlased olid ettenägelikumad, nagu nad seda on olnud nii mitmeski muus suhtes. Bandy, milles neil rahvusvahelisi kohtamisi oli võimalik pidada ainult Eestiga, lükati kõrvale ja võidukäigule jääväljadel asus heli. Nüüd on Läti hoki oma arengus meie omast 3—4 aastat ees ja ta julgeb juba osa võtta euroopa- ja maailmavõistlustest, kui on omandanud tõsist tähelepanu.

„Ühe käega mängida hokit ja teisega bandyt,“ ütleb meile hästi tuntud Anton Johanson „*Dagens Nyheteris*“, „nii ei võrsu spetsialiste kummalegi alale.“ A. Johanson on peale Rootsi jalgpalliliidu ka Rootsi hokiliidu juht. Viimase liidu esindajana viibis ta jaanuari lõpul Davosis peetud maailmavõistlustel ja jõudis otsusele, et hokit tuleb eelistada bandyle. Bandys on meil ainsaks vastaseks Soome, kuid hokis on avatud kogu maailm.“

A. Johanson seisukoht on maksev ka Eesti kohta. Ka meil tuleks loobuda bandyst ja täiel määral üle minna hoki harrastamisele. Ühtlasi kergib päeva-

korda küsimus: millisele eriliidule peaks hoki Eestis alluma? Seni kuulub ta talispordiliidu alla, kuid otsustavem ja rohkem asja huvides oleks hoki viimine jalgpalliliidu hooldamisele, nii nagu see on Soomes. Praegu on meil ühised mõlema ala, s. o. jalgpalli kui hoki, mängijad ja ka kohtunikud. Pealegi on jalgpalliliidul talvel vähe tööd, nii et hoki liidu tegevust eriliselt ei koorma. Talispordi liidul on rohkem alasid juhtida, mispärast vabanemine pallimängudest (hoki ja jääpall) võimaldab liidul suurema töö rakendamise suusatamisele, kiiruisutamisele ja iluuisutamisele. Kuuldavasti proponeerib ka talispordiliit ise hoki ja jääpalli üleandmist jalgpalliliidule. Usume, et järgmisel hooajal on hoki jalgpalliliidu juhtida. Mujal maailmas harrastatakse hokit paralleelselt jalgpalliga, ja kus kliima ei võimalda mõlema ala ühel ajal harrastamist, asendab hoki talvel jalgpalli.

2.

Suuremaks triumfiksi, kui kunagi varem, kujunes Kanada hokimeeste tänavune euroopa-sõit. Paari kuu vältel pidasid nad üle poole saja matschi, mis kõik lõppesid nende võiduga. See oli ehtne starte am, nagu nimetasid välismaa lehed. Kõik kanadalased olid pikad, laiaõlgset atleedid, kes lisaks ka

DAVOSI MAAILMAVÕISTLUSTELT. Kanada võidab Inglise 5:2
Inglased osulasid tublit vastupanu maailma





ETA

MINA JA MU
PERE — MEIE
KANNAME AINULT
JALANÕUSID

UNION

mängutehnikas ületamatud. Kanadat esitas Winnipegi Monarchs, kes oli parem kõigist Euroopa rahvusmeeskondadest ja lõppeks ka Euroopa koondusmeeskonnast. Vaatamata sellele, et Euroopa hokitase viimastel aastatel tugevasti tõusnud, võitis Kanada Euroopa All-Star-Teami üle 15:1! Seda vahetõrka ei saa siiski võtta Kanada ja Euroopa mängutasemetete täpse tõlgitsetajana, sest hoki on rohkem kui jalgpall meeskonnamäng, ja rohkem kokkumänginud meeskond võib juhuslikult lapitud meeskonda purustada väga suurelt. Euroopa meeskond koosnes schveitslastest, tschehhidest, itaallastest, austerlastest jne., kes üksteisega kordagi varem koos pole mänginud. 15:1-le sarnast resultaati ei saavutanud kanadalased ühegi üksiku rahvusmeeskonna üle, kui arvata välja Läti, kelle Kanada võitis 14:0.

Et Kanada mängutase on Euroopa omast siiski kõrgemal ja et eurooplased oma mängutehnikaga kanadlasteni veel ei küüni, seda tõestasid need Schveitsis korraldatud näitematschid, millel Kanada mängis Kanada vastu. S. t.: Kanada meeskond poolitati ja üksteise vastasteks olid üksnes kanadalased. Esimene säärane matsch lõppes viigiga — 6:6. Matsch oli kanadlaste mängutehnika ja mängusüsteemi demonstrotsiooniks. Teisel näitematschil täiendasid üht kanadlaste meeskonda Baseli mängijad ja selle võitis puht kanadlaste meeskond 13:7.

Maailmavõistlustel olid kanadalased väga head, kuid head olid ka eurooplased. Nagu jällegi kirjutab A. Johanson, pole Euroopa meeskond (Schveitsi ja Tscheh-

hoslovakkia) kunagi varem olnud nii lähedal maailma-meistri-tiitli saavutamisele kui Davosis. Ainult veidi õnne ja Schveits oleks võinud üllatada kogu maailma. Peatume maailmavõistlustel veidi lähemalt:

3.

Davosis peetud hokivõistlused olid järjekorras kaheksandad maailma- ja üheksateistkümnendad euroopa-võistlused. Teistest riikidest oli kohale sõitnud 60 ajakirjanikku. See näitab, kui suurt huvi äratasid peetud võistlused.

Varem peetud maailmavõistlused on kõik, peale 1933. a. Prahas, kus tuli võitjaks USA, võitnud Kanada. Euroopa-võistlused on lõppenud järgmiselt:

- 1910 Les Avantsis — Inglise
- 1911 Berliinis — Böömi
- 1913 Münchenis — Belgia
- 1914 Berliinis — Böömi
- 1921 Stokholmis — Rootsi
- 1922 St. Moritz'is — Tschehoslovakkia
- 1923 Antwerpenis — Rootsi
- 1924 Milanos — Prantsuse
- 1925 Strbske Plesos — Tschehoslovakkia
- 1926 Davosis — Schveitsi
- 1927 Viinis — Austria
- 1928 St. Moritz'is — Rootsi
- 1929 Budapestis — Tschehoslovakkia
- 1930 Chamonix's ja Berliinis — Saksa
- 1931 Krynikas — Austria

1932 Berliinis — Rootsi
 1933 Prahast — Tšehhoslovakkia
 1934 Milanos — Saksa.

1935. a. esivõistlustel startis 15 rahvust. Vastavalt määrustele jagati kõik rahvused rühmadesse, igas kuni neli rahvust. Omapäraselt toimub rühmadesse jagamine ja loosimine. Eelmise aasta neli parimat rahvust loositakse igaüks iserühma, nii et nad eelringides omavahel ei kohtu. L. a. neljaks parimaks olid Kanada maailmameistrina, Saksa euroopa-meistrina, USA maailma teisena ja Schveitsi maailma neljandana. USA Davosis ei startinud, mille tõttu teda asendas l. a. maailma viies — Tšehhoslovakkia. Edasi loositi igaüks iserühma kaks uustulnukat, kes l. a. ei startinud, s. o. Läti ja Hollandi, ning l. a. esivõistluste viimaste kohtade omanikud, s. o. Prantsuse ja Belgia. Ülejäänud rahvused loositi erirühmadesse jällegi nende l. a. positsioonide järgi. Kui ühe või teise rahvuse mängutase vahepeal pole tõusnud või langenud, siis võis eeldada, et rühmades tekib pärast matsche sama paremusjärjekord, mis loositudki. S. t. järjestus rühmades oleks pidanud kujunema alljärgnevalt:


<i>Rühm A:</i>	<i>Rühm B:</i>
Schveitsi	Saksa
Ungari	Itaalia
Rootsi	Poola
Hollandi	Prantsuse

<i>Rühm C:</i>	<i>Rühm D:</i>
Tšehhoslovakkia	Kanada
Austria	Inglise
Rumeenia	Läti
Belgia	

Edasi oli ette nähtud, et igas rühmas esimese ja teise koha omandanud rahvus pääseb poolfinaalrühmadesse, mida kaks, ja ülejäänute vahel korraldatakse n.-n. lohutusturniir. Poolfinaalrühmadest pääsevad edasi finaalarühma jällegi kummagi rühma esimene ja teine.

Kuid juba võistluste esimene päev tõi üllatuse B rühmas: 1934. a. euroopa-meister Saksa kaotas Itaaliale, kuigi ebaõnnega (0:2), ja Itaalia asemel teise koha favoriidiks peetud Poola kaotas Prantsusele (2:3). Edasi, järgmistel päevadel, kaotas Saksa ka Poolale (1:3) ja Prantsusele (1:2). Lõppjärjestus ses rühmas kujunes järgmiseks, et viimane (Prantsuse) sai esimeseks ja esimene (Saksa) viimaseks. Itaalia säilitas teise koha. Teistes rühmades jäi loositud järjestus ka lõppjärjestuseks, selle ainsa vahega, et Rootsi nihkus Ungarist ettepoole. Läti kaotas oma matschid Kanadale 0:14 ja Inglisele 1:5.

Iga rühma esimene ja teine pääses edasi poolfinaalrühmadesse, mida kaks. Need rahvused olid: Schveitsi, Rootsi, Prantsuse, Itaalia, Tšehhoslovakkia, Austria, Kanada ja Inglise. Sellest kaheksast rahvusest l. a. parimad positsioonid omandanud Kanada ja Schveitsi määrati kumbki eri-



Ostjatele õpetatakse maksuta rya-tööd, liikandust ja nõelumist masinal.
 MASINATE HINNAD ALATES KR. 110.—.

JUUKSETÖÖSTUS
 „CZIPAN“
 end. „Granberg“

Daamide ja õärrade teenimine

Tallinn, Pikk t. 19 Tel. 442-12

Kõige paremini ostate oma riidekaubad

K.-M. „R. Ü. K.“ S. Karja tän. nr. 19,
telefon 455-77

Omame suurima valiku kodumaa ja inglise vabrikute ülikonna-, palitu- ja mantliriietest igasuguses kvaliteedis ja mustris

O.-Ü. RIETURITE ÜHISKAUBAMAJA

Mie vabriku riided on ilusad, vastupidavad ja odavad, sellepärast iga sportlane kannab ainult

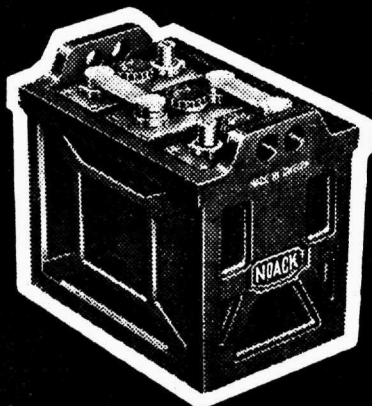
„KEILA RIIDEST“

valmistatud ülikonda

Kindlustage oma elu ja varandus

EKA's,

suurimas kodumaa kindlustusseltsis



NOACK
AKKUMULAATORID

PEAESINDAJA EESTIS:
CARL WIEGAND, TALLINNAS.

TALLINN, PIKK TÄN. 27-3

rühma. Teiste kohta jälgiti üksnes seda, et need, kes juba eelringis omavahel kohtusid, nüüd jälle ühes rühmas ei oleks. Näiteks Inglise, kes oli Kanadaga juba mänginud (viimane võitis 4:2), määrati Schveitsiga ühisesse rühma. Poolfinaali rühmade koosseis kujunes järgmiseks:

<i>Rühm A:</i>	<i>Rühm B:</i>
Kanada	Schveitsi
Rootsi	Inglise
Itaalia	Prantsuse
Tschehhoslovakkia	Austria

Ülejäänud meeskonnad moodustasid lohutusturniiri, mis toimus jällegi kahes rühmas. Selle turniiri võitis Saksa, kes omandas välja pandud lohutuskarika. Kaotatud euroopameistri-tiitlile läks Saksal seda lohutust vaja kõige rohkem. Läti kaotas Saksale 1:3, Rumeeniale 2:3 ja võitis Hollandi üle 7:0. Hollandi oli esivõistluste ainsaks rahvuseks, kes vastastele ei löönud ühtki väravat!

4.

Poolfinaalirühmades arenesid kõvad võistlused. Kanada tuli ettearvatult oma rühma võitjaks, kuid ülejäänute seas heitlesid võimsasti euroopa-meistri nimele Schveitsi, Inglise ja Tschehhoslovakkia. Schveits-Austria lõppes vaatamata kolmekordsele mängupikenähtusele viigiga 1:1, kuid võit Inglise üle 1:0 kindlustas Schveitsile oma rühmas esikoha. Tschehhoslovakkia ja Itaalia vahel lõppes normaalaeg samuti viigiga — 1:1, kuid lisaajal võitis esimene suurelt — 5:1. Ka teise võidu — 2:1 Rootsi üle — saavutas Tschehhoslovakkia alles lisaajal, normaalaaja lõppenult 1:1.

Poolfinaalirühmade pinevaim heitlus peeti Kanada ja Tschehhoslovakkia vahel. Esimene kolmandik lõppes väravateta, teisel tegi Kanada 1:0. Kolmandal viigistas Tschehhi, kuid viik püsis ainult 10 sek. ja siis tuli Kanada toime võiduväravaga — 2:1. Tschehhide kangelaslik vastupanu kutsus nende kodumaal esile suure vaimustuse. Saabus 151 õnnesoovi-telegrammi, üks neist tütarlaste algkoolilt. Huvitava sisuga oli Praha kirurgilise kliiniku telegramm:



Hoki euroopameister — Schveitsi.

„Võidatge edasi, poisid! Kui teil viltu juhtub minema, küll meie lapime teid uuesti kokku!“ Kuid hoolimata kirurgide garantiale, kujunesid tschehhide ülejäänud matschid kaotuslikeks. Finaalirühmas, misjuures automaatselt maksma jäid Tschehhoslovakkia-Kanada ja Schveitsi-Inglise poolfinaalirühmadcs saavutatud resultaadid, kaotas Tschehhoslovakkia Schveitsile 0:4 ja edasi ka Inglisele, kuigi alles kolmandal lisaajal, 1:2.

Halvasti käis lõpul ka inglaste käsi. Pärast nappi kaotust eelringis Kanadale, peeti inglasi suurteks favoriitideks euroopa parima kohale, kuid siis kaotas Inglise Schveitsile (0:1) ja lõpuks ka Kanadale 0:6. Schveits tuli euroopameistriks, ilma et ta oleks kaotanud ühelegi Euroopa meeskonnale. Matschil maailmameistri-tiitlile võitis Kanada Schveitsi üle 4:2 (2:1, 1:1 ja 1:0).

Üldine paremusjärjestus, arvesse võttes ka lohutusturniiri, kujunes järgmiseks:

1. Kanada — maailmameister
2. Schveitsi — euroopameister
3. Inglise
4. Tschehhoslovakkia
5. Rootsi
6. Austria
- 7.—8. Itaalia ja Prantsuse
9. Saksa — lohutusturniiri võitja
10. Poola
11. Ungari
- 12.—14. Läti, Rumeenia ja Belgia
15. Hollandi.

Rootsi viiendana platseerumine oli teatud määral üllatuseks.

Kanada pidas hiljem veel ühe maavõistluse Schveitsiga, mille võitis 4:0. Saksa üle võitis ta Münchenis 9:2.

Praegune olukord hokirahvuste tipposas on sellane, et Kanada on kindlakujuliselt maailma parim. Kuid lahtine on tema järgmise küsimus. Kas USA või Schveits? On hääli, kes väidavad, et Schveits on momendil sarnases vormis, et nad võivad võita USA üle! Schveitslased ise kirjutavad: Kanada on Allah, kuid Schveits tema prohvet.

LAUATARBED MARGIGA



MUNK

ALANDATUD HINNAD

J. KODF TALLINN PIKK 27

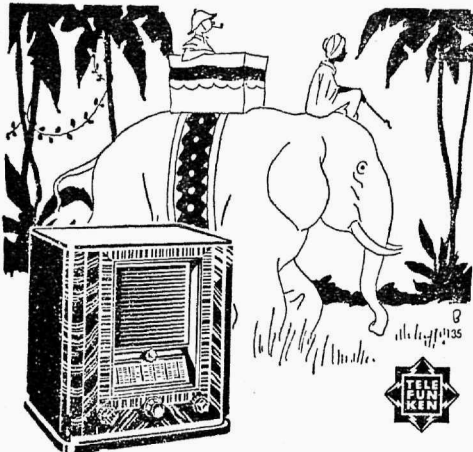
HOBEDAST LAUATARBED MARGIGA UUSHOBEDAST ALPAKKAST

Maailma-rändurit mängida — teeb
lõbu.

Igasse maailma kaarde kannab
teid iga päev kindlalt

TELEFUNKEN

raadioaparaat



TELEFUNKEN — muusika ja
kõnede ülekandmise seaded on heli
loomulikkuse ning võimsuse suhtes
maailmas ületamatud.

TELEFUNKEN valmistab neid
seadeid igaks otstarbeks, nagu spordi-
hoonetele, mänguväljadele, koosoleku-
saalidele, paraad- ning kogunemisplat-
sidele jne. Nõudke projektide esitamist.



ATELIER
TRIAS

TELEFUNKEN'i osakond Eestis

Tehniline büroo

H. OESTERLEIN

Tallinn, Vene 11, kõnetr. 428-03.

5.

Läti võib oma hokitasemega olla rahul. Maail-
ma kaheteistkümnnes — see on suur saa-
vutus, võttes arvesse, et Läti oli maailmavõistluste
Benjaminiks.

Pärast Davosi sõitis Läti rahvusmeeskond, kes
koosneb ainult üliõpilastest, St. Moritz'isse üliõpilaste
4. ülemaailmlikele talimängudele. Siin saavutas ta
kolm võitu: Tschehhoslovakkia üle 1:0, Prantsuse üle
1:0 ja Itaalia üle 2:0. Kaotas Ungarile 0:4 ja Schweit-
sile lisaaajaga 1:4. Üldjärjestuses tuli ta neljan-
daks, omades Tschehhoslovakkiaiga võrdselt võidu-
punkte. Järjestus oli:

1. Ungari	4 võitu, väravad 14:4, punkte 8
2. Schveitsi	4 „ „ 14:8, „ 8
3. Tschehhoslovakkia	3 „ „ 8:4, „ 6
4. Läti	3 „ „ 5:8, „ 6
5. Itaalia	1 „ „ 5:10, „ 2
6. Prantsuse	0 „ „ 1:13, „ 0

Hoki on spordiala, milles edasiarenemine võib olla
väga kiire. Suunatagu ka meil rohkem tähelepanu
hokile ning meigi võime mõne aasta pärast osa võtta
maailmavõistlustest.

POKSIKILDE

Jaauari lõpul korraldas poksiklubi Gong Tallinnas
poksivõistlused. Tulemused olid: kärbeskaalus —
1. Teiman (Kalev), 2. Niggol (TPK), 3. Piir (Kalev);
kukk-kaalus — 1. Freimuth (TPK), 2. Vaarmann
(TLEOSK), 3. Keru (TPK); sulgkaal — 1. Seeberg
(Gong), 2. Karolin (Gong), 3. A. Kiisson (TPK); kerge-
kaal — 1. N. Stepulov (Gong), 2. Tubarik (Sport),
3. Peebo (Gong); kergekeskkaal — 1. A. Stepulov
(Sport), 2. P. Kiisson (Gong), 3. Raadik (Gong); kesk-
kaal — 1. Reinke (Sport), 2. Kapustin (TPK), 3. Issa-
jev (TPK); poolraskekaal — 1. P. Salong (TPK),
2. L. Tamm (Sport), 3. Reino (TPK); raskekaal —
1. Adelman (TPK), 2. Siivo (TLEOSK).

Pinevamad võistlused peeti keskkaalus Kapustin —
Issajev ja Kapustin — Reinke vahel. Kapustin võitis
esimese üle noatera, kaotas aga, kuigi napilt, vormis-
olevale Reinkele. Need esivõistlused olid elevus- ja
k.-o.-rikkad.

*

E. Lükkin võitis 27. jaanuaril oma Balti rivaali
Litchensi teiskordselt. Samadel võistlustel Jansen kaot-
tas Tjastole.

*

1934. a. parimate poksijate nimekiri on avaldatud
Ameerika spordilehes *The Ring*. Esimese kolme-nelja-
kümmne maailma parima seas puudub meie „Irving“
Klausner. Kas ei ole K. nimestiku koostajail jäänud
kahe silma vahele? Samast ilmneb missuguseid veid-
raid varjunimesid profipoksijad endale valivad. Näiteks
Tiger Jack Fox, Big Boy Brackey, Tarzan Thomas jne.
Ykstin Sirutis näib koomilisena vaid eestlasele.

Keha soendamise tähtsusest enne võistlust

N. Matsov

Tarvidusest keha soendada enne võistlust ükskõik millisel spordialal on sageli kirjutatud. Ka pikamaajooksjad teevad enne starti asumist oma keha soojaks mõneringilise sõrgiga ümber staadioni või spordivälja. Kergejõustiklased on õnneks hakanud aru saama keha soendamise tarvidusest, kuigi see toiming neil on sageli pealiskaudne. Jalgpallimeestel, tennisemängijail jne. on kehasoendamiseks hoopide vahetamine enne matschi algust. Korvpallimehed pilluvad korville või teevad väikest ringjooksu. Kelle juures meil Eestis kõige vähem on nähtud kehasoendamist enne matschi, on poksijad. Nendele olgu eeskujuks poksi-maailmameister Max Baer, kes oma mälestustes kirjutab:

„On tõsiasi, et enamik knock-oute langeb matschi alul. Sest seni, kuni poksija pole kuumaks aetud, on ta hell löökide vastu. See on sama, kui jalgpallis reservmängija läheb asendama kedagi teist. Säärane mängija on alul alati suuremas vigastuste ohus kui see, kes juba mõnikümmend minutit mänginud. Juba vana elutarkus räägib, et higistav keha on alati paindavam ja peab sellepärast paremini vastu igasugustele löökidele ja müksudele.

Kuid poksis olen ma tähele pannud selle elutarkuse mittehindamist. Peagu kõik poksijad astuvad ringi, ilma et nad enne keha soendaksid. Kuni gongini istu-



Panama neegerpoksija AL BROWN, kes kukkkaalu profide maailmameistrina juba aastaid võitmatu.



vad nad oma nurgas tegevusetult. Sellepärast on nad matschi alul kanged ja paindumatud ning vastane, kes oma keha aegsasti soojaks võimelnud, on alul alati paremas olukorras.

Enda kohta pean ütlema, et mina ei teadnud kehasoendamise kasulikkusest kuni matschini Primo Carneraga. Kui mulle seda soovitas keegi hea sõber, siis ei uskunud ma teda enne, kui sama kinnitas ka Dempsey.

Pidasin seda soovitus silmas. Kui lähenes suur silmapilk, millal ma pidin kohtama Carneraga maailmameistri tiitlile, ja oma riietusruumis käsu sain ringi minna, siis sooritasin ma kiirelt kaks roundi varjupoksi, kuni tundsin, et keha oli soe ja higistama hakkas. Siis mässisin enda mantlisse ja läksin kiiresti ringi. Oma imestuseks leidsin, et Carnera oli juba kohal. Mis mind aga eriti rõõmustas, oli teade, et ta mind juba viis minutit oodanud. Kinnaste kättepanemisel sosistas treener: „Max, nüüd oled sa hiline ja heas tuuris, katsu kohe roundi alul millegi tubliga toime tulla!“ Nii ma tegingi. Kui Carnera mulle, alles kangena, lähenes, et otsida löögivõimalust, tantsisin ma lõbusalt ta ümber ja siis... saatsin talle vägeva löuahaagi. Nagu oleks keegi ta alt pörandariide ära tõmmanud, langes Carnera pörandale. Ta tõusis küll kohe püsti, kuid sellest esimesest löögist ei toibunud ta kogu matschi vältel. See löök oli kõige olulisem matschi võitmiseks. Võlgnesin suure tänu kehasoendamisele. See võimaldas mulle kohe alul olla painduv ja kiire hea löögi sooritamiseks.“

Nii kirjutab Max Baer. Elukutseliste matschid nõuavad küll suuremat ettevalmistust kui asjaarmastajate omad, kuid keha soendamine enne matschi on ka asjaarmastajatel tähtsaks faktoriks paremaks edukuseks.

SPORDIÄRI

Resev-Resel

TALLINN, KULLASEPA TÄN. 13

TEL. 432-19



SOOVITAB

KÕIKI SPORDI JA VÕIMLEMIS-

ABINÕUSID HINDADEGA

VÄLIASPOOL VÕISTLUST

VÕRGUMÄNGUST

B. LEPPIK

Paljud tennisematschid kaotatakse seetõttu, et mängija ei taipa õigel ajal minna n.ö. võrku. Mõned ruttavad liig sageli võrku, teised ei lähe üldse võrku. Võrku mitteminemine on põhjustanud siiski rohkem kaotusi kui sageli võrgus käimine.

Võrgumäng nõuab suuremat otsustamisvõimet ja rohkem õppimist kui ükskõik milline teine mänguviis tennis. Liig vara võrku tormata on kindlasti fataalne, kuid kui teie üldse ei lähe võrku mõningate löökide puhul, siis võite kaotada mõnest kergest õhupallist võidupunkti saavutamise. Mängu variatsioone selle kohta, millal minna ja millal mitte minna võrku, on niivõrd palju, et hea võrgumängu õppimiseks parimaks õpetajaks on kogemus, mida omandatakse sagedase võistlemisega.

Arendada mängu ühtlaselt hästi nii võrgu juures kui ka tagaväljal on raske ülesanne. Täiuslikult omavad seda ainult üksikud suured mängijad. Nii palju võib siiski öelda, et praegune tennisemängijate põlv on tunduvalt lähemal sellele ideaalile, kui endise aja mängijad. Enne Vines'i oli ainult Cochet enam-vähem võrdselt hea nii ees kui taga mängus. W. Tilden oli

järjekindel tagavälja-mängija. Oma päevil amatöörina lähenes Tilden väga harva võrgule. Sellepärast oli ta väga halb õhupallide mängija. Kuid Tildeni kohta võib märkida, et ta poleks vist kunagi jõudnud sarnase täiuslikkuseni areneda maalöökkide sooritamisel nagu ta praegu on, kui ta oleks katsunud rohkem õhupalle mängida. Lacoste oli samasugune mängija. Borotra oli aga spetsialist peamiselt õhulöökkides.

Praeguse aja suurustega on olukord teisem. Kuigi paljud on spetsialistid kas üksnes taga või üksnes ees mängus, siiski enamik harrastab mõlemat mänguviisi. Näiteks Perry, Crawford, Stoeffen, Menzel on väga head tagavälja-mängijad, kuid nad võivad sooritada ka päris hiilgavaid õhupalle. Varustatult mõlema nim. „relvaga“ omatakse suurimaid lootusi olla maailmaklassi mängija.

Eestis oli võrgumäng enne K. Lasna väga nõrgal järjel. Kuid nüüd oleme ka meie lähemale nihkunud ideaalsemale mänguviisile.

ÜMBER PALLI

— Ricardo Zamora, Hispaania maailmakuulus väravavaht, loobub tegevspordimisest. Veel hiljuti, maavõistlusel Prantsuse vastu, oli ta Hispaania rahvusmeeskonna väravavahiks ja kapteniks. Zamora loobumisega möödub Hispaania jalgpallielus terve aja-järk, võib öelda, et koguni kõige hiilgavam. Ka meie jalgpallimeestel on olnud kokkupuutumist Zamoraga. See oli 1924. a., Pariisi olümpiamängude ajal Colombes'i harjutusväljal. Seal meie forvardid, eriti Oskar Üpraus, püüdis 16—20-nelt meetrit lüüa palli väravasse, kuhu oli asunud Zamora, hallis suviülikonnas, õlgkübar peas.

— Inglismaal ja Prantsusmaal on jalgpalliklubid, kus meeskonda koostavas seleksioonikomisjonis on liikmeid mitte paar-kolm, vaid 20—30, see tähendab rohkem kui kaks seleksionääri iga mängija kohta!

— Brüsseli Union Saint-Gilloise'i meeskond, kes 2½ aasta kestes järjestikku sooritanud 60 ametlikku matschi ilma ühegi kaotuseta, sai nüüd oma esimese kaotuse. Võitmatu võitjaks osutus Brüsseli Daring C. B. skooriga 2:0.

— Inglise lehed teatavad, et ins. John A. Browdie on surnud 76 aastat vanana. Mr. Browdie oli tegev mitte üksnes Mersey tunneli ehitajana, vaid ka jalgpalli väravavõrgu leiutajana. Esimesed väravavõrgud võeti Inglismaal tarvitusele a. 1891.



Veel suuremat edu Eesti spordiliikumisele ja tähtaasta puhul soovivad:

A-s. Ginovker & Co.

F. Braschinsky & Pojad

Tallinn, V. Karja 12, tel. 436-90

A-s. „Gsa“

Tallinn, Estonia all nr. 11

Valdemar Prii

Ateljee

Ed. Taska

Tallinn – Kunstihoone, telef. 443-58

Deel suuremat edu Eesti spordiliikumisele ja tähtaasta puhul soovivad:

E. Günther

Tallinn

Tartu

Viljandi

Firma H. Markowitsch

Tallinn, Viru 15

B. Goldmann

Pudukauba-ladu

Tallinn, Estonia pst. 13

Plekitööstus & litograafia

G. Linholm

Tallinn, Vana Kalamaja 32

Mehaaniline paberossikestade ja pappkarbitööstus

„Georgi“ E. Glaudan & Ko.

Tallinn, Daksali pst. 3

Deel suuremat edu Eesti spordiliikumisele ja tähtaasta puhul soovivad:

G. Raukas'e

küünlatehas

„Stearin“

Tallinn, Väike Kalamaja 28

Heliplaafide tööstus

„Bellaccord-Electra“

Tallinn, Lai 38

Hotell „Peterburg“

G. Gnadeberg'i ja E. Leyden'i

apteek

Tallinn, S. Karja 4

Raamatuköitmise ja lineerimise tööstus

J. Biek

Asut. 1872. a.

Müürivahe tän. 17

Tallinn

tel. 444-10

**Veel suuremat edu Eesti spordiliikumisele ja füsistaasta
puhul soovivad :**

E. A. K. Ü. *Erahaigla*

Tallinn, Narva mnt. 6a

A. Tõnisson & K^o

Tallinn, Rüütli 28/30

Aktsia-selts

Tallinna Laevaühisus

Karl Bertram

Tallinn, Vene turg 1

Kaubandusühisus „Mineraal“

S. Berner & P. Sander

Tallinn

Inseneri tän. 3

tel. 462-65

**Deel suuremat edu Eesti spordiliikumisele ja
tähtaasta püsul soovivad:**

**United Baltic Corporation, Ltd.,
London**

Estonian Agency **R. Kinghorn**

Jaani, 6

Telephone 444-34

Juhan Tõrvand

Kindralmajor K. S. dipl.

W^a Loun & Schitikov

Tallinn, Niguliste t. 18

Telefon 434-37

Carl Capral
meesterahva inglise riide afeljee

Tallinn, Rafaskaevu 2
Kõnetraat 433-22

Suur valik inglise riideid alafi ladus



Maailma

kuni siiani on Eesti kergejõustik sammunud jõudsat arenemist rada ja mitmel puhul pannud endast rääkima kogu maailma. Kuuludes veel Venemaa alla suutis 1¼-miljoniline eesti rahvas kergejõustikus mängida pere-meest koguni kogu laial Venemaal. Eestlastele kuulus suurem osa Venerekorde ja E. S. S. Kalev oli Venemaa parimaks kergejõustiku-seltsiks, kes andis palju Venemaa meistreid. Vääruslikuks mälestuseks sellest ajast on suurvürst Mihail Aleksandrovitschi kuju (vaata kirjutusele lisatud pildil), mille Kalev võitis Venemaa 1915—16. a. esivõistlustel ja mis nüüd üles seatud Kalevi ruumesse.

Eesti kergejõustiku täis-õitseaeg algas aga vabanemisega Venemaa ikke alt, s. o. Eesti iseseisvuse saavutamisega. Teistelt riikidelt *de jure* alles tunnustamata, võttis Eesti oma kergejõustiklastega osa Antverpeni olümpiamängudest ja pole seni olümpiamängudel üldse puudunud. Kui veel juure lisada, et Eesti kergejõustiklastest võtsid E. Reiman ja J. Martin osa ka Stokholmi olümpiamängudest, siis on Eesti kergejõustiku-olümpiaatleete annud juba 1912. a. alates.

Siinkohal ei hakka me lähemalt peatuma Eesti kergejõustiku tõusu ja mõõna ajajärkudel, vaid märgime üldisemalt, et 25 aasta vältel on Eesti maailma kõigi rahvuste seas kõigi aegade kohta tõusnud neljateistkümnenda k s kergejõustiku-rahvuseks. Eesti väikese rahvaarvuga võrreldes on see suursaavutus, mida ületab üksnes Soome. Nagu

kohta. Aluseks sarnasele järeldamisele on rahvusrekordid. Iga-aastased järjestamised, mille järgi Eesti on olnud vahest ees-, vahest tagapool 14. kohta, on täpseteks vahekordade selgitajateks ainult teatud ajamomentide kohta. Seevastu kõigi rahvuste rekorditabelite võrdlemine annab läbilõike üldisemalt, kõigi aegade kohta. Ja selle järgi saab palju õiglasemalt hinnata teatud rahvuse spordituuma.

Allpool on toodud maailma suurema osa kergejõustiku-rahvuste rekordide võrdlustabel. Tabeli koostamisel on tarvitatud Soome punktide-tabelit, mis võimaldab täpselt hinnata iga rekordi sisu ning annab täpsema rahvuste järjestamise, kui seda oleks võimaldanud iga rahvusrekordi järjestamine igal üksikul alal järjekorranumbritega 1-ne, 2-ne jne. Kõigi rahvuste rekordid on püütud hankida võimalikult täpselt. Kui tabelisse siiski on sattunud mõned vead, siis on selles süüdi kergejõustiku harrastamise suur ulatus maailmas, mis ei võimalda täpselt õigeid andmeid hankida igast maailmaotsast. Andmed on toodud 26-e rahvuse kohta. Tabelist puuduvad rahvused võivad järjestuse muutmist põhjustada üksnes tabeli alummises osas.

Seitsmeteistkümmel populaarsemal kergejõustiku-alal saavutatud punktide kogusummade järgi rühmitades tabelis toodud rahvused peab omaette ekstra-ekstra rühma seadma Ameerika Ühendriigid, kes on kõrgist teistest üleolevalt ees, samuti

Mihail Aleksandrovitschi annetatud rändauhind, mille Tall. Kalev võitis endale 1915. ja 1916. a. Venemaa esivõistlustel.

Eesti kergejõustik on kahekümneviie-aastane. Ta on ainult kuu või paar noorem kui Eesti jalgpall, nagu seda juhul oli märkida läinud aasta suvel — Eesti jalgpalli 25 aasta juubeli puhul. Eesti kergejõustiklased ja Eesti jalgpallimehed — need on võrsunud n. ö. ühest kannust, sest suurem osa Eesti esimesi kergejõustiklasi olid ühtlasi Eesti esimesteks jalgpalliliveeretajateks.

1909. a. püstitati Eesti esimesed kergejõustiku-margid. Sellest ajast

	100 m	200 m	400 m	110 m tk.	400 m tk.	800 m	1500 m	5000 m								
1. USA	10,3	1071	20,6	1099	46,2	1131	14,2	1078	50,6	1134	1,49,8	1065	3,48,8	1073	14,30,0	1055
2. Soome	10,8	902	21,8	911	48,3	980	14,4	1038	53,7	965	1,53,3	964	3,52,0	1027	14,17,0	1106
3. Rootsi	10,6	966	21,8	911	48,0	1000	14,4	1038	52,4	1032	1,50,6	1041	3,50,8	1044	14,40,4	1017
4. Saksa	10,3	1071	20,9	1048	47,6	1028	14,8	964	53,2	990	1,51,6	1011	3,51,0	1041	14,49,6	984
5. Inglise	10,6	966	21,8	911	47,6	1028	14,5	1019	52,2	1042	1,49,8	1065	3,52,2	1025	14,54,8	966
6. Ungari	10,3	1071	21,0	1032	48,4	973	14,4	1038	53,4	980	1,52,0	1000	3,52,6	1019	14,55,4	964
7. Kanada	10,3	1071	20,6	1099	47,2	1056	14,8	964	54,4	931	—	923	4,00,0	923	15,26,6	864
8. Jaapani	10,4	1035	21,0	1032	49,0	935	14,6	1000	54,6	921	1,54,0	945	4,00,4	918	15,20,4	883
9. Norra	10,5	1000	21,6	940	48,8	947	14,8	964	54,0	950	1,53,6	955	3,56,5	967	14,53,1	972
10. Prantsuse	10,6	966	21,6	940	47,6	1028	14,8	964	54,0	950	1,50,6	1041	3,49,2	1067	14,36,8	1030
11. Itaalia	10,6	966	21,6	940	48,4	973	14,6	1000	52,4	1032	1,50,6	1041	3,49,0	1070	15,07,0	925
12. L.-Ameerika	10,3	1071	21,6	940	48,8	947	15,3	879	53,5	975	1,53,4	961	3,56,0	973	15,04,8	932
13. Poola	10,7	934	22,0	883	48,8	947	15,5	848	54,2	940	1,53,4	961	3,54,0	1000	14,40,6	1016
14. Eesti	11,0	843	22,5	817	51,0	818	15,6	833	57,4	801	1,56,2	888	4,03,2	884	15,07,4	924
15. L.-Aafrika	10,8	902	21,3	984	49,0	935	14,6	1000	55,2	894	1,53,7	953	—	850	—	850
16. Daani	10,7	934	22,3	843	50,1	868	15,1	912	54,9	908	1,55,7	900	3,58,1	946	14,52,8	978
17. Tšehhoslov.	10,7	934	21,6	940	49,2	922	15,2	896	57,6	793	1,55,4	908	4,01,3	907	15,14,1	902
18. Schweitsi	10,7	934	21,2	1000	47,8	1014	15,5	848	56,0	859	1,51,8	1001	3,55,0	987	15,29,3	855
19. Austria	10,6	966	21,7	925	48,4	973	14,9	946	56,4	842	1,54,8	924	4,02,8	889	15,25,4	867
20. Hollandi	10,3	1071	21,1	1016	48,7	954	15,3	879	57,2	809	1,55,1	916	4,10,0	808	15,18,0	890
21. Läti	10,6	966	21,9	897	50,5	845	16,2	749	59,5	723	1,59,6	807	4,06,1	851	15,06,4	927
22. Belgia	10,7	934	22,0	883	50,0	874	16,0	776	56,0	859	1,55,4	908	4,01,2	908	15,00,6	946

neljateistkümnes

nagu ta seda on olnud kõigil olümpiamängudel. Ameerika on esimesel kohal üheteistkümnel alal, mõnel alal jagades esikohta. Ta on ainuke, kelle punktide kogusumma ületab 18.000 punkti, täpsemalt — 18.295.

Järgmise rühma moodustavad Soome, Rootsi ja Saksa toodud järjestuses. Need on 17.000 punktiga rahvused, kusjuures esimest kolmandast eraldab ainult 106-punktiline vahe. Huvitav on märkida, et kuigi viimasel aastal Saksat võis nimetada Euroopa parimaks (võitis maavõistlustel Soome ja Rootsi üle ning tuli üldvõitjaks Torino euroopavõistlustel), jääb ta rekordide tusede järgi oma kahest konkurendist maha. Seda võib seletada Soome ja Rootsi vanema kergejõustiku kultuuriga, millele Saksa kiirel tempol siiski järele jõudmas. Nende kolme rahvuse paremus üksteise ees on juba praegugi niivõrd millimeetiline, et selles peagu iga uus ülesseatatav rahvusrekord toob ümberjärjestuse. Sellepärast on kõige kohasem nimetada Soomet, Rootsit ja Saksat võrdtugevateks kergejõustiku-maadeks.

Edasi võib väga headeks kergejõustiku-maadeks nimetada neid rahvusi, kelle punktide kogusumma kõigub 16.000 ja 17.000 vahel. Esirinnas on siin Inglise — 16.767 punktiga. Inglise kohta peab siiski ütleva, et tema positsioon maailma viienda rahvusena on osaliselt ebaõigustatud. Seda selle tõttu, et rida Inglise rekorde on püstitatud välismaalastelt (ameeriklastelt, soomlastelt

jne.). Ainult inglaste seatud rekordide järgi oleks see saareriik paar kohta madalamal. Tegelikult võib Inglise paremaks pidada Ungarit, kes eriti läinud aastal osutas suurt tõusu. Ungaril on 16.671 punkti. Järgmised selles rühmas on Kanada (ka osaliselt võraste sulgedega ehituna), Jaapan, Norra, Prantsuse ja Itaalia.

Tugeva keskkoha maailma kõigi rahvuste peres moodustavad järgmised rahvused: Lõuna-Ameerika riigid, Poola, Eesti, Lõuna-Aafrika, Daani, Tšehhoslovakkia, Schveits ja Austria. Kõigil nimetatul, peale Austria, on üle 15.000 punkti. Lõuna-Ameerika riikidel on ühine ametlik rekorditabel. Üksikult on need riigid tagapool Eestit. Sel alusel võiks Eesti positsiooni koguni tõsta ja teda nimetada maailma 13-daks rahvuseks. Kuid samal ajal on võimalik, et Lõuna-Aafrika väärib kohta eespool Eestit, juhul, kui Lõuna-Aafrika rekordid jooksudes 1.500—10.000 m on hinnatavad rohkem kui à 850 punktiga, mis tabelisse võetud täpsete rekordide puudumisel.

Ülejäänud rahvused, peale Hollandi ja Läti, mängivad võrdlemisi väikest osa kogu maailma kergejõustikus.

Eesti positsiooni maailma neljateistkümnendana võib nimetada rahuldavaks, kui mitte koguni heaks. On selge, et meie oleksime võinud olla veelgi paremal kohal, kui kergejõustiku arengu tempo

Eestis oleks olnud sarnane tempole Saksas, Jaapanis, Poolas ja vast veel mõnes riigis, kus kergejõustik Eesti iseseisvuse algaastail oli umbes võrdse tasemel Eesti omaga. Meie olime maha jäänud tempolt, milles süüdi olnud meie halvemad spordivõimused. Üksnes oma rahva otse loomupärase sportlasliku visadusega oleme rühkinud vähemalt praegusele positsioonile. Kiirendage Eesti kergejõustiku arenemise tempot, ja Eesti on varsti maailma esimese pooltosina rahvuse lähedal.

Eestil on rekordide võrdlustabeli järgi 15.217 punkti. Keskmiselt tähendab see iga üksiku ala kohta 900 punktiga hinnatavat tippsaavutust. 900 punkti tehnilisteks tagajärgedeks ümberhinnatuna nõuab 100 m katmist 10,8-ga, 200 m — 21,9, 400 m — 49,6, 800 m — 1.55,7, 1500 m — 4.01,9, 10.000 m — 31.47,8, 110 m tõkkeid — 15,2, 400 m tõkkeid — 55,1 ning hüpates saavutamist kolmik — 14,80 ja teibaga — 3,98. Sarnaseid tagajärgi meie Eesti rekordidena praegu ei oma. S. t., et niipalju kui meil maha on jäänud jooksjate areng, on rohkem saavutatud heidetes-visetes ja paaril hüppealal. Sellepärast peab jällegi toonitama tähelepanu pööramist jooksudele. Ilma jooksjateklassi tõusuta on meil raske küündida maailma ekstraklassi, kuhu üksikult on jõudnud G. Sule, A. Viiding, A. Kuuse, K. Annamaa ja N. Küttis. G. Sule odavise — 71,48 (1034 punkti) — on praegu Eesti hiilgavaim saavutus. Millal tulevad sellesarnasega toime Eesti jooksjad?

10.000 m	Kõrgsus	Kaugus	Kolmik	Teivas	Kuul	Ketas	Oda	Vasár	Kokku punkte
31.24,0	936 2.06	1124 7.90	1060 15.52	1011 4.37	1083 17.40	1209 51.33	1082 69.19	981 57.77	1103 18.295
30.06,2	1069 2.01	1054 7.51	945 15.48	1005 4.03	920 15.92	1025 49.68	1024 76.66	1164 53.77	994 17.093
30.55,2	983 1.95	974 7.53	950 15.40	992 4.13	967 15.37	963 52.42	1122 71.01	1023 53.87	8997 17.030
31.21,2	941 1.98	1013 7.65	985 14.99	929 4.12	962 16.05	1040 49.32	1011 73.50	1083 49.16	875 16.984
—	900 1.96½	993 7.64	982 15.47	1003 4.19	995 15.75	1006 45.81	892 67.88	952 54.81	1022 16.767
32.08,2	870 2.00½	1047 7.58	965 14.91	917 4.03	920 15.43	970 50.74	1061 67.75	949 49.98	895 16.671
32.30,6	838 2.00½	1047 7.22	863 14.76	894 4.22	1010 16.02	1037 46.45	914 63.13	847 55.58	1043 16.324
31.20,6	942 2.00	1040 7.98	1054 15.82	1059 4.30	1048 13.66	781 44.54	851 66.42	919 49.10	874 16.267
31.40,8	910 1.97	1000 7.53	950 15.09	944 4.25	1024 14.99	921 47.42	946 67.04	933 50.39	906 16.229
30.58,8	977 1.95	974 7.50	942 13.57	725 4.07	939 15.59	988 50.71	1060 61.34	810 45.43	784 16.185
31.24,2	936 1.95	974 7.41	916 14.92	918 3.95	884 14.09	825 46.43	913 61.59	815 49.43	882 16.010
30.59,0	977 1.94	960 7.21	861 15.42	995 4.12	962 13.81	796 44.80	860 59.86	779 49.74	890 15.758
30.11,4	1059 1.96	987 7.38	908 14.96	924 3.90	862 16.05	1040 46.26	907 63.20	849 35.16	556 15.621
32.34,4	832 1.95	974 7.42	919 14.36	835 3.80	818 15.92	1025 47.56	951 71.48	1034 50.98	921 15.217
—	850 1.95½	980 7.50	942 14.30	827 3.47	680 15.24	948 48.01	966 61.91	822 46.46	809 15.192
31.13,0	954 1.83	822 7.30	885 14.53	860 4.05	930 14.34	851 42.97	802 64.05	867 48.39	856 15.111
32.31,3	837 1.91½	928 7.18	852 13.83	760 4.01	911 16.20	1058 46.90	929 63.52	856 42.91	725 15.058
32.12,2	864 1.91½	928 7.24	869 13.32	691 3.90	862 14.19	836 46.87	928 63.29	851 —	682 15.014
32.10,0	867 1.86	859 7.26	874 14.18	810 3.70	775 14.35	852 48.73	991 60.46	791 46.24	803 14.954
32.49,9	811 1.87	871 7.37	905 15.47	1003 3.90	862 13.40	755 40.80	735 55.14	685 44.36	759 14.729
32.10,4	866 1.88	884 7.33	894 13.88	767 3.72	783 15.19	943 46.09	902 67.68	947 39.66	652 14.503
32.41,8	822 1.85	846 7.05	817 13.60	729 3.71	779 13.21	736 41.68	762 61.76	818 —	653 14.050

Ahjud, kaminad, pliidad
oma ja tellijate joonistuste järgi

Šamottkivid, šamottsavi
Vaasid, tuhatoosid

AIS.

„SAVI“

TALLINN, Väike Pärnu m. 21, telef. 459-88

BONA

PARIMTAIMEVÕI

ADLER
TEHASED

FRANKFURT/M
AINUESINDAJA
EESTIS

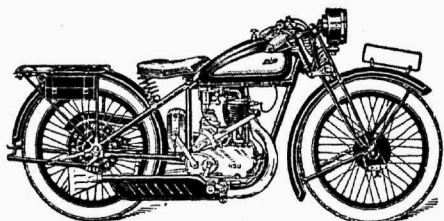
TRUMPF-
JUNIOR

TRUMPF-
DIPLOMAT



TRUMPF-
JUNIOR

1000 ccm. 4/25 H. J.
4 tsilindr. 4-taktil.
mootor
4 istet ja kohvri-
ruum
4 käiku
4 õõsttelge
Kinnised ja lah-
tised 1935. a.
mudelid



N. S. U.
HUSQVARNA

Kõrgekvaliteedilised mootor-
ja jalgrattad



A.-S. **TORMOLEN & Ko**

RAEKOJA PL. 17, TALLINN, TEL. 428-06

AMEERIKA ÜLIKOOLOIDE SPORDIEHITUSED

Ameerika ehitustest ja sisseseadetest spordi alal tuleb kõige rohkem imetleda ülikoolide omi. Kui ameeriklased juba palju on teinud oma koolide ja spordiõpetajate insituutide sisseseadete alal, siis selle kõrval ülikoolide ehitatu on küllalt suurejoonelisem.

Suure lugupidamise ja võib-olla ka kadeduse tunded tekivad välismaalastes Ameerika ülikoolide külastamisel. See rahvas sealpool ookeani teeb midagi oma õppiva nooruse heaks. Ja nimelt: ta pakub sellele noorusele mitte üksnes teadust, vaid kasvatust. Kes seal astub stuudiumi, astub sellega ka peenemasse elukultuuri, ilma et sellest kujuneks pehmumine või blaseerumine. Ülikoolid Ameerikas, peale mõningate erandite, asetsevad maal või kujundavad endist saari linnades. Ja nimelt rohelise saare aasade, parkide ja spordiväljadega. Kehaliseks kasvatuseks on terve hulk suuri ehitusi — võimlad, ujumishallid, staadionid ja Field House, katusega kaetud staadion, õigemini öelduna spordipalee.

Igal ülikoolil on mitu, mõnel kuni neli, talvist ujumishalli. Ülikool ilma sääraseta ei ole Ameerikas arvatavasti mõeldavgi. Ameerikas ülikool ilma talvise ujumishallita ei oleks inimlikule haridusele vastaval tasemel.

Ülikoolide spordivalitsused on peaaegu igas Ameerika ülikoolis majanduslikult iseseisvad. Sissetulekuid saadakse ülikoolide poolt korraldatavatest võistlustest. Ülikooli 8 jalgpallimatschi, mis osalt peetakse oma, osalt vastaste ülikoolides, annavad kuni 1 miljon dollarit ülejääki ja sellest elab kogu ülikooli võimlemine ja sport. Suuremates ülikoolides, nagu Harvard ja Yale, on peale selle pandud rõhku annetuste korjamisele.

Harvardi ülikooli spordivalitsus omab kartoteegi, kus on kõigi Harvardi ülikooli lõpetanute nimed. Neid on üle 50.000-de. Jalgpallihooaja lähenedes kõik need saavad kutsed, millele on märgitud tähtsamate võistluste pidamise päevad. Pääsetäht Harvardi mängudele maksab mängu tähtsuse järele 1—5 dollarit, kusjuures kõik kohad staadionil on üheshinnalised. Mõne nädalaga tulevad pääsmete tellimised kokku, nii et peavõistlusteks on staadion juba ette täieliselt välja müüdud, teisteks võistlusteks aga enamikus. Sadagu vihma või lund, ülikooli spordivalitsusel on sissetulek kindlustatud.

Spordivõistlustest saadud sissetulekutega on hooned võimlemiseks ja spordiks seadeldud väga hiilgavalt. Spordiõpetajaid igas ülikoolis on 20—40. Seejuures peetakse kindlat vahet kehalise kasvatuse õpetajate ja treenerite vahel. Need viimased sagedasti

saavad väga kõrgeid palkasid, kuid seejuures nad ei ole ülikooli õppejõudude kogu liikmeteks.

Ameerika ülikooli spordi finantseerimise kohta võiks näitena tuua andmeid Harvardi ülikooli spordivalitsusest. Sissetulek aastast on seal 1.110.000 dollarit, seejuures ülikooli jalgpallist üksi juba 927.000 dollarit, edasi pasepallist 37.000 dollarit, hokist 9000 dollarit,

TALLINNA KIVITRÜKIKODA R. Tohver & Ko



Kivitrükk
Ofsettrükk
Raamatutrükk
Reljeeftrükk

SUUR TARTU
MNT. 49
TELEFON 313-07

kergejõustikust 20.000 dollarit. Ülikooli ajaleht andis sissetulekut 38.000 dollarit. Väljaminekuid oli kokku 1.136.000 dollarit, sellest kulutati jalgpallile 418.000 dollarit. Kergejõustikule kulutati 55.000 dollarit, basepallile 49.000 dollarit, sõudmisele 44.000 dollarit. Valitsemiskuludeks läks 58.000 dollarit. Ehituste ja sisseseadete korrashoiuks tarvitati 120.000 dollarit.

Iga ülikooli spordihoones on võimlemissaale mitmesuguses suuruses. Mõnes ülikoolis on neid saale kogu üheksa. Peale võimlemishallide on saale maadlemiseks, poksiks, käsipalliks jne. Ülikoolidel on käes suured maa-alad. Harvardi ülikoolil on spordi ots-

tarbeks kasutatava maa-ala suurus 32 ha. Michigani ülikoolil on see koguni 80 ha suurune.

Vabaõhu-saationides on üks peareen, mis sagedasti sisse seatud ühiselt jalgpalli ja kergerõustiku jaoks. Kuid niisama sagedasti on iga ala jaoks oma eristaadion, nii jalgpalli, kergerõustiku, basepalli j. m. jaoks. Peale selle rohkesti harjutusväljaid ja tennisväljakuid. Harvardi ülikoolil üksinda on 110 tennisväljakut ja 11 jalgpallivälja.

Kõige selle trumbiks, vähemalt muljet tekitavamaks, on igal ülikoolil oma Field House. Selleks on katusega kaetud kergerõustiku staadion-spordihoone, kus ruumi 4000 kuni 12.000 pealtvaatajale. Säärases suures hallis on kõik nurgad ja eesruumid kasutatud kehalise kasvatuses. Tribüünide alla on ehitatud maadlus- ja poksisaalid, käsipalliväljakud jne. Tuleks imestada, kui niisuguse asutuse külalastajad juba isendast ei hakkaks iga päev sportima.

Kehalise kasvatuses eesmärgiks Ameerika ülikoolides on, et viimnegi üliõpilane esimese kahe aasta vältel usinalt võtaks osa kehalisest kasvatusesest.

Tähtsaimaks spordialaks Ameerika ülikoolides on Ameerika jalgpall. See arendab kogu keha, teeb erakordselt tugevaks ja liikuvaks ja kuulub säärase spordialade liiki, mille mitmekülgsus ei jäta midagi soovida. Seejuures jääb ta ikkagi mänguks, kuid erakordselt pingutavaks ja kardetavaks mänguks, mida võib mängida üksnes nooruse ja jõu õitseajal. Ameerika jalgpall nõuab erakordselt tugevat ja aegarõõvivat treeningut.

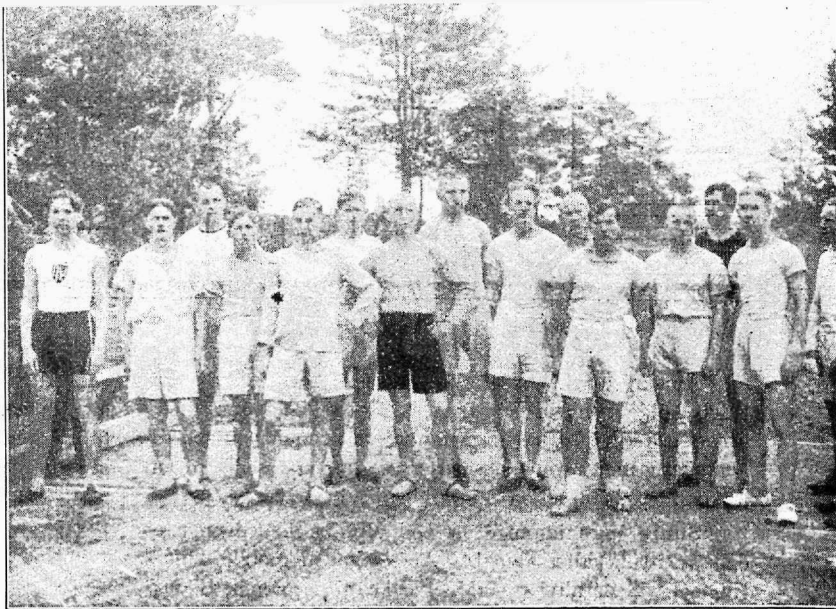
Toome allpool mõned üksikasjalisemad näited Ameerika ülikoolide spordi sisseseadetest.

Michigani ülikool Ann Arboris: 10.000 üliõpilast. Spordi maa-ala 80 ha, omab spordihoone — Yostfieldhouse, mille mõõdud 102×49 m. Peahall on 8000-le pealtvaatajale, 85 m pikk ja 48 m lai. Jooksuring 200 m, sirgtee 75 m.

Teise suure hoone, võimlemishalli, mõõdud on 126×33 m. Võimla enda mõõdud on 75×30 m. 14 käsipalliväljakut. Veel üks võimla 28×10 m. Edasi kuulub ülikoolile Michigani staadion, milles pealtvaatajatele 87.000 kohta. Basepalli väli 18.000 pealtvaataja-kohaga. Kunstlik jääväli on avatud 6 kuud aastas. Jäävälja suurus 84×60 m. Naiste spordihoone tantsusaalidega, vibulaskmise saaliga, võimlaga. 16 tennisväljakut naistele. 75 tennisväljakut meestele.

Yale'i ülikoolil New Havenis, asutatud aastal 1700, on:

Basepalliväli 12.000 pealtvaataja-kohaga. Harjutusväli noortele üliõpilastele. Kergerõustikuväli kahe 200 m sirgtee, 400 m ringtee, 1 tribüün. Riietusruum on sisustatud noobli klubiruumina. Tunnel kergerõustiku-väljale. 40 tennisväljakut. Hall 96×48 m, jooksurada, jalgpallivõistlusteks. lastakse hallis



MURDMAAJOOKS 1920. A. LÜKATILT PIRITALE. Pildil näeme A. Veissi, E. Pütseppa, J. Villemsoni, A. Nuuterit, V. Rõksu j. t.

võrgud alla. Staadion 76.000 pealtvaataja-kohaga. Staadioni sisemine pindala 150×75 m. Harjutushallid, hobustetallid, hobused, poloväli, 10 suurt jalgpallivälja, 7 suurt mänguasa, kõik õhtuti valgustatud. Golfiväli. Võimlemishall, ujumishall. Spordi maa-ala suurus kokku 125 ha.

Harvardi ülikoolil (Cambridge'is Bostoni juures), asutatud 1936. a., on:

8000 üliõpilast, kõik mehed. Vana võimlemishoone kolme võimlemishalliga, ujumishalliga, suurte vehklemis- ja gümnaastikasaalidega. Käsipallihooone kahekümne väljakuga. 32 ha suurune mänguväli riietushoonega. Suur staadion 400 m-lise ringiga, kaks katusealust jooksuteed, 5 basepallivälja, 110 tennisväljakut, 11 jalgpallivälja, 4 hokivälja erilise hokihoonega, 2 paadimaja 130 paadiga. Vägev atletika-hoone ujumishalliga, võimlemis- ja harjutushalliga.

Illinoisi ülikoolil (Campaign Urbana's) on: 11.000 üliõpilast, nendest 2500 naist. Üksnes meestele 26 spordiõpetajat. Kehalist kasvatust 2 aastat, iga nädal 5 tundi kohustuslikult. Harjutushoone 120×60 m. Jooksuraja pikkus selles 256 m. Staadion 60.000 pealtvaataja-kohaga. Staadioni tribüünide sisemuses kaks 120 m pikka võimlemishalli. Kolm ujumishalli. Kokku 9 võimlemishalli.



A. Anderkopp edasi jalgpalliliidu esimees

Veebruar on meie eriliitude „parlamentide“ kuus. Oma esindajatekogu aastakoosoleku pidas ka jalgpalli-liit. 1¼-tunnises kõnes andis väga põhjaliku ülevaate liidu l. a. tegevusest ja tuleviku-kavatsusist esimees A. Anderkopp. Liit on jalgpalli arendamisel l. a. palju korda saatnud. Esmakordselt organiseeriti talvise õp-pekursused mitmes linnas. Noorte arendamisele on pandud suurt rõhku. Liidu suurimaks ettevõtteks oli Turaani turniir. Edasi võeti osa Eesti Mängudest. Kõigi nende ettevõtete teostamiseks pidi liit kasutama „mustadeks päevadeks“ hoitud rahareserve, nii et viimasel on tunduvalt kahanenud. Eesti-Läti jalgpallisuhetes on loota pööret paremusele. Tekkinud konfliktis on rahvusvaheliselt tunnustatud süüdlaseks pooleks Läti ja FIFA on volitanud Rootsi liidu esimeest A. Johanson'i samme astuma mõlema naaberrihma lepitamiseks.

Liit saab 1. märtsist endale treeneri, kelleks A. Mally. Liiduklassi meeskondade arvu suurendamine, vähemalt kaheksale, sõltub sellest, kas raudteedel võimaldatakse jalgpallisõitudeks 50%-line hinnaalandus. Seda loodetakse saada, nii et liiduklassi suurendamine toimub 1936. a. hooajal.

Väga tähtsaks otsuseks oli 12-kuise võistluskeelu maksmapanemine üleminekute puhul ühest seltsist teise, kui eelmine selts ise mängijat vabaks ei anna või kui üleminekut ei põhjusta elukoha muutmine. Liiduklassi seltsid võivad oma reservmeeskondadega esineda ka A-ja B-klassi esivõistlustel. L. Kassi kohta juhatuselt tehtud elukutseliseks tunnustamise otsus kinnitati. Otsus on maksev üks aasta.

Ametivanuse tõttu juhatuselt väljalangenud A. Anderkopp valiti üksmeelselt liidu esimeheks edasi. A. Anderkopi juhtimisel ongi liit tõusnud praegusele õitsvale järjele. Ka teised väljalangenud juhatusliikmed — E. Männik ja O. Koni — valiti tagasi peale E. Sepa, kelle asemele valiti Puhkekodult esitatud uus juhatusliige Felitsius. Tagasi valiti ka revisjonikomisjon: E. Bern, A. Selenoi ja H. Seegner. Usaldusarstiks valiti dr. Jürman.

POKSIKILDE

7. veebruaril võistles Tallinnas Berliini Makkabi poksimeeskond. Kärbeskaalus Noschkes (M.) võitis algaja Keru, kukk-kaalus Freymuth võitis tubli Balsami (M.), kes vaevu pääses k.-o.-st. Sulgkaalus võitis kõva rusikaga, kuigi passiivne Seeberg Franke (M.), lüües teda põrandale. Teises sulgkaalu matschis Brandwein (M.) saavutas algaja Karolini vastu vaid viigi. See oli kohtuniku jonniga alguseks, nii et järgnevad matschid lõppesid viigiga. Nii Stepulov — Neumann ja Issajev — Stadtlender. Mõlematel matschidel olid ilmses ülekaalus eestlased. Keskkalaus Kronfeld Kapustini vastu ei ilmunud ringi, poolraskes Salong löi Schanzeri groggyks, viimane aga valedöökide pärast diskvalifitseeriti. Tulemusena eestlased võitsid 11:5.

Liikvele on pääsenud mõte, korraldada suvel Tallinna staadionil Klausner — Bärlundi vaheline matsch. Idee on hea, ent täideviimisel näib tekkivat raskusi.

HANS GREENBAUM †



5. veebruaril s. a. kandis TJK mulda oma liikme ja tegevängija H. Greenbaumi, kes suri 1. veebruaril angiina tagajärjel saadud veremürgitusse.

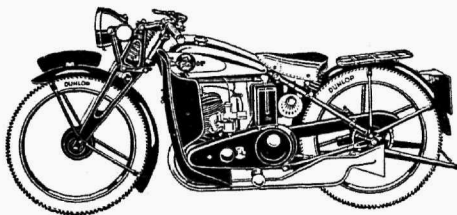
Juba noorena hakkas ta tegutsema spordis: 12-aast. poisikesena asutas koos oma vanustega E. S. S. Kalevi „Espo“ klubi, milles püsis surmani. Jalgpalli harrastamist alustas Kalevis, kust 1933. a. siirdus TJK-isse. Seal saavutas ta suurt edu,

andes kõige paremaid tulevikulootusi. H. Greenbaumi surm on TJK-ile raskeks kaotuseks.

Ta oli veel Kontorijõudude Kutseühingu liige, laulis NMKÜ meeskooris ja tegutses NMKÜ „Eha“ klubis. Teenis raudteel.

Vaatamata noorusele (23 a.) omas H. G. palju sõpru, kes olid teda saatmas viimisel teekonnal. Rohkearvuliselt pärgi katab H. G-i kalmukingast.

Olgu temale kerge kodumaa muld!



MOOTORRATTAD

CALTHORPE
EXCELSIOR
AUTOMOTO

JALGRATTAD

NAUMANN
NATIONAL
PRIMUS J. T.

Jalgrataste ja nende osade omatööstus

Kr. SAAR & Ko

Tallinn, Viru 3, tel. 461-20
Tartu, Raekoja 2, tel. 6-94

EESTI PABERI AKTSIA SELTS TALLINN

ESINDAB JÄRGMISI PABERIVABRIKUID:

PÕHJA PABERI- JA PUUPAPI VABRIKUTE A/Ü., TALLINNAS

A/S. TALLINNA PABERIVABRIK E. J. JOHANSON, TALLINNAS

A/S. TÜRİ PABERI- JA PUUPAPI VABRIK, TÜRİL

A/S. PABERIVABRIK „KOIL“, KOHILAS



Eesti Talimängud täitsid oma ülesande



Rühm lõbusaid suusaspordlasi Eesti talimängudel.

Esimised Eesti Talimängud on möödas. Isegi aruanded ja kokkuvõtted on juba tehtud ning üksmeelselt tuntud rõõmu mängude üle ootuste hea õnnestumise üle. Kuid tegelikult tundub, nagu jätkuksid Eesti Talimängud veel praegugi. Iga päev, iga nädal saabub teateid uutest massilise osavõtuga suusatamisvõistlustest, mis peetakse kord siin, kord seal kodumaa nurgas. Jah! Eesti Talimängud on vajunud küll horitsondi taha, kuid mängude vaim elab meie rahvas, meie sportlaskonnas veel edasi. Ta elab seni, kuni on veel lund ja jääd, et siis uuel talvel, uue lume sajanult, uue jää tekkinult uuesti kogu rahva meelitada talispordile. Seda elevust, mida nüüd nii suureõduliselt näha, seda taotlesidki Eesti Talimängud. Nad pidid olema suureks murranguks veel parema poole, ja nad täitsid selle ülesande. Talispordi propageerijana on Eesti Talimängudel suur aukoht meie spordiliikumises. Pole kübetki liialdust lauses, et Talimängud töid niisama palju õilistavat, ergutavat meie spordiliikumisse, nagu suvel Eesti Mängud. Kuid teisiti ei saanudki olla, sest Eesti Talimängud olid ju tegelikult Eesti Mängude jätkuks, Eesti Mängude täiendajaks.

Eesti Talimängud olid laviiniks, mis Mustamäe veerult veerema lükati ja mis praegu veel edasi veereb, kiskudes kaasa üha suuremaid ja suuremaid rahvasse. Seejuures pole ta hävitav laviin, vaid säärane laviin, mille kasvamist nähakse rõõmuga. Ka pole ta kunstlikult sünnitatud laviin, mis orgu jõudnult puruneks. Sellel laviinil pole orgu; ta veereb ülesmäge — lähendab meid eesmärgile! Meie rahvas oli valmis selle laviini vastuvõtule, teisiti ei saakseda laviini kasvamist. Aastaid oli kaitseliit ja teised organisatsioonid teed tasandanud ja materjali valmistanud Eesti Talimängudele. Kuid see, mida Eesti Talimängudega saavutati, seda suurt edu ei juletud siiski ennustada. Olgu Eesti Mängud ja ta-

gant järele Eesti Talimängud eeskujuliseks propaganda-mustriks liikumise süvendamiseks ka teistel Eestis harrastatavatel spordialadel.

Eesti Talimängude puhul kõneles J. Kauba Mustamäe veerul nende ridade kirjutajale, et järgmiseks suursündmuseks on Eesti Raskejõustiku Mängud käesoleva aasta sügisel. Jääme ootama Eesti Mängude kolmandat vaatust. Kaks vaatust on õnnestunud, kolmas peab olema vähemalt nende vääriline.

Võistlejate ja pealtvaatajate arvulise külje kohta korraldas talispordiliit ankeedi. Ankeetlehed saadeti korraldajatele organisatsioonidele kätte juba enne mängusid. E. Spordilehel on kasutada vastused, mis pakuvad pildi umbes 60% ulatuseni kogu mängudest.

Saadud vastuste järgi võttis osa Eesti Talimängude puhul korraldatud võistlustest ja demonstratsioonidest sportlasi järgmiselt: suusatamises — 939, suusatamismärgile — 536, mäehüpetes — 42, jääpurjetuses — 11, skikjõringus — 74, sõidus mootorrattaste järel — 15, tähesõitudest ja väljasõitudest — 795, tõukekelgutamises — 137, kiiruisutamises — 137 ja iluuisutamises — 23. Rongkäikudes viibis üle 1500 sportlase. Võistlusi ja demonstratsioone jälgis 23.700 pealtvaatajat.

Nagu juba öeldud, pakuvad need arvud pildi Eesti Talimängude kogululatusest ainult osaliselt. Täielisema pildi saamiseks peame arvusid tunduvat suurendama. Umbkaudselt võib ütelda, et Eesti Talimängude päeval võistles ligemale 4000 sportlast, keda jälgis kümme korda suurem pealtvaatajaskond.

Millal on järgmised Eesti Talimängud? — selle kohta on enamikul ankeetidel vastus: iga aasta samal ajal. Väiksem osa soovib Eesti Talimängusid iga kahe aasta tagant.

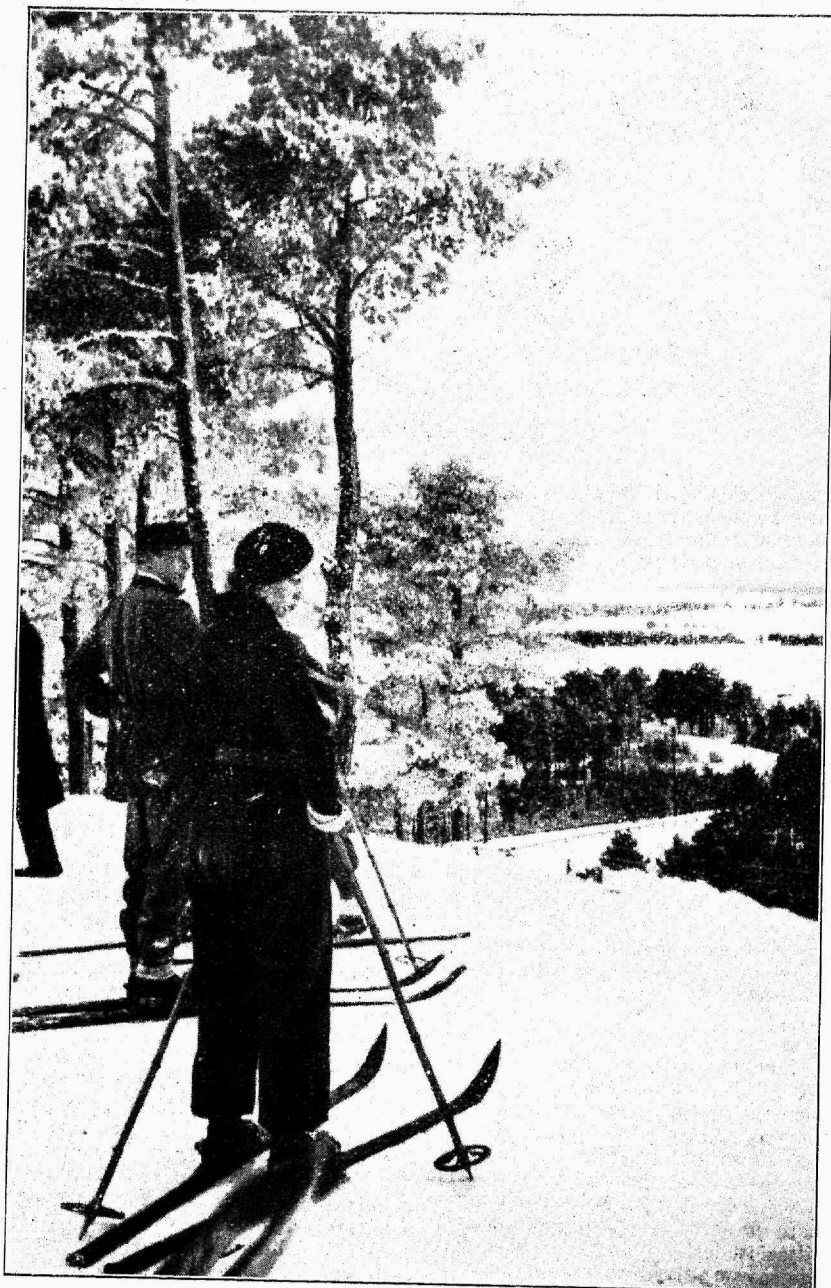
Kuigi esimesed Talimängud olid mõeldud rohkem propagandana, kujunes nende võistlusspordi osa siiski tisedakonkurentsiliseks. Seda kõige suuremal määral suusatamises, mis on meie talispordi kandvaimaks alaks.

Juba Talimängude eellõögiks nimetatud 50 km suusatamismaratoni Jänedal arenes pinev võistlus esmakordselt väljaantavale kuldmärgile. See pinevus kandus üle Mustamäe võistlustele, kus esmakordselt koos võistles kogu meie suusatajate eliit. Harju mehed E. Siitan, J. Tartu, V. ja E. Särak j. t. ühelt poolt ja Alutaguse mehed V. Krassikov, V. Treinberg j. t. teiselt poolt olid peakonkurentideks, kelle seas edukalt kaasa löi ka sakalane J. Koovit.

Mustamäe võistlused kujunesid siiski rohkem harjukate triumfiks: E. Siitan võitis 18 km ja J. Tartu 30 km suusatamise. Ka teine koht mõlemal alal jäi Harjusse: 18 km-is J. Tartu ja 30 km-is V. Särak. Alutaguse mehed leppisid „pronksiga“: 18 km-is V. Krassikov ja 30 km-is V. Treinberg. Nimetatud viis meest ja J. Koovit vallutasid mõlemas distantsis kõik kohad esimest kuni viiendani.

Eesti Talimängude parimaks suusatajaks oli Jakob Tartu, kes, ülalmärgitult, võitis ühe esimese ja ühe teise auhinna. V. Säraku platseerumine 30 km-is teisena, napilt võitja järel, oli üllatuseks.

Kes on üldse hooaja parim suusataja, see selgub vast alles pärast võistlusi Salpausseläs, kuhu meie eliit sõidab ka tänavu. Seni on võidud saavutatud vaheldamisi. Ka pole kindlaid favoriite kujunenud vastavalt võistlusmaa pikkusele. Näiteks E. Siitan võitis Mustamäel 18 km, kuid Elvas kaitseorganisatsioonide võistlusel katkestas ta sama distantsi, kapituleerudes V. Krassikovile, kes Jänedal oli suusatamismaratoni võitja. Kuid samade Elva-võistluste teisel päeval üllatas E. Siitan võiduga 30 km-is. V. Krassikov jäi J. Tartu järel koguni kolmandaks. Ainsaks



Pildike Eesti Talimängudelt.

kindlamaks „allroundleriks“ on seni olnud J. Tartu.

Eesti Talimängudel olid tehnilised tagajärjed tähtsamatel suusatamise aladel järgmised:

18. km suusatamine: 1. ja Eesti meister Edgar Siitan, Harju malev, 1:24.45. 2. J. Tartu, Tall. PS, 1:27.45. 3. V. Krassikov, Kreenholmi NMKÜ, 1:27.50. 4. V. Särak, Harju malev, 1:29.00. 5. J. Koovit, Sakala NS, 1:31.15. 6. K. Kiili, Kalev, 1:35.52. 7. E. Tartu, Harju malev, 1:37.36. 8. E. Otter, Narva PS, 1:39.07. 9. V. Nõmmik, Harju malev, 1:39.29. 10. Villum, Kalevi pataljon, 1:42.44.

30 km suusatamine: 1. ja Eesti meister Jakob Tartu, Tall. PS, 2:39.24. 2. V. Särak, Harju malev, 2:39.51. 3. V. Treinberg, 1. rügement, 2:42.45. 4. J. Koovit, Sakala NS, 2:44.57. 5. E. Siitan, Harju malev, 2:52.28. 6. Kõiv, 1. rügement, 2:53.36. 7. T. Särgepp, Harju malev, 2:56.27. 8. E. Särak, Harju malev, 2:59.54. 9. Tiis, 1. rügement, 3:08.05. 10. E. Välja, Kreenh. NMKÜ, 3:09.16.

5 km suusatamine naistele: 1. ja Eesti meister Marta Kuuskman, Harju malev, 29.20. 2. E. Sepp, ÜENÜTO, 30.10. 3. E. Aarman, ÜENÜTO, 32.15.

Peale toodud alade oli võistlusi veel vanade klassis, algajatele, noortele ja pärisnoortele.

Mäehüpetes peeti Eesti meistrovõistlused esmakordselt. Vastu Mustamäe hüppemäe ehitajate ja korraldajate eelkalkulatsioonidele ei võimaldanud mägi Eesti Talimängude puhul siiski mitte lubatud 20-meetrilisi hüppeid. Hoovõtu tee tundus lühikesena üle 15 m ulatuva hüppe sooritamiseks. Pikimaks hüppeks oli O. Veldemani väljaspool võistlust saavutatud 13,5 m, mis on mäe rekordiks. Kuid sellegi hüppe puhul oli O. Veldemanile abiks üks kaasvõistlejaist, kes ehituse tipul tagant hoogu tõukas. Kuid loodame ehituse täiendamisele järgmisel talvel.

Startis 20 osavõtjat. Tugevasti olid esindatud sõjakooli õpilased, kelle seast tuli ka mäehüpete võitja — O. Tamme.

Kiituseks peab märkima, et meie suusahüppajad on lühikese ajaga jõudsasti arenenud. Ärahüpe oli peagu kõigil korralik. Rohkem vigu tuli ette lennul õhus ja maandumisel. Kui hüppe lühidus ei võimalda tugevat kere ettekallutamist, oli mõnel kehahoid siiski liialt sirge. Sarnasel kehakallutuse puudumisel ei küünditud üle 10 m. Ka suuskade hoid lennul tahab korrigeerimist. Isegi meie parimal tehnikamehel, O. Veldemanil, olid suusad tagant risti, selle asemel, et olla rööbiti. Kõige parem suuskade hoid oli puhkekodulasel Paltsil.

Maandumise suurimaks veaks oli paljudel suusapäradega enne maad puudutamine. Mõlemad suusad puudutagu maad üheaegselt ja korraga kogu pinnaga. Selle saavutamiseks tuleb keret rohkem ette kallutada ja rohkem harjutada jalgade üle valitsemist. Allasõidu kükkasend oli viimistletud ainult 5—6 võistlejal.

Tehniliselt puhtaima stiiliga mäehüppajateks meil võib pidada O. Veldemani, Paltsi ja alles kolmandas ja neljandas järjekorras Eesti Talimängude hüppevõistluste esimest ja teist, s. o. O. Tamme ja A. Ottot. Kuid O. Veldemani ja Paltsi tabas fiasko: mõlemad komistasid ühel hüppel kolmest. Sellega läks neil kaduma punktid hüppepikkuse eest ning lisaks, vastavalt määrustele, hinnati nende stiili komistatud hüppel punktidega allapoole kümnet. Määruste-pärase hüppe puhul saab punkti kümnest kõrgemale. Kui arvestada, et komistamise tõttu kaotas O. Veldeman vähemalt 20 ja Paltis vähemalt 19 p., siis siin peitubki põhjus, miks mõlemad ei pääsenud esimese kuue hulka. Paremusest kahe võitja järgmisteks olid S. Schumeiko ja E. Pressraud. Viimane oli kõige stabiilsem hüppaja, kes nagu ettemõdetult maandus kõigil kolmel hüppel 11 m kohal ja ka stiilipunktidena saavutas iga

Eesti spordi-ajaloo koostamisele!

Eesti spordi-ajaloo koostamise ja meie spordimuuseumi asutamise küsimus on mitmel korral olnud päevakorral, kuid tegelike sammude astumiseni sel alal siiani kahjuks veel ikka ei ole jõutud. Ei ole aga kahtlust, et kord, olgu see siis varem või hiljem, tuleb meil teos oma spordi-ajaloo kohta välja anda. Samuti ei ole kahtlust, et mida kauemaks selle väljaandmine jääb, seda raskemaks muutub tarviliste materjalide kogumine. Praegu, millal meie seas veel viibib meie vanema põlve tegelasi, ei peaks erilisi raskusi olema tõetruu pildi saamiseks Eesti spordi algpäevadest. Hiljem osutub see mitte üksnes raskemaks, vaid ka kulukamaks.

Endastmõistetavalt on põhjalikuma teose koostamine Eesti spordi-ajaloo kohta praegugi kaugeltki mitte kerge ülesanne ja töö, kuid teiest küljest sellele raskusele võrdselt on ta ilmtingimata tarviline.

Spordi-ajaloo koostamise kõrval vajab lahendamist veel teine, eelpool juba märgitud spordimuuseumi asutamise, küsimus. Meil praegu ei oleks vist võimalikki säärast muuseumi asutada suurejoonelisena, kuna materjale selleks ei oleks niivõrd rikkalikult, kuid seda tarvilisem on aluse panemine spordimuuseumile. Ei saaks leppida sellega, et juba praeguseni on hulk spordikultuurilisel meile väärtuslikku materjali ja ese-

meid läinud laiali ja kadumagi ning et see kaotsimineki vältab praegugi. Nii otsekohestes kultuurilistes kui ka materjaalsetes huvides tuleb edaspidi rõhku panna sellele, et meie spordikultuurile väärtuslike esemete laialivalgumine ja kaotsimineki lakkaks. Meele on tuletada Peterburi omaaegse Kalevi, selle meie ühe kõige esimese ja ühtlasi teguvõimsama spordiorganisatsiooni, väärt-esemete ja muu varanduse kaotsimineki. Peterburi Kalev, kui tema kogud oleks suudetud säilitada, oleks meile annud head ja tarvilist materjali Eesti spordi-ajaloo koostamisel, seda eriti meie elukutseliste spordi kohta. Amatöörina ja ühtlasi pioneerina on meil kogunud suurema hulga mitmesuguseid dokumente ja esemeid Eesti spordi algpäevilt Tõnu Viedemann, kelle tööd sel alal tuleb tunnustada, kuid ühtlasi tuleb aga ka hoolitseda, et tema kogu ei läheks kaotsi Eesti spordile.

Praegu meie mälestame ja pühitseme Eesti koon-datud spordiliikumise 15. aastapäeva. Sel puhul rõhutan uuesti ja kõige kindlamalt Eesti spordi-ajaloo koostamise ja spordimuuseumi asutamise küsimuses lahendamise kiiret vajadust. Neid küsimusi, nagu märgitud, on seni juba korduvalt arutatud, kuid neid ei ole otsustatud. Nüüd peaks olema kätte jõudnud see aeg, millal need tähtsad küsimused otsustatakse.

hüppe kohta täpselt ühesuguse punktide arvu. Neljandaks tulnud Valter mõõdus Pressrauast viimase hüppega, mis tal stiililt hästi õnnestus. O. Veldeman sai stiili eest kõigest võistlejaist parima punktide hinnangu — 17,0 ja 16,5. Kuid kõige parem stiililt oli ta väljaspool võistlusi sooritatud hüpe. Meie kohtunike hinda-

misviisi alusel väärts see hüpe vähemalt 18 punkti. Pikimaks hüppeks võistluste sees oli 12,5 m, millega tulid toime O. Tamm ja S. Schumeiko. Suurt huvi peaks pakkuma kirjutuses toodud hüpete hindamistabel, milles kümne parima hüppaja saavutused. Ristiga (+) on märgitud komistatud hüpped.

pet. Õnnelikul kombel ei muuda ümberarvestamine kombineeritud suusatamisvõistluse auhinnasaajate järjekorda. Vähem oleks ainult üht võistlejat teistest eraldav punktide vahe, mille üle protesteerimiseks pole vajadust.

Jääspordis peeti iluuisutamises meistrivõistlused ja edasi võistlusi kiiruisutamises, hokis ja jääpallis. Hoki- ja jääpallimehed on ainsad, kes Eesti Talimängudega ei jäänud täiel määral rahule: neile unustati jagamast mängude mälestusmärka-ahindu, mida said kõik teiste alade sportlased.

Iluuisutamises näitas dr. A. Hirv suurt arenemist, võrreldes läinud aastaga. Ta on praegu tugevasti rahvusvahelise klassi iluuisutaja. Meistrivõistlustel kujunes paremusjärjestus järgmiseks:

Meestele: 1. ja Eesti meister dr. A. Hirv, Kalev, 178,1 p., 2. E. Hiob, Kalev, 156,7, 3. Tomasson, ASK, 139,9.

Naistele: 1. ja Eesti meister A. Sallio, Kalev, 142 p., 2. dr. O. Markus, ASK, 110,6 p.

Paarissõit: 1. ja Eesti meister prl. H. Mihkelson — E. Hiob, Kalev; 2. prl. dr. O. Markus — A. Hirv.

Osavõtja nimi ja organisatsioon	I. hüpe		II hüpe		3. hüpe		Kokku punkte
	Stiil	Kaugus	Stiil	Kaugus	Stiil	Kaugus	
1. O. Tamm, Sõjakool	16,0	9,2	14,5	10,0	15,5	11,7	76,9
2. A. Otto, Harju malev	14,5	9,2	15,5	10,0	14,5	10,0	73,7
3. S. Schumeiko, Tall. S.K.	14,5	10,0	13,5	10,0	12,5	11,7	72,2
4. Valter, ESS	11,5	9,2	11,0	9,7	16,0	10,0	67,4
5. E. Pressraud, Harju m.	12,5	9,2	12,5	10,0	12,5	10,0	66,7
6. K. Kiili, Kalev	13,0	8,6	11,0	8,9	11,5	9,2	62,2
7. O. Veldeman, Auto-t.-r.	17,0	9,7	16,5	11,1	7,0	+	61,3
8. H. Seeler, ÜENÜTO	9,5	8,6	10,0	9,7	12,5	10,6	60,9
9. E. Gabriel, Sõjakool	11,0	6,2	12,5	9,7	11,0	10,0	60,4
10. Palts, Puhkekodu	16,0	10,6	6,0	+	16,0	10,6	59,2

Kombineeritud suusatamisvõistluse, millisel võistlused Eestis olid üldse esimesed sellesarnased, võitis mäehüpete võitja O. Tamm, kes seega ainsana Eesti Talimängudel sai kaks „kuldmedalit“. Komb. suusatamisvõistlus on niivõrd uus ala Eestis, et talispordi liit sel alal julges „kombineerida“ sarnase võtte, et kombineeritud suusatamisvõistlusteks loeti automaatselt maksvaks saavutatud tagajärjed 18 km suusatamises ja mäehüpetes, kuigi „kombineeritud“ suusatatajale nendel aladel võistlused tuleb määruste järgi eraldi korraldada tavalisest 18 km murdmaasõidust ja tavalisest mäehüpetest.

Nagu nähtub kombin. suusata-

misvõistluse ametlikust protokollist, (käesoleva kirjutuse lõpul), tehti arvestamisel see viga, et komb. suusatamisvõistlustesse sisse loeti kõik kolm mäehüpet, kuna tegelikult on komb. võistlusel ainult kaks hü-

Osavõtja nimi ja organisatsioon	Suusatamine		Mäehüppe punktid	Kokku punkte
	Aeg	Punktid		
1. O. Tamm, Sõjakool	1:44.15	16,1	76,9	93,0
2. S. Schumeiko, Tall. SK	1:51.30	14,0	72,2	86,2
3. K. Kiili, Kalev	1:35.52	19,7	62,2	81,9
4. H. Seeler, ÜENÜTO	1:48.57	14,5	60,9	75,4
5. E. Gabriel, Sõjakool	1:56.39	12,0	60,4	72,4
6. B. Saame, ÜENÜTO	1:43.52	16,4	51,2	67,6

Tshehoslovaki centrokomise V. ŠVEC

Import

Tallinn, Vene t. 19

Export

Restoran-öölokaal

„MERIKLUBI“

Tallinn, S. Karja 18

Enneolemata sensatsioon küllastajatele

Suure eduõga esinevad igal õhtul

**5 KOOMILIST
OPTIMISTI**

Peale selle **KABAREE**

Esinevad tantsupaar **Tschernova-Verno**
Kartana Dalvy sisters, prl. Karlson
Kabaree Paul Kalde juhatusel

Paluakse aegsasti laudade ette tellida tel. **449-93**

Iga päev rootsi eine kl. 11-4

Kes külastab, ei kahetse

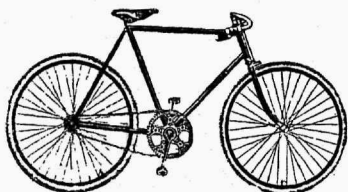
Teie hammaste ja suu
korrashoiu kindlustab

STOMATOL

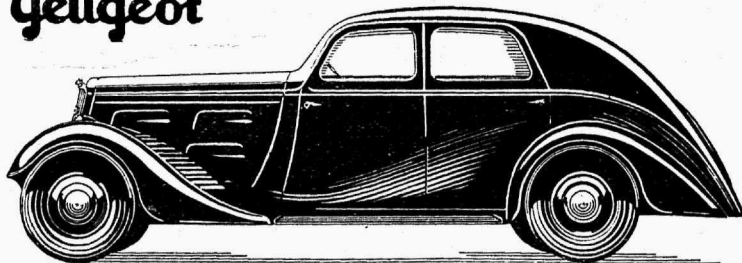
hambapasta ja suuvesi

Elegantsuse, sõidumugavuse, vastupidavuse ja öko-
noomsuse **TIPPSAAVUTUSEKS** on PRANTSUSE
AUTOD „PEUGEOT“, mudel 1935

Jalgrattur-sportlastele soovitan oma laost odava
hinnaga tuntud jalgrattaid:
RUDONI, LATVELLO, VICTORIA ja LIVONIA



Peugeot



K/m. **RUD. NIIBO,**

TALLINNAS — Valli 4
tel. 450-66



PÄRAST AJALOOLIST KOOSOLEKUT, millel riigivanem andis Keskliidu esimehele volituse Eesti Spordihooone ehitamise ettevalmistustöö alustamiseks. Laua juures istuvad (vasakult): A. Klumberg, J. Villemson, keskliidu esimees K. TERRAS, keskliidu abiesimees V. Priede, TSK esimees H. Rahamägi. Seisavad: I. Peterson, A. Adorf, V. Raudsepp, H. Nõmmik, O. Lõvi, E. Simm, arh. K. Böllau ja Kügelgen. K. Terras annab informatsiooni Eesti Spordihooone ehitamise küsimuse otsustamisest.

EESTI SPORDIHOONE EHTAMISE ETTEVALMISTUSTÖÖD ALANUD

Ta liigub. Ta liigub jõudsasti. Nimelt Eesti Spordihooone ehitamise ettevalmistustöö. Teisiti kui jõudsasti ei saagi asi areneda, kui tuletame meele keskliidu esimehe K. Terrase sõnu, mida ta lausus umbes kuu aega tagasi: „Spordihooone ehitamise küsimus pole selleks päevakorda võetud, et teda uuesti maha matta.“ Ajalooliseks jääb see nõupidamine, mis peeti E. Spordilehe jaanuarikuu-numbri ilmumise päeval riigivanema juures, riigivanema isiklikul juhatamisel. Spordihooone ehitamise juhtimiseks moodustatud komitee, mille patrooniks riigivanem, arutas spordihooone ehitamise küsimust mitmekülgset. Riigivanem ja komitee võttis hooone ehitamise vajalisust endast mõisteta vana, nii et küsimust — kas jah või ei? — üldse ei puudutatud. Jah oli ette kindel ja koosoleku lõpul andis riigivanem keskliidu esimehele volituse alustada ettevalmistustöödega. Seda on tehtud viivitamatult. Seni tehtud töö ja edaspidiste kavatsuste kohta andis enne käesoleva E. Spordilehe numbri ilmumist informatsiooni Eesti Spordihooone ehitamise peajuht K. Terras.

Maaala suhtes on jäädud lõplikult peatuma linna puuhoovi praegusele asukohale. Linnavalitsus on juba kaalunud, mida maaala suhtes ette võtta. Ühine seisukoht oli: piirduda mitte üksnes puuhoovi maaala andmi-

sega spordihooone alla, vaid kogu selle rajooni ümberkorraldamisega. Hooonele eraldatakse maaala nii palju kui aga tarvis, tarbekorral lisaks võõrandatakse ka läheduses asuvaid erakrunte. Viimaseid võõrandatakse isegi rohkem, sest spordihooonest üle jääv maa-ala korraldatakse ümber roheline vöö alla. Edasi asutatakse uus tänav, mis ühendaks Brookusmäge Merepuiesteega. Kõik vastavad skitsid on juba valmis tehtud ja kinnitamisel.

Spordihooone ehitamise komitee oma koosolekul kiitis heaks linnavalitsuse ülaltoodud kavatsused ning otsustas veel oma poolt esineda sooviavaldusega, et planeerimine teostataks.

Ühtlasi on koostatud spordihooone sihtasutuse põhikiri, mis läheb vabariigi valitsuse kinnitamisele, niipea kui Tallinna linnavolikogu on otsustanud maaala andmise küsimuse. Maaala oleks sihtasutuse alusvaraks. Sihtasutus töötaks riigivanema patronaashi all. On nähtud ette, et sihtasutuse esimehe määrab riigivanem. Sihtasutuse valitsuses oleksid esindatud veel haridusministeerium, Tallinna linnavalitsus ja kehakultuuri sihtkapitali valitsus, igaüks ühe isikuga, ning spordi keskliit kahe isikuga. Edasi moodustatakse veel nõukogu.

Spordihooone ehitamise komitee valis endale juha-

FAIR PLAY

Kui üks inglise kirjastaja hiljuti kirjutas raamatu, milles ta avaldas kõik oma elukutsega seoses olevad saladused, küsisid ta oma ametnikud ja töölised imestanult, kas tema ärile ei ole ebatark ja kahjulik säärane teguviis — kõike seda välja lobiseda oma konkurentide kasuks. Küsijad alul ei suutnud aru saada, kui ta nendelt küsis: „Kas usute teie, et te ise headeks kriketimängijateks saate, kui Jack Hobbs teile täpselt selgitab, kuidas tema mängib?“

Inglise keel on hea vahend üksteise mõistmiseks, kuid ei ole midagi maailmas, mis britlasele veenmisjõult võrduks sportliku terminoloogiaga. Näiliselt sisutu väljendus, nagu „*playing the game*“, pisike halvakspanu, nagu „*This is not cricket*“, või koguni klassiline „*Fair Play*“ postulaat omavad sügava mõtte ja on koosseisu osadeks rahvuslikule keelele, mis britlastele on niisama primitiivne kui plastiline. Säärased väljendused on inglise keelele mitte lihtsalt juure lisatud, nagu mõned küsitava väärtusega eriväljendusel City, sõjaväe või kooli sõnavarakambrist, mis rahva igapäevases keeles on küll üldiselt tarvitavad, vaid need on rahvuslikud mõisted, mis igale inglasele sisaldavad kujutluste, mälestuste ja manitsuste rikkust. Spordivaim on ing-

tuse. Esimeheks valiti K. Terras, abiesimeheks ins. P. Sisask ja sekretäriks A. Klumberg. Ühtlasi moodustati erikomisjon, kes vaatab läbi kõik spordihooned ehitamise kohta esitatavad soovid eriliitudelt ja teistelt. Sellesse komisjoni valiti K. Terras, P. Sisask ja K. Mauritz. Komisjon, kes võib liikmeid juure koopteerida, võtab kokku esitatud soovid ja arvamused ning töötab need tehniliselt läbi. Komisjon asub kohe tööle, niipea kui eriliit on esitanud oma soovid. Eest maadluse-, poksi- ja tõsteliit on seda juba teinud. Tema eeskujule järgnevad varsti ka teised eriliitud. Eesti spordihooned valmishitatusena peab rahuldama võimalikult kõik temale rajatavad nõuded, sellepärast on eriliitude kaasatöötamine endastmõistetav.

Ettevalmistustööde edaspidine käik oleks järgmine:

Vastavalt esitatud soovidele, mis põhjalikult läbi kaalutakse, koostatakse esialgne ehitusplaan. Töötatakse välja võistlustingimused ja nende alusel kuulutatakse kavandite võistlus. Lõpuprojektiks saab mõni kavand või koostatakse uus, mis baseerub, võib-olla, mitmele kavandile. Võetakse arvesse spordihooned ehitamise andmeid ka välismaalt, kuhu saadetakse keegi asjatundja.

Kõik ettevalmistustööd teostatakse ühe aasta vältel, nii et 1936. a. kevadel võib alustada tegelikkude ehitustöödega. Moraalsele nurgakivile, mis juba pandud, järgneb aasta pärast tegeliku nurgakivi panemine.

lise rahvasse imbutunud nii sügavalt, et „*playing the game*“ ei tähenda lihtsalt: mängu mängida, vaid mängu mängida ausalt, täielise korralikkusega ja kõigi määruste järgi. „*Be a sport*“, — see on apellinimeste aule. Mängu ajal ei ole selle järgi tarvidust, sest siis mõistetakse seda iseendast; kuid „*be a sport*“, „*play the game*“ on igapäevase elu hüüd, hüüd, mis nõuab, et inimene peab omama loomulikku mängukorralikkust elu kõigi küsimuste ja tegevuste juures.

Inglise tänapäeva moraali selle suures osas määravad mitte vaimulike jutlused, vaid referiide otsused. Inglise noormees mõistab, et teatavaid asju, mida instinktiivselt või praktiliselt meeleldi teeks, täiesti lihtsa mõistetavusega ei või teha ega tohi teha. Referii vile kõlab tal kõrvas ja see võib tähendada karistuslööki ja kaotatud väravat. Sõna „*foul*“ omab vastiku kõla ja mängul tehtud väikese alatuse tagajärjed muutuvad kiirelt ja drastiliselt märgatavateks, kui määrustest kinnipidamine ja rüütelligus sportimisel sellele fouli tegijale ei ole seesmiseks tarviduseks. Kuulus Fair Play on seega Inglise moraali keskpunktiks ja spordiväli on seega võrratuks moraalseks harjutuskooliks. Ei ole ühtki ala Inglise rahvuslikus elus, kus seda apelli ei mõistetakse ja kus see pikema aja kestes oleks üleaurune — isegi ka poliitikas. Et on erandeid, et tuleb ette variseerlikkust ja alatust — see on mõistetav, kuid seoses suure apelliga ei oma see üldist tähtsust. Otsustav on, et inglise rahvas spordi läbi on võitnud endale paar elementaarset põhimõtet ja paar väljendust, mille tõmbejõud on võrratult tugevam ja üldisemalt maksev kõigist määrustest ja käskudest, mis tavaliselt kuuluvad rahvaste alusvarasse. Mõni rahvuslik patriootiline fraas võib sagedasti tekitada rohkem võiriti mõistmist ja vasturääkimist kui asjale kasulikkude kaasaitamist, kuid lihtsad, mängimisel omandatud kogemused on raudse pöitliga raiutud inglase käsulauda.

Fair Play on väärtuste kogumõiste. Sellesse kahesse sõnasse on kogutud kõik, mida Inglise kasvatus ja Inglise elukäsitlus peab saavutusväärseks ja saavutatavaks. Need sõnad on tõlkimatud ja see oleks mõtetu — püüda neid interpreteerida napis vormelis. On asju, mille väärtus on nende defineerimatuses ja määramatuses. Mõistesse Fair Play on võimalik mahutada lõpmatult palju, sellesse mõistesse on võimalik lõpmata palju sisse tunda — ja mida haaravamana ning mahukamana meie suudame seda mõistet mõista, seda lähemale jõuame ta tähendusele kui suuna punktile, kui ideaalile, kui elufilosoofiale, kui sotsiaalsele tarkusele. Igale sportlasele, igale sõdurile, igale poliitikule, igale

riigimehele, igale ajakirjanikule, igale ettevõtjale, igale töölisele, igale, kes ta ka ei oleks, see manitsus, see programm, mis sisaldub nendes kahes sõnas, võib piisavalt anda kogu nende tööle sisu ja mõtte. Fair Play reguleerib suhteid kaasinimestega, ja seda eriti aladel, kus algab jõuproovimine. Fair Play käseb ligimest austada ja vastases näha inimest ja mängukamraadi.

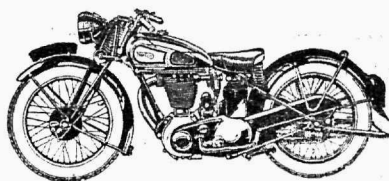
Fairness on inglasele noobleimaid kohustus ja tahe selle vooruse säilitamiseks on küllalt tugev, et Inglise meeli ikka jälle juhtida sellesse suunda, kui suur kõrvalekaldumine sellest ajuti võiks olagi.

Fair Play on aluspõhjaks inglise rahva paljukii-detud Common Sense'ile. Nii on sport selle natsiooni suurim kooliõpetaja.

*

Tuleb sõita Londoni East Endi, et näha omapärasemat individuaalsportidest — poksi — tema omapärasemas vormis. Iga normaalne inglase õpib poksima. Ta õpib seda juba koolipoisina, ta harrastab seda kehalise harjutusena, oma tahtejõu tugevdamiseks, aja veetmiseks, endakaitseks ja selle kõrval ka oma väikese äri ajamiseks. Koolipoisid lähevad headmasteri juure ja toovad endale „gloves“, poksikindad, ning siis jahutavad nad oma vahvusest paari kõva löögiga vastu rinda või koonu. Poksi väärtuses spordina ei kahelda enam ka väljaspool Inglismaad. Korratuste, et mitte ütelda skandaalide, kohta, mis sagedasti on seoses professionaalse poksiga, valitseb üksmeelne arvamine. Jällegi on selles süüd kommertsialiseerumisel, mis paistab vastu professionaalpoksist.

Poks juhib võitlusiha rahulikesse ja mõistlikkusega korraldatud roobastesse. Poks on sport, mis temperamendikamatele või metsikumatele meie seas lubab läheneda spordi alternatiivile, sõjale, seejuures aga rikkumata täielise sportlikkuse määruksi. Et inglastele nende mahe-daloomulise kriketi kõrval poks valmistab säärast rõõmu, see on ainult tõenduseks sellele, et inglaste naiivsus, looduselähedus, on ka seal ees olemas, kus küsimusesse tuleb kolkimine loomuliku instinkti alusel. „Põhja rass“ omab suurepäraselt välja kujunenud sõjamehe kvaliteete. Nende eest hoolitsetakse ettekavatsetult, kuid hea on see, et rahva spordielu kaudu leiavad nad endile väljapääsu. Inimliku kõueõhkkonna välgud juhatakse alale, kus laengust vabastumine on kõige süütum. Poksisport on klassiline näide säärasele pikse kõrvalejuhtimisele. Mitte kuski mujal ei tõmba inimest rohkem ebafairide löökide või muude valitsematute tegude sooritamisele kui spordis, mille peasisu on selles, et vastasele löök löögi järele suu, nina ja silmade pihta anda. Mitet kuskil mujal ei ole kiusatus ebafairiks kaitseks suurem. Niisuguseks spordiks on poks Inglismaal tunnustatud üldiselt. Poksi harrastatakse Inglismaal kõigis koolides. Harrastatakse süstemaatlikult ja suurima sportliku usinusega. Poksi suurepärase tehnikas ja moraalses tuseduses võib küllalt sagedasti veenduda noorte poiste avalikel matschidel ja esi-



Ainult hea masin rahuldab
nõudlikku sõitjat.

Parimaid

mootorrattaid—

„F. N.“,

Harley-Davidson,

Indian,

New Imperial,

Norton,

Sachs j. t.,

alates hinnaga Kr. 435 —, leiata vanimast
mootorrattaste ärist Eestis

JOH. FREYBACH,

Tallinn, V. Karja 8.

võitlustel. Inglise atmosfäär, milles on saavutatud nii palju tähelepanuväärset, on tulnud toime ka sellega, et, Whitechapel, kuulus juudi linnaosa Londoni Idas, on kujunenud Londoni poksispordi üheks peakeskuseks.

Premierland asetseb Whitechapeeli tänavate-rägastikus, kus on rohkesti juudi kauplusi ja kus rikkad ja vaesed elavad ebatavalises segus. Ühes armetus ja hallis tänavas avaneb värav plakatitega kaetud kiviseinas. Läbi selle värava pääseb suuresse kõige odavama ehitusstiiliga kuppelruumi, mis on sisustatud armetult. See on Premierland. Keskel asetseb poksiring ja juudi härra, kes asja juhib. Pingid ümber-ringi on tihedalt täidetud proletaarlaste massiga, kel-lest enamik on juudid. Ka poksiringis endas on juute rohkem kui teisi. Ja kõik need pealtvaatajad Premierlandis on või olid poksijad, nad on või olid liikmeteks poksiklubides, nad tunnevad seda käsitööd, nad on eksperdid, ise varematal aegadel olnud meistriteks. Suur arv inglise ja ühtlasi ka ameerika tuntumaid poksijaid on juudid. Nimi ei reeda seda alati, kuid siiski väga tihti, koguni enamikul juhtudel. Näo-jooned on angliseerunud, kuigi päritolu on puht-juutlik. Kehavormid on täiuslikud ja spordivaim on pa-rimat ja soliitseimat sorti. Nagu kõik tuntumad pok-sijad, on ka juudi võitlejad pärit madalamatest ühis-konna kihtidest.

Iga nooruk võib Premierlandis esineda, kui on eeldada, et ta end ja oma manageri ei blameeri. Iga võitleja paneb välja oma täie energia, et sooritada head võitlust, sest siis ta manager angasheerib teda

Praegused maailmarekordid tõstmises

paari naelsterlingi eest uuesti. Ja kui ta edeneb, siis pikkamööda saab ta järjest suuremaid ja suuremaid matsche, kuni ta viimaks „tehtud noormehena“ astub Royal Albert Halli. Endastmõistetavalt ei ole see üldiselt teatav, et East Endi juutide karjääriks peetakse pääsmist võitlusesse Royal Albert Hallis.

Meeleolu Premierlandis, nagu peaaegu üldiselt omane Inglise spordile, on väga elav, kuid seejuures täieliselt asjalik. Pealtvaatajate kvaliteet ka Premierlandis on laitmatu. Võitluses noore juudi meistri ja noore, mitte Londonist pärit oleva, inglase vahel tegi juut oma vastasele madallöögi, mida teisel pool seisev ringikohtunik ei märganud. Publik tegi müra niikaua, kuni ringikohtunik tähelepanelikuks muutus. Juudi publik oli pahane, et noor juut jäi diskvalifitseerimata. Sellest madallöögist peale kuni lõpuni kuulus publiku poolehoid noorele britlasele. See on Fair Play Whitechapelis.

Kogu mõiste „Premierland“ on inglise sportliku kasvatuses üks triumfe.

*

Sport ja mäng kuulub Inglise koolides tähtsamate kasvatusvahendite sekka. Inglise koolides ei ole ühtki õppekava ilma spordita. Ilma mänguta ei oleks mingit üksteise mõistmist õpetajate ja õpilaste vahel. Esimesest koolipäevast peale rahustatakse noort britlast, et ükski ei taha temalt võtta tema mängimisrõõmu. Ka kõige tuimem kasvatus kaotab oma õuduse, kui noorel on selge, et tema valikust sõltub, kas ta tahab õppida ja studeerida või mitte. Ja lõppeks, nii näidatakse küsivat: kas selleks, et omandada ehtsat inglise karakterit, tõeliselt peab teadma, millal sündis Caesar? Või mis aitab kuue keele oskamine, kui inimene ei oska inimestega ümber käia? Kes seevastu viieteistkümnendaastasena oskab väärikusega kanda tsilindrit, pakub teatava tagatise oma tubliks ülespidamiseks, ja kes oma team'is (meeskonnas) oskab esitada nooblit mängu, tunneb oma sotsiaalset kohustust elus. Inglise kasvatuses vooruste ja pahede üle vaieldakse niikaua, kuni on Inglise koolisid.

Suurtes vanades koolides, nagu Eton ja Harrow, on ülekaalus atleetlus. Atleedid on tooniandvateks. Koolisport muudab noorte kalduvuse eksplodeerimiseks noori rahuldavaks Playing Attitude'iks. Kui mänguväljal noor ja nõtkes poiss jookseb, siis on see elu ja värv. Värvid, „colours“, on boy'de salakeel. „Colours“, saavutatud õigus kanda neid või teisi värve, see on koolipoistele auküsimus. Igal meeskonnal, igal rühmal, igal koolil on oma värvid. Kõigile võistlevatele ja mitte võistlevatele poistele on need värvid armastuse ja fantaasia allikaks, ühistele lamustele allikaks.

Aasta keskes on Saksamaa tõstmise alal veel enam kindlustanud oma esikoha.

1933. a. alul oli Austria 14 maailmarekordi ja Saksal 8, kuid siis, 1933. a. lõpuks, Saksa rühkis ette. Ta omandas 12 m.-rekordi ja jättis Austriale 10. Nüüd, 1935. a. alul, on Saksa esipositsioon veelgi tugevnenud: Saksa nimel on praegu juba 15 maailmarekordi, Austria 9. Rekordide arvult on Egiptus endiselt kolmandal kohal, kuid praegu on tal mitte enam 7, nagu 1. a., vaid 5 rekordi. Järgnevad Prantsuse ja Schweits, mõlemal 3 rekordi, ja viimasena on uues rekorditabelis Itaalia, kellel on 1 rekord.

Rahvusvahelise tõsteliidu uus ametlikult kinnitatud rekordideleht on järgmine:

Paremaga rebimine:

Sulgk.: Basil, Prantsuse, 76;
kergek.: Haas, Austria, 85;
keskk.: Alleene, Prantsuse, 91,5;
Poolraskek.: Deutsch, Saksa, 92,5;
Raskek.: Rigoulot, Prantsuse, 101.

Vasakuga rebimine:

Sulgk.: Schweiger, Saksa, 75;
kergek.: Schweiger, Saksa, 80;
keskk.: Hipfinger, Austria, 85;
Poolraskek.: Gietl, Saksa, 90;
Raskek.: Riess, Saksa, 95.

Paremaga tõukamine:

Sulgk.: Rosinek, Austria, 92,5;
kergek.: Haas, Austria, 107,5;
Keskk.: Haas, Austria, 112,5;
Poolraskek.: Hünenberger, Schweits, 107,5;
Raskek.: Hünenberger, Schweits, 113,5.

Vasakuga tõukamine:

Sulgk.: Rosinek, Austria, 84;
kergek.: Jaquenoud, Schweits, 92,5;
Keskk.: Bühner, Saksa, 100;
Poolraskek.: Bierwirt, Saksa, 100;
Raskek.: Wahl, Saksa, 105.

Kahega surumine:

Sulgk.: Conca, Itaalia, ja Wölpert, Saksa, 92,5
Kergek.: Wölpert, Saksa, 102,5;
Keskk.: Touny, Egiptus, 109,5;
Poolraskek.: Deutsch, Saksa, 113,5;
Raskek.: Schilberg, Austria, 133.

Kahega rebimine:

Sulgk.: Janisch, Austria, 95,5.
Kergek.: Haas, Austria, 105;
Keskk.: Ismayr, Saksa, 112,5;
Poolraskek.: Hussein, Egiptus, 120;
Raskek.: Wahl, Saksa, 128.

Kahega tõukamine:

Sulgk.: Schäfer, Saksa, 123;
Kergek.: Anwar, Egiptus, 140;
Keskk.: Ismayr, Saksa, 144;
Poolraskek.: Hussein, Egiptus, 156;
Raskek.: Nosseir, Egiptus, 167.

A.S.

EESTI TULITIKUMONOPOL

TELEF. 427-91

TALLINN. VABADUSPL. 7

RIIGI PÕLEVKIVITÖÖSTUS

TARVITAGE AINULT
O.-Ü. „PÕHJALA“
SPORDIKINGI
JA -TARBEID



The advertisement features a man in a hat and a shoe. The man is wearing a light-colored shirt and trousers, and is holding a large circular logo. The logo contains the text "EESTI KUMMITÖÖSTUS" at the top and "PÕHJALA" at the bottom, with a central illustration of a forest scene. The shoe is a high-top, lace-up boot with a textured sole and a small circular logo on the side.

JOH. LORUP'I KLAASIVABRIK

*valmistab kõrgekvaliteedilisest
klaasist järgmisi artikleid :*

- a) **Pudeleid** valgest ja värvilisest klaasist igasuguseks otstarbeks; kaaneõga savipurke, materjaali- ja apteegipudeleid lihvitud korgiga ja ilma.
- b) **Majapidamistarbeid**, nagu: tee- ja napsiklaase lihvitud ja liht, karafine, suhkru-, või- ja soolatoose, pressitud taldrikke ja kausse salati ja puuvilja tarvis, koorekanne, morsikanne, taarikruuse, valgeid purke kaaneõga ja ilma, piimakausse, lapseklaase, treltreid, lambiklaase igasuguses suuruses, formilaternaklaase, lambiõlitoose, lillevaase jne.
- c) **Tehnikatarbeid**, nagu: elementipurke, telefoni- ja telegraafiisolaatoreid, elektrilampide kupleid jne.
- d) **Mitmesuguseks otstarbeks**: möödsilindreid viina- ja õllevabrikute jaoks kui ka muudeks otstarveteks, kalamarja haudumisaparaate, veduriklaase jne.

Tellimiste täitmine kiire ja korralik.

PEAKONTOR:

Tallinn, Viru 11, tel. 447-01.

VABRIK:

Koplis, Bekkeri nr. 84

Ü. K.

EESTI RAHVAPANK

Tallinnas, S. Karja 19

Telefon 425-55

Toimetab kõiki panga operatsioone nii liikmetega kui ka võõrastega

Ostab ja müüb välisraha ja igasuguseid kindlaprotsendilisi

väärtpabereid

Juhatus

Carl F. Gahlnbäck

Tallinn, Vana Viru 11, telef. 450-30/32,

esindab:

LAEVALIINE: reisijate- ja kaubavedu Helsingi, Stettiini, Hulli, Kopenhageni; Helsingi kaudu Belgiasse, Rootsi ja Hamburgi kaudu kõikidesse maailma osadesse

Kaubavedu Hamburgi, Riiga, Danzig/Gdynia, Memeli, Göteborgi jne.

LENNULIINE: Helsingi, Stokholmi, Riiga, Königsbergi, Danzigi, Berliini, Leningradi ja edasi kõikidesse suurematesse lennusaadamatessse

EKSPORT - OSAKOND: või ja munade väljavedu

D. K. W.

mootorrattad

ja ederatta veoga

VÄIKEAUTOD

on ökonoomseimad ja odavaimad EESTIS

DODGE BROTHERS sõidu- ja veoautod on maailmakuulsad

AINUESINDAJA:

EESTI A/S.

C. SIEGEL

TALLINN, Uus t. 2, tel. 450-86

Memoriae

Eesti koondatud spordiliikumise algpäevilt

15 aastat ei ole pikk aeg, kuid vähemalt minul on süiski raske täpselt meele tuletada kõiki neid sündmusi ja asjaolusid, millele oleks väärtust nende, kes tulevikus kavatsevad kirjutada Eesti spordi ajalugu. Katsun lihidalt kirja panna, mis veel ei ole ununud ja mis peaks huvitama praegusi spordijuhte ja praegust noorsugu.

1919. a. valitses meil spordis veel n. ö. täieline kaos. Oli küll asutatud spordiseltsi, korraldati ka võistlusi ja püstitati isegi rekorde, kuid puudusid igasugused võistluste-määrused. Seltside vahel valitsesid lahkkelid. Tunti suurt puudust asutusest, kes endale oleks võtnud peremehe osa. Ka ei olnud keskorganisatsiooni puudumise tõttu meie sportlastel võimalik osa võtta rahvusvahelistest võistlustest.

Sarnasest ebanormaalsest olukorrast ülesaamiseks astusid Kalevi, Spordi ja Valvaja juhid eravõimusele nõupidamisele, mille tulemuseks oli Eesti Spordi Liidu asutamine. Liidu esimene koosolek peeti 20. jaan. 1920. a. Esto ruumides Pikk 47. Osa võtsid: L. Tõnson, J. Villemson, Voldov ja nende ridade kirjutaja.

Eesti Spordi Liidu juhtimisele kuulusid kõik Eestis harrastatavad spordialad, mille tõttu tööd oli rohkesti. Esimeses järjekorras oli vaja välja töötada ja maksma panna võistluste-määrused. Määrused tõlkis soome keelest kirjanik A. H. Tammsaare.

Ka Eesti Spordilehe väljaandmine oli seotud suurte raskustega. Näiteks liidu juhatus oli sunnitud, kodumaa trükipaberi puudusel, pöörduma Soome poole. Kuid lõppeks õnnestus süiski kohapealt hankida isesugust sinakat paberit, millele trükiti E. Spordilehe esimesed numbrid.

Eesti Spordi Liidul ei olnud mingisuguseid sissetulekuid, mille tõttu tuli teha laenusid üksikult spordiseltsidelt ja korraldada jääkarnevale ja pidusid. Praegusel ajal tundub imelikuna, et tol korral liidu heaks toimepandud jääkarneval tuli esimene kord edasi liikata orkestrantide puuduse tõttu.

Üksikute sportlaste osavõtuks rahvusvahelistest võistlustest vajas liit meie riigi välissaadikute abi. Eesti Spordi Liit oli kõrgeim võim meie spordi juhtimise alal. Näiteks Spordi Liit andis volituse tegevuse alustamiseks olümpiakomiteele ja kontrollis ka viimase tegevust. Võistlajate rekordid kinnitati liidu poolt üksnes

sel juhul, kui võistlustel viibis ka üks liidu juhatuseliige. Huvitav on kuulda, et liidu ülesandeks oli isegi toiduainete väljaviimise loa hankimine toitlustusministeeriumist meie sportlaste Antverpeni olümpiamängudele sõitmise puhul, sest tol ajal maksvate seaduste põhjal oli toiduainete väljavedu Eestist keelatud. Ja liidul kasutada olnud väikeste summade tõttu tuli olümpiamängudele sõitjaid varustada leivakotiga, nagu vanasti moonakaid, kui nad mõisa teole läksid.

Olen õnnelik, et ka minul oli võimalus Eesti spordiliikumise juhtimisel aidata esimesi vagusid künda. Olen jäänud eluajaks Eesti spordiliikumise tuliseks pooldajaks. Ta on mu südameasi.

B. KIISEL.



JOH. KAUBA,
Ekraveliidu esimees (1924.—1925. a.)
Praegu raskejõustikuliidu esimees.

Korrakem Göteborgi suursaavutust!

Kui Ekraveliidu juubeli puhul meele tuletada sündmusi nendest aegadest, millal mul au oli olla selle liidu esimees, siis keruvad teiste heade mälestuste seas kõige suuremana ja väljapaistvamana esile olümpiamängud Göteborgis, selle linna 300 aasta juubeli puhul.

See suur spordisündmus, mis ulatuselt ei olnud palju väiksem kui 3 aastat varem peetud ülemaailmlikud olümpiamängud Antverpenis, oli eestlastele eriti edukas.

Betoontorufööstus
O. VAREV

Tallinn

Paldiski mnt. 42-a || Veerenni tänav 49
Tel. 429-87 || Tel. 462-01

*Soovitab odavate
hindadega:*

tsementtorusid,

**kaevurõngaid,
põllutorusid,
müüri-
õõnsaid-
parkett- ja
katuse-
aiaposte, tse-
ment- ja terraz-
zo- hauakaste.**

} **KIVE,**

TEIE JÄÄTE RAHULE

kui ostate meilt. Sest meie püüdeks
on rahuldada kõiki oma ladude mitme-
kesidusega ja hinnavälirse kaubaga
Meie müüme suurel ja väikesel arvul

**paberikaupu
kirjutusmaterjale
kontoritarbeid
ja raamatuid**

Valmistame eritellimistele trüki-
lineerimis- ja köitetöid. Võtame
vastu tellimisi välismaa raama-
tute ja ajakirjade peale

K/Ü „**RAHVAÜLIKOOLI**“

**RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
SUURLAOD TALLINNAS**

Harju tän. 48, telefonid 444-39, 444-37.
Jaani tän. 6, telefonid 446-67, 446-66.

**ÕNGITSEMISE-
TARBED**

GEORG MEYER

**TERAS- JA RAUA-
KAUBAD**

TALLINN, PIKK 10
TELEFON 433-04

Kaubamaja

„Tallinna Tekstiil“

**Riidekauba
suuräri**

Tallinn, V. Karja 1
Telefon 446-34

Tuletagem meele: kümne rahvuse seas oli Eesti raskejõustikus TEINE, kergejõustikus viieteistkümne rahvuse seas — NELJAS; kerge- ja raskejõustikus kokku — KOLMAS! See oli tulemus, mille üle veel praegugi võib imestada, ja ma kardan, et näiteks tõstmises vist ei kordu enam nüpea sarnane juhus, et suurtel võistlustel korraga võistleb kaheksa eestlast, kellest kuus tuleb auhinnale ja kaks kaaluvoitjateks.

Üle kõige aga on suurimate saavutustena mees Jüri Lossmani võit maratonis ja Leks Klumbergi esikohale tulek kümnevõistluses — ja seda võistluses hulga tollaegsete nimekaimate vastastega.

Kui ma siinkohal meele tuletan Göteborgi mängusid, siis teen seda ühtlasi sooviga, et tuleks jälle kord aeg, millal esimene samasuguse edukuse ja üksmeelsusega nagu Göteborgis 1923. a. Kui me seda ei jõua tuleval aastal Berliinis, siis tehkem seda kindlasti 1940. a. Helsingis, Tokios või Roomas. Pidagem ühtlasi meele, et iga uus suursaavutus annab tugeva tõuke seks, et edaspidi tulla toime veel suuremate saavutustega.

19. 02. 35.

JOH. KAUBA.

Kui ma 1.90 kõrgust hüppasin . . .

Ma usun, et teised, kes Eesti spordiliikumise ja Ekraveliudu suure tähtaasta puhul oma mälestustes sorivad, kirjutavad rohkem tõsistest asjadest. Sellepärast jutustan vahepalaks ühe koomilise episoodi oma spordi elust — „lahkeks eeskujuks nüüdisaja noortele“.

1914. a. suvel peeti Riias teist ülevenemaalist „olümpiadat“, millel mul oli au tulla suure Venemaa kõrgushüppemeistriks — tagajärjega 1.80. Samal aastal algas maailmasõda. Varsti mobiliseeriti mind sõjaväkke. 1915. a. saadeti mind koos veel 60 tallinlasega Peterburgi, sealsesse kaardiväe grenadeeride polku. Minu lühikest aega seal olult sai polguüleml polkovnik Karganov teada, et tema grenadeeride ridades vübib ka Venemaa kõrgushüppemeister. Kohe sain järgmise käsu: demonstreerida polguohvitseride ja viimaste daamide ees oma võimeid.

Demonstratsioon toimus kinnises ruumis. Pidin hüppama täielises mundris, mis peas ja säärsaapad jalas. Ainult vöö ümbert üra võtta. Hüpped teostusid madalalt trampliinilt. Saavutasin 1.90, mis kutsus esile suure kiiduvalduste tormi. Möödus päev ja minu suureks üllatuseks ülendati mind efreitoriks (kapraliks). S. t.: ma olin sõna tõsisel mõttes hüpanud enda kapraliks. Võib-olla tänapäeval oleks mind kõrgushüppe eest saadud ülenduse eest tunnustatud elukutse liseks, kuid õnneks polnud tol ajal sarnaseid karme määrusi. Mul on kahju, et ma seekord 2 m ei hüpanud: võib-olla oleksin saanud siis veltveebliks. . .

B. ABRAMS.

Viimased 15 aastat Tartus

Organiseeritud spordiliikumise alguseks Tartus võib pidada käesoleva sajandi algust, millal oli tekkinud juba mitu spordiseltsi. Sportlik tegevus oli tol ajal võrdlemisi suur. Käesolevas lühikeses kirjutuses peatun väikese pildi pakumiseks ainult viimase 15 aasta kohta, s. t. Eesti Spordiliidu, või praegusel kujul Ekraveliudu, asutamisest alates.

Antverpeni olümpiaadi-aastat — 1920 — võib pidada üheks tähtsaks teguriks Tartu sportlikus arengus. Tartu selleaegne noorem spordigeneratsioon oli olümpiamängudest näivõrd huvitatud, et pärast mängusid, kuulnult mängude üksikasjalikke kirjeldusi ning saanult tehnilisi ja taktilisi näpunäiteid minult, kui olümpiamängudest osavõtnult, sattus väimustusse. Selle tagajärjeks oli Tartu spordi-kandepinna laiendamine ja järgmistest olümpiamängudest Pariisis võttis Tartu osa nelja silmapaistva kergejõustiklasega, kelleks olid E. Neumann, G. Kalkun, A. Antson ja E. Reimann. Samal ajal võtsid Tartus vedu ka teised spordialad, nagu võimlemine, raskejõustik, poks, veesport, jalgrattasport, jalgpall, kür- ja iluuisutamine, suusatamine, jääpall jne. Tekkisid järgmised nimekad sportlased, nagu: G. Peks, E. Rosenblatt, Elm. Jakobson, J. Engelbrecht, B. Leppik, dr. Hirv, O. Rebane, A. Neuland, E. Vanaseme, A. Puusaag, S. Hallap, J. Kurvits, Lester, Meister, Reimann, vennad Raigid, Hakkaja, J. Nõmmik, K. Tippe, V. Leppikov, A. Mitt, J. Martin, vennad Kreutzbergid, A. Reeder, Tomasson, J. Lest, Pool, Tüütso, J. Schütz, A. Reisner, dr. Treiberg, E. Gern, E. Rahn. Nendest püsivad paljud veel praeguselgi silmapilgul Eesti parimate hulgas. Peale nimetatute on viimastel aastatel nooremast generatsioonist märkida järgmisi tippsportlasi, nagu G. Sule, E. Armann, V. Nesterov, O. Erikson, J. Anier, L. Raudsepp, Toots, Laan, Villa, vennad Lukkinid, Frey, Kuusk, S. Perly, Rossmann, Mikson, dr. Markus, Reivast, K. Päraste.

Tartu oma sporditasemega on provintsi linnade hulgas esikohal ja mitmel alal mööda rühkinud isegi meie pealinnast. Tartust on võrsunud palju Eesti ja isegi maailmameistreid, samuti ka rekordimehi. Kahju ainult, et Tartul on lähemal ajal vähe loota järeltulijate-noorte juurekasvu, sest on ju Tartu koolides maksma pandud võistluskeeld, mis tähendab ühtlasi sportimiskeeldu.

Sportlik organiseerimistöo on viimastel aastatel koondatud Tartumaa Spordiliidu alla, milline on korraldanud mitmed ülemaakondlikud sporditegelaste päevad, kursused, loengud, katsed, propagandapäevad. Edasi on lüt soetanud sportlaskonnale harjutuste ja võistluste võimalusi, rakendanud tööle spordiinstruktoreid ja -juhte. Liidu juhatusse kuuluvad peale nende ridade kirjutaja veel K. Pahlk, A. Kondor, Leppik, L. Sild, E. Rosenblatt, A. Kink, kpt. Raamat ja dr. Säga.

J. MARTIN.

„Korkeslon“ isolatsioonplaadid vastavad kõigile neile nõuetele, mida üles seab moodne ehituskunst soojuse, külma ja kõlasumbutamise suhtes.

„Korkeslon“ plaadid on kergelt käsitatavad ja eriti niiskusele vastupidavad.

„Korkeslon“ plaatide ainuvalmistaja

Tallinna korgitööstus J. Semiskar

Korgi, korksaaduste ja korkisolatsioonvahtendite vabrik. Asut. 1930. a.

Tallinn, V. Pärnu 25. Tel. 468-93.

KORKISOLATSIOONTÖID TEOSTAME OMA VILUNUD TÖÖJÕUDUDEGA.

SILIKAAT TELLISKIVI

on parim ehituskivi, mis ilmastiku mõjudel ei purune.

O/ü. **„Silikat“**

Linnakontor: Tallinnas, Valli 10, tel. 431-91

Vabrik: Nõmmel, S. Pärnu m. 4, tel. 458-56

Osaühisus **„Mootor“**

Eesti elektrimasinate ehituse a/s,

end. **„Volta“**

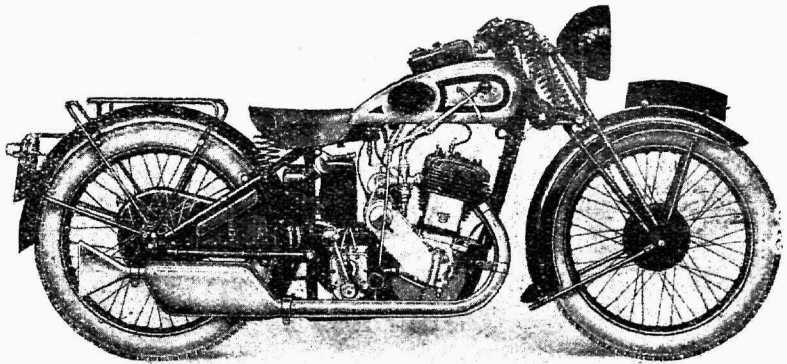
Tuntud Inglise margid

**A. J. S.
Velocette
James**

1935. a. mudelid kohale
jõudnud.

A-s. Kapsi & Ko.

Tallinn, Harju 46.



AUSTIN

autode 1935. a. mudelid jõuavad lähemal ajal kohale.
Hinnad alates 2000 kr.

TALLINNA LINNA PANDIMAJA KAUPLUSED

müüvad soodsate hindadega mitmesuguseid esemeid ja võtavad kõigilt asju komisjonimüügiks.

NARVA MNT. nr. 18, telef. 306-84, mööblit (saali, söögitoa, magadistoa ja kabineti sisseseaded jne.), **jalgrattaid** (meester. ja naister.), õmblusmasinaid, kirjutusmasinaid, klavereid ja teisi muusikariistu, grammofoone ja raadioseadeid, seinakelli, peegleid, teemasinaid, lapsevankreid ja mitmesuguseid muid asju.

MANEEŽI TÄN. nr. 4, telefon 301-23, valmisriideid (ülikonnad, palitud, kasukad, karusnahksed mantlid jne.), jalanõusid, peakatteid, karusnahku ja kraesid, põrandaja seinavaipu, tasku-, käe- ja lauakelli, mitmes. kuld- ja hõbeasju, laskeriistu, **sporditarbeid**, päevapildiparaate, binokleid jne.

Suur valik hooaja kaupadest.

Kasulik ostu- ja müügikoht kõigile.

Tooge asju komisjonimüügiks pandimaja kauplustesse.

MOODSA MÕÕBLIGA

tutvuda võite Teie alafi meil ilma
vähimagi osimise kohustuseta

A/s. A. M. LUTHER

Vana Posti 9. Tel. 446-16.



Poola ja Eesti korvpalli-rahvusmeeskonnad pärast Tallinna maavõistlust.

KORVPALL—

SISEHOOAJA SUURMÄNG

H. NIILER:

Eesti pikk sügis ja kevad ning muutlik talv ei võimalda pidevalt harrastada ühtki jõurikast mängu väljas. Seitse kuud, oktoobrist aprillini, on mängijail laiskuse kuud, kui mitte arvestada ilmastikust sõltuvat võimalust mängida jääpalli ja jäähokit. Vajadus on mängu järgi, mis vastaks tugevale, tervele ja energiasat ülevoolavale noormehele. Mäng, millega võiks arendada oma kiirust, vastupidavust, jõudu, osavust ja meelekindlust. Sääraseks mänguks on kiirelt maailma vallutanud korvpall.

Miks on korvpall populaarne?

Vastuse saamiseks sellele küsimusele tutvume korvpalliga ta sünnimaal — USA-s.

Seal jälgivad korvpalli suured rahvahulgad. Kuid peale mängu jälgimise mängib ka peagu iga jänki seda mängu kas mõnes vanemate härrade rühmas, kirikuclubis, organisatsioonis jne. Statistika tõendab, et korvpall on peale pesapalli kõige rahvuslikum mäng Ameerikas. Iga kümnes inimene USA-s mängib korvpalli, kuid Ameerika jalgpalli harrastab ainult iga viieskümmes.

Mängijate paindumus, sitkus, kiirus ja vastupidavus pakuvad kauni pildi. Lisaks sellele akrobaatilises asendist visatud pallid korvile äratavad pealtvaatajais sageli hämmastust ja imetust. Visatud korvide rohkus hoiab pealtvaatajad alatises pinevuses.

Ühesugusel mänguuskusel on meeskondade mäng peamiselt vaimne võistlus, mille võidab see, kes on paremini vaimselt kooskõlastatud.

Peale korvpalli pole ühtki teist mängu, mis nõuab meeskonnalt nii ühtlast koostööd.

Eesti korvpallimängu tase võrreldes teiste riikide mängu tasemega.

Küsitakse sageli: kuidas võrrelda Eesti korvpalli taset teiste riikide omaga? Sellele küsimusele on raske vastata.

Eeskätt on seni puudunud ühtlased määrused. Meil Eestis mängitakse USA määruste järgi, kuid Prantsuses, Itaalias, Poolas ja mujal mängitakse hoopis erinevate määruste järgi.

Ka mängu tingimused on erinevad. Lätis näiteks peavad meie meeskonnad mängima võrkpalliplatsi suurusel väljal, Milanos kivipõrandal ja Charvieux's lahtise koksipuruga väljal. Kuid kõigele vaatamata on eestlased saavutanud üle ootuste häid tagajärgi.

Kalevi reis Lõuna-Euroopasse oli hiilgesaavutus. Tallinna NMKÜ esines veidi nõrgemalt, kuid võitis siiski tugevaid vastaseid. Russi meeskond tuli Poolast ja Tšehhist tagasi ainult ühe kaotusega. Üliõpilaskonna meeskond Torinos oleks võinud tulla maailmameistriks, kui meeskonnas poleks valitsenud distsipliini puudus.

Peab ütleva, et suhteliselt on Eesti korvpall teiste

Eestis harrastatavate mängudega võrreldes Euroopas parimaid.

Mis puutub vahekorda Kauge-Ida ja Kauge-Läänega, siis oleme neist veel järel, kuid võime nendega võistelda siiski enam-vähem tasavägiselt.

Mis puudub Eesti korvpallimängul.

Suureks takistuseks mängu edenemisele on võimlate puudumine. Meie võimlad on väikesed. Raske on mõista, et moodsas spordiajastus ehitatakse ikka veel sarnaseid väikesi võimlaid, nagu näiteks on Tartu ülikooli K. K. I. ja Tallinna kaitsemaleva võimlad.

Väikesel väljal ei pääse mängu ilu maksvusele ja teiseks ei mahuta väike võimla kuigipalju pealtvaatajaid. 300—400 pealtvaatajat ei saa tasuda suurvõistluste kulusid ja meie ei saa nii kunagi kutsuda külla L.-Euroopa, Aasia ja Ameerika meeskondi.

Teiseks, mängu tehnikasse puutuvalt, puudub eesti mängijail, võrreldes USA mängijatega, tehniline viimistelu. Iseäranis sööt on ebatäpne. Ka kannatavad paljud meeskonnad teadliku koostöö puudumise all.

Viimasel ajal on käsipalli elus ka hõõrumisi olnud. Mitte mängijate, vaid seltside esindajate vahel. Mängijatega kõneldes jääb mulje, et nad nõuavad kindlat korda ja E. K. L. autoriteedi ja initsiatiivi maksmapanemist asjaajamises. Sageli on õige see mõte — mitte sport ei ole ebaeetiline, vaid halb spordi juhtimine on spordi ebaeetiliseks teinud.

Mis teha?

1. Et esivõistluste korraldus rajataks uutele alustele. E. K. L. peab enda kätte võtma esivõistluste korralduse. Esivõistlused peaksid lõppema juba enne jõule. Jaanuar ja veebruar oleksid rahvusvaheliste mängude hooajaks. Pärast järgneksid karikamängud.

2. Võrk- ja korvpalli meeskonnad tuleks eraldada ja lubada mängijail võistelda kas ainult korvpallis või võrkpallis. See tõstaks mängutaset, sest on võimalik spetsialiseeruda ühele teatud alale. Ka käib ühel mängijal üle jõu kaks mängu, võrk- ja korvpallis, ühel õhtul sooritada.

3. Korraldada kohtunikude kursused ja nende tegevust ja eetikat teravalt silmas pidada.

4. Ette valmistada endisi mängijaid õpetajaiks, kes on võimelised oma kogemusi viljakalt edasi andma. Võimlemisõpetajad, nagu kogemused näitavad, ei suuda seda.

5. Mängu propageerida provintsis, saates suvel välja instruktoreid. Paljud meie parimaist mängijaist on Poiste Spordiliidu toodangust.

6. Tingimata osa võtta Genfi euroopa-esivõistlustest käesoleva aasta aprillis, üliõpilaste olümpiast Budapestis augustis ja Berliini olümpiast. Eesti rahvusmeeskonna mängijad panevad ise kokku vajalisest 3000 kr-ist 2000 krooni Genfi sõiduks ja oleks kahju, kui EKL ja sporditegelased ei saaks kokku ülejäänud osa ja sõit jääks sõitmata.

A.-S.

„VILL“

NARVAS,

Telefon: Juhatus 70

En-gros müük 1-61

Nõudke igast parimast ärist
meie värviehtsaid suvekleidi-
ja mantliriideid

Esindus ja vabriku ladu:
Tallinn, S. Karja 20
Telefon 450-39

7. Korraldada ülemaalsed suvilaagrid parimaile mängijale mängu tehnika ja mängijate distsipliini ja korra omandamiseks. Sääraseid laagreid tuleks korraldada juba eeloleval suvel, et mängijad laagris omandatud teadmisi ja kogemusi kasutaksid olümpia-aastal. 1936. a. suvilaagrid oleksid mängijaile viimse lihvi andmiseks ja valiku teostamiseks.

8. Tõsiselt võtta korvpallimängu propageerimist Soomes. Seal on asja vastu huvi. Väike tõuge aitaks mängu levimisele vennasrahva seas. Sellega avaneks soodus võimalus suuremaks rahvusvaheliseks läbikäimiseks.

Mida teevad teised riigid.

Läti, kes meist peagu igal spordialal ette jõudnud, saadab korvpalli-rahvusmeeskonna Genfi. Austria, kes seni veel korvpallimängu ei ole harrastanud, näeb selle mängu arenemiseks kindlaid võimalusi, on asutanud korvpalli liidu ja alustab süstemaatilist ettevalmistust Berliini olümpiale. Muide, Eesti meeskonnale tehti Austria liidu poolt soodus ettepanek mängida Viinis. Ka Rumeenia meeskond võtab osa Genfi turniirist ja viibib praegu ringreisil.

Nii võime loetella rea riike, nagu Itaalia, Hispaania, Portugal, Belgia, Šveits, Balkani riigid, Tšehhoslovakkia, Ungari, Poola jne., kes kõik taotleavad korvpallis võita rahvusvahelist tunnustust.

Peame Eestiski kõik käed külge panema, et meie korvpalli tase, mis seni Euroopas tunnustust leidnud, ei langeks.

Ernst Bergmann & Co.

**Laevaäri ja
metsaeksport**

**Tallinn, Vabadusplats nr. 7. Telef. 467-31 ja 522-01
Telegr.: «Koidu-Tallinn»**

**Kaubanduse a.s.
HÜPPLER & Ko.**

**Tallinn, S.-Tartu mnt. 43.
Telef. 305-01.**

SOOVITAME

suuremal ja vähemal arvul:
rauda, plekki, igasuguseid tööriistu,
ehitusmaterjale,
majapidamis-, jaht-,
ja maalritarbeid.

OSTAME:
vana rauda,
malmi, plekki,
ja muid metalle.

A/S.

«EESTI REISIBÜROO»

Peakontor:

Tallinn, Kinga tän. 3. Tel. 4:5-20.

Osakonnad:

Tartu, Suurturg nr. 7. Tel. 3-72.

Pärnu, Endla majas, Rüütli tän. Tel. 1-13.

Raudteepiletite müük:

- a) kõikidesse kodumaa jaamadesse,
- b) kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük:

- a) kõikidel kodumaa ja Baltimere liinidel.
- b) Ookeanipiletid inglise, saksa, prantsuse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel, kõikidesse suurematesse ulgumere sadamatesse.

Esindus ja agentuur kõikidest suurematest Euroopa reisibüroodest.

Rahavahetus ning valuuta ost ja müük turistidele.

Välismaa passide ja viisumite muretsemine.

Ringreisupiletid turistidele terves Euroopas.

Õhusõidupiletid „Aero“, „Derulufti“ ja „Loti“ liinidele.

Kohalikkude omnibuseliinide piletid, o-ü „Motor“ ja teised.

Nõuanded ja arvestused reisude kohta tasuta.

TÄHELEPANU!

TÄHELEPANU!

UUED KVALITEET KAUBAD:

Suitsu-maksavorst,
Baieri õllevorst,
Kerge suitsuvorst,

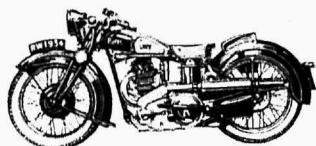
Rammuleem
Verekoogid,
Priima seapeasült,

Müügil lihatsentraalides ja kõigis paremates
delikatess- ja toiduainetekauplustes.

Ühisus „ESTONIA EKSPORTTAPAMAJAD“ Tallinnas,

telefon 309-53, ja 305-51.

VARUSTAGE END AEGSASTI MOO-
TORRATTAGA!



B. S. A.

suurima toodanguga inglise mootor-
ratta vabrik pakub Teile 150 ccm
kuni 1000 ccm mootorrattaid.

B. S. A.

mootorrattad on tarvitusel kogu
maailmas.

B. S. A.

Inglismaa sõjaväe mootorratas.

ESINDAJA:

^KM. **LIER & ROSSBAUM,**
TALLINN, VIRU T. NR. 7.

VÄÄRTMETALLASJADE &
MÄRKIDE TEHAS

ROMAN TAVAST

Tallinn, V. Roosikrantsi 6. Kõnetraat 452-79.

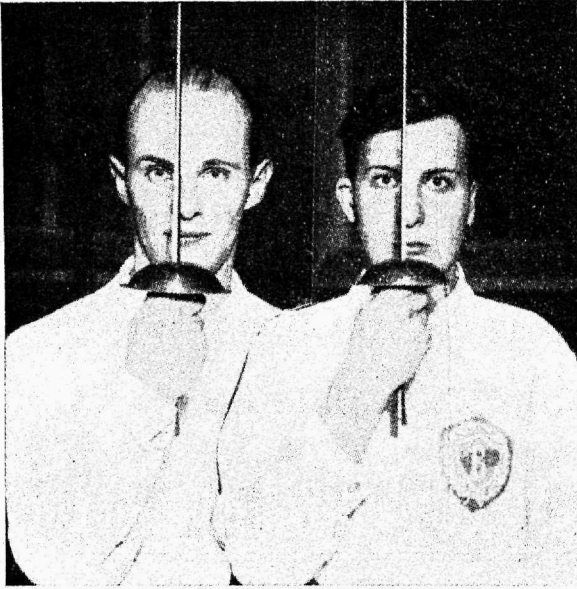


Meie valmistame võistlemata headuses
auhindu, kingitusesemeid ja märke
— hõbedast, kullast ja muist metallest.

Uudisalana teeme kroomimise, nikelda-
mise ja vasetamise töid.

K: MUÜR:

VEHKLEMISSPORT



Vehklemise Tallinna meistrid: V. BORCHERT (florettp) ja E. VALTHER (espadron).

Külma relva käsitamisoskus nii endakaitseks kui ka pealetungiks oli inimesele tähtis juba ürgajal, sest looduselt antud relv — rusikas — ei suutnud täiel määral täita endakaitse ülesannet. Kuid kaua pidi inimene rahulduma nuiaga või teibaga, alles siis jõuti täiuslikumate võitlusvahenditeni, milleks olid metallist torke- ja raumisriistad. Viimistletud oskuse külma relva käsitamises saavutasid roomlased, hiljem keskaegsed rüütlid. Viimaste päranduseks ongi too vehklemine, mida harrastatakse meie ajal.

Vehklemisele võib vaadata kui 1) relva käsitamisele kaitse- ja pealetungi otstarbeks ja 2) kui kehalelise harjutusele, kui spordile.

Kui küsida, millised on vehklemise kui spordi voo- rused, milliseid omadusi arendab ta inimeses, siis oleks vastuseks: vehklemine arendab eelkõige individuaalseid omadusi — võitlustahet, leidlikkust, kiiret otsustamis- võimet, julgust, ettevõtlikkust, täpsust, vaimset ja keha- list koostööd jne. Seega on ta mitmeski suhtes sarnane poksigale, ja, võiks ütelda, ta on sellest arenenudki.

Puhtsportlik vehklemine teostub florettidel, espadronidel ja épédel; Eestis tarvitatakse ainult kaht esi- mest. Florett on puhttorkerelv, espadron aga on nii torkeks kui ka löögiks. Kolmetahuline épé on samuti torkerelv nagu neljatahuline florettki, erinedes viima- sest oma paindumatuse tõttu, sest on valmistatud kõvakarastatud terasest. Liikumine, s. t. jalgade töö, on vehklemisel alati ühesugune, vaatamata relvaliigile.

Ainult mensuur vehklemine rapiiriga toimub paigal- seistes.

Meil on vehklemissporti seni vähe harrastatud, mille tõttu endastmõistetavalt puuduvad ka vehklemise suur- meistrid. Võiks isegi ütelda, et meie vehklejad ei vehkle, vaid vehivad! Seetõttu ei kannata meie vehk- lemistase võrdlust ka teiste maade vastavatega, kõne- lemata suurist vehklemismaist nagu Ungarist, Prantsus- maast, Itaaliast, kes viimastel olümpiamängudel saavu- tasid kolm esimest kohta. Oigu tähendatud, et neil olümpiamängudel Poola saavutas meeskonnavehklemises teise koha.

Siiski pole meie vehklemisharrastajad hoidnud käsi rüpes; nelja aasta eest kavatseti kaitseleidiu juure E. Lepa, näitleja A. Lauteri, major Saarseni, ltn. Onni, minu j. t. asjasthuvitatute initsiatiivil asutada Tallinna vehklemisklubi, kuid tegevuskapitali ja ruumide puudu- misel jäi asi soiku. Üritusest pole praegu muud järele kui põhikiri.

Praegu harrastatakse vehklemist ainult kaitse- väes vähesel määral ning Tallinna vene spordiseltsis Vitjases, kus treenijaks sõjakooli end. vehklemis- õpetaja Popoff, kes omal ajal lõpetanud Varssavi allohvitseride vehklemiskooli. Ka TKSÜ on korralda- nud igal aastal vehklemiskursused ja nende lõpul võist- lused.

Naiste maailmarekordid,

mis ametlikult kinnitatud, on praegu järgmised:

- 50 m Mejlíkova, Tschechoslov., 6,2;
- 60 m Walasiewiczówna, Poola 7,3;
- 80 m Walasiewiczówna, Poola ja Koubkova, Tschechoslov., 9,8;
- 100 m Walasiewiczówna, Poola 11,7;
- 200 m Walasiewiczówna, Poola, 23,8;
- 800 m Koubkova, Tschechoslov., 2.12,4;
- 1000 m Lunn, Inglise, 3.00,6;
- 80 m tõkkeid Engelhardt, Saksa, 11,6;
- Kõrgus hoota Gottlieb, Austria 1.32;
- Kõrgus hooga Shiley, USA ja Didrickson, USA, 1,65;
- Kaugus hoota Lyford, USA, 2.62,5;
- Kaugus hooga Hitomi, Jaapan, 5,98;
- Kuul tug. k. Mauermayer, Saksa, 14,38;
- Kuul mõl. k. Jungkunz, Saksa, 21,47;
- Ketas tug. k. Weiszówna, Poola, 44,19;
- Ketas mõl. k. Konopacka, Poola, 66,48;
- Oda tug. k. Gindel, USA, 46,74;
- Oda mõl. k. Gelius, Saksa, 62,43;
- 4×100 m rahvusnaisk.: USA 46,9; klubinaisk.: 1860 München 48,8.
- 4×200 m rahvusnaisk.: Saksa 1.45,8; klubinaisk.: Linnets, Pariis, 1.47,6;
- Olümpiateatej. rahvusnaisk.: Itaalia 3.30; klubi- naisk.: Praha üliõp. 3.14,4;
- 10×100 m rahvusnaisk.: Inglise 2.04,4; klubi- naisk.: S. V. Brandenburg 2.05,3.

PUSIV
 HAADUS
 VOIDAB.
 SELLEPÄRAST
 IGAL POOL
 AINULT
LE COQ
 ÕLUT!



Aktsiaselts
A. Le Coq
 Tartus

K l a a s õ l u t
 p ä r a s t v ö i s t l u s t
 l o o b j õ u d u
 u e e k s v ö i s t l u s e k s!

KAUBAMAJA
„TEATER & MUUSIKA“

KÜÜNI 6, telef. 4-68.

TARTUS TUNTIUM KAUBAMAJA JÄRGMISTE
KAUPADE OSTMISEKS:

RAADIO Suurim valik patarei- ja võrk-aparaatidest, alati laos viimased uudised. Kõik üksikosad aparateid iseehitamiseks.

KLAVERID firmade: Oskar Heine, J. Herman, Astron ja M. Salong pianinode müük vabrikuhinnaga. Soodsad maksutingimused. — Pruugitud tiibklaverid ja harmooniumid.

GRAMMOFONID kohver-, laua- ja kappgrammofonid. Moodsad löökpalad alati saadaval.

LASKERIISTADE osakonnas laskeriistad ja laskemoon parematest firmadest.

JALGRATTAD Soome, Rootsi, inglise ja Saksa vabrikutest.

MURUTÕNISE reketid ja pallid.

Tartu Vesiravila

Tartus, Pikk tän. 62/64, tel. 34.

AMBULATOORNE JA KLIINILINE RAVIMINE.

RAVITAKSE:

Närvihäigusi — närvipõletikku, ishiast, neurasteeniat, ka neurasthenia sexualis't, hüsteeriat, halvatusi jt.

Liigesepõletikke — liigeste ja lihaste reumatismi.

Ainevahetuse häigusi — liigrasvumist, podagrat, veresoonte lubjastumist.

Naistehäigusi. Suhkurtõbe Südamerikkeid.

Pärmivedelik-, süsihappe-, vaht- ja teised kümblesed, kuuma raba pakkimised, dušid, elekter- ja valgustusravi. Massaaž.

Asutis on avatud 10—8 õhtul.

Ametnikkudele ja üliõpilastele hinnaalandus. Prospektid saadetakse kohe nõudmise korral.

JUHATUS.

TARTU LINNAPANK

TARTUS, RAEKOJAS, TELEF. 2-32 ja 11-32.

Võtab raha hoiule jooksvale arvele, kindla tähtaja peale ja kuude viisi ning maksab ajakohast protsenti.

Annab laene.

Ostab ja müüb väärtpabereid.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Korrespondendid kõigis kodumaa linnades ja rahvarikkamates kohtades maal.

Saadaval hoiukarbid.

Saadaval hoiukarbid.

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“

asuf. 1907. a.

Kodumaa suurim ühistegeline kindlustusettevõte.

Tasunud üle 4000 kahjutasu üle 300.000.000 sendi väärtuses.

Valitsus: **TARTUS, Suurturg 8.**

Lugupeetud perenaised!

Meie kauplused: TARTUS, Ülikooli tän. 7, telef. 12-59

„ Tähe „ 72, „ 12-18

„ Narva „ 9, „ 12-22

„ Narva „ 123, „ 14-08

„ Riia „ 125, „ 14-50

VALGAS, Vabaduse „ 32, „ 32

on alati teie teenistuses.

Kaup kvaliteedilt ja hinnalt võistlemata.

Ühisus „Lõuna-Eesti Eksporttapamajad“ TARTUS.

Telefonid: Juhataja 11-64, kodune keskjaam 11-24 ja 11-28.

M. JÄNES' e SUURÄRI valmisriiete eriosakond

soovitab oma töökojas viimase moe
järgi valmistatud laimatult istuvaid

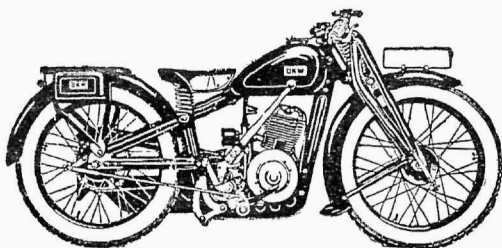
naiste talve-, kevade- ja suve- **MANTLEID**
meeste talve-, kevade- ja suve- **PALITUID**
ning **ÜLIKONDI.**

Tellimiste vastuvõtmine ja kiire täitmine.

Hinnad väga mõõdukad!

TARTUS, KAUBAHOOV 9-10-11-12.

Äri tel. 5-91. Rätsepatöökoja tel. 14-69.



Lõuna-Eesti suurim kaubamaia

K/m. Vennad Prüüs

Kaubahoov 20/21, tel. 12-92, Tartus.

Soovitab oma rikkalikust laost soodsate hindadega:

Raadioaparaate ja osasid,
fotoaparaate ja tarbeid,
jalgrattaid „Husqvarna“ jne.,
mootorrattaid N. S. U., DKW, Velocette,
 AIS ja nende osasid,
grammofone ja plaate,
elektromaterjale, majapidamismater-
jale, ehitusmaterjale jne.

SOODSAD MAKSTINGIMUSED.

LÕUNA-EESTI SPORTLASKOND

OSTAB OMA

SPORDITARBED,
 JALANÕUD
 JA RIIETUSE

KÕIGE SOODSAMALT

JULIUS KIVASTIKU

SPORDITARVETE ÄRIST

TARTU, RÜÜTLI 8
 KÕNETRAAT 602

AINUKENE POKSIKINNASTE
 ERITÖÖSTUS EESTIS

HINNAD VÄLJASPOOL VÕISTLUST



*Oi, küll olel sa pois alles kriin-
 silm... — miks ei pese sa ennast
 „Veronika“ Palmõli seebiga?*

„REGINA“

EAU DE COLOGNE

LÕHNAÕLI

KREEMID

PUUDER

KÜÜNELAKK

ON HEA KVALITEEDIGA

ILUHOIU VAHENDITE
 OSTMISEL PÕRAKE
 TÄHELEPANU FIRMALE

A/s. PROV. JUL. LILL

TARTU



„TAV“

Tartu Alumiiniumi Vabrik

Tartu, Võru 50/52, tel. 7-39.

1885—1935

B. GENSS JA POJAD

Tartu, postk. 142

Tel. 5-17

Meeletuletusi...

A. Anderkopp:

Sünnipäevad ja esimesed tuleristsed

Tallinna Raekoja saal. Koos mitukümmend esindajat üle maa, Tallinna Kalevi kui vanema Eesti spordiseltsi kutsel ja algatusel. Koosoleku nimeks — esimene Eesti spordikongress. Avab kadunud L. Tõnson.

Tund aega ägedat vaidlust V. S. Spordi selleaegse esimehe B. Kieseli poolt, miks just Kalev on julenud kongressi kokku kutsuda. Siseminister A. Hellat, kes ilmunud tervitama Vabariigi Valitsuse nimel kongressi, kaotab hetkeks oma tavalise optimistliku ilme ja sõnab mulle käega heites: sellest ei saa elulooma. Saab, rahustan teda ja varsti ongi A. Hellat kõnetoolis, julgustavad sõnad, ergutavad mõtted kostavad jällegi optimistlikult.

Seal kongressil pannaksegi nurgakivi Eesti Spordiliidule, luuakse ajutine ellukutsumise komitee. Sel ajal oli see liit kõik, kõige koondus ja kõikide koondus: igasugune eriliit, keskliit ja Olümpia komitee. Kümme muret ja kümme ülesannet.

*

G. Laanekõrb:

Kalevi uuesisünd

Tallinna jalgrattasõitjate selts Kalev, oli aja jooksul jätnud jalgrattasõidu tahaplaanile ja üle läinud kergejõustiku, vee- ja jääspordi harrastamisele. 1912. a. suvel korraldas selts ülemaailsed kergejõustikuvõistlused nimetuse all „Esimesed olümpiamängud“. Gonsiori aia sissekäiku ehtis kalcs lippu: Vene riigi oma ja Kalevi sini-must-valge. Viimane äratas politsei huvi ja tulemus oli — käsk see maha võtta.

Kohe selle järele tuli kuuldavale, et kuberner Korostovets on otsustanud „mässupesa“ tegevuse lõpetada. Seltsi sulgemise vältimiseks ja laienund tegevuse legaliseerimiseks otsustas seltsi peakoosolek täienada oma põhikirja ja võtta nimeks Tallinna spordiselts Kalev.

Põhikirja muutmine ei läinud aga nii libedasti kui arvasime. Muudatused põhikirjas jäid Eestimaa kubermangu valitsuses kinnitamata. Nõuti enne uue seltsi asutamist vana seltsi lõpetamist. Seltsi juhatus kaebas kubermangu valitsuse otsuse peale senatisse. See ajas kuberner Korostovetsi pühavihale seltsi vastu, seda enam, kui senat tühistas kubermangu valitsuse otsuse ja saatis toimetuse tagasi sisuliseks otsustamiseks.

Ühel õhtul helistas minule kui seltsi sekretärile politseimeister Tsitseroschim, et kuberner on määranud võtta revideerimisele seltsi tegevuse. Kartsin, et selle tulemuseks võib olla Kalevi surm, sest kuu aega tagasi oli kuberner sulgenud äriteenijate ametiühingu sel lihtsal põhjusel, et ühingu korraldas peo, mida aga põhikirjas ette nähtud ei olnud.

Revideerimise käik näitas, et minu arvamine oli õige, sest ametnik hakkas koguma andmeid, kui palju selts on kulutanud aega

Esimesed kuud — organiseerimise kuud. Loodud eriosakonnad alade järgi, koondatud seltse, trükki antud Eesti Spordileht. Ja siis algas ettevalmistus — olümpiamängudele. Organisatsiooniliselt on ettevalmistus koondatud Liitu, praktiline ettevalmistus suuremalt osalt Sõjaväe Spordikooli kindral Laidoneri, hiljem kindral Larka lahkelt toetusel. Tõnson rühib seal — kooli ülemana — täie innuga. Ainult üksikud valmivad väljaspool kooli: Villemson, Lossman, Saulman.

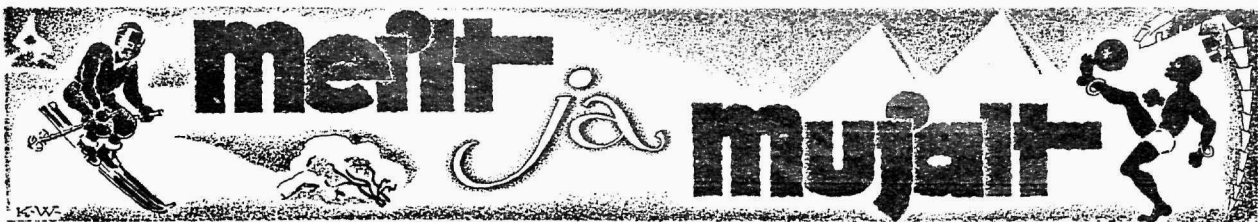
Nii oldaksegi lõpuks Helsingis, koos soomlastega aurik „Vihonnal“, mis läbi kahepäevase õudse tormi Gotlandi kohal otse Antverpeni tossutab. Kastides Ameerika onu konservid, taskus Vabariigi Valitsuse poolt antud toetus ja korjanduse ning loterii tulemused, kaasas tahtmine end läbi raiuda. Nii läks Eesti Spordiliit esimesele tuleristsele.

Üks kuldmedal, kaks hõbedat, Eesti sini-must-valge võidumastis Antverpeni staadioni maratonivärvavas, rinnus teadmine, et veel tunnustamata de jure Eesti oli spordiväljal end rahvusvaheliselt läbi löönud, — nii olid need esimesed tuleristsed.

jalggrattasportidele kui palju teistele spordialadele.

Päiseteeks jäi püüda revideerimist venitada vähemalt ühe kuu peale. Kubermangu valitsus oli viivitanud Kalevi põhikirja sisulise läbivaatamisega. Seltside seaduse järgi pidi aga seltsi registreeriv asutus palve läbi vaatama ühe kuu jooksul, ja selle aja möödumisel vastuse mittesaamine tähendas, et selts võib alustada tegevust. Õnnestuski revideerimist niivõrd venitada, et kuuajaline tähtaeg möödus.

Lõpetanud revideerimise, ametnik avaldas minule selle tulemused: Kalev pidi suletama. Vastasin, et revideeritud ei ole jalgrattasõitjate seltsi, vaid spordiseltsi Kalevit, kelle põhikirja kinnitamisest ei ole ära öeldud seaduses ettenähtud 1-kuulisel tähtajal. Ametnik kokkus ja hakkas maha salgama senati otsuse saamist. Näitasin temale otsuse ärakirja, mille mulle oli muretsenud keegi hea tuttav. Mees salgas edasi. Nüüd kirjutasin tema juuresolekul palve senatile, milles palusin välja saata ametliku ärakirja otsusest õiendusega, millal toimetus Tallinna saadetud. Ametnik palus viivitada paar päeva palve ärasaatmisega, et lahendada küsimus leplikul teel. Varsti kutsus ametnik mind oma poole ja kuberner püstitamiseks piinlikust olukorrast tegi ta kompromissettepaneku, et meie esitaksime registreerimiseks seltsi uue, s. t. kolmanda, põhikirja ja pärast selle registreerimist loobuksime põhikirja muutmise palvest ning likvideeriksime vana jalgrattasõitjate seltsi. Juhatus nõustus selle ettepanekuga. Eestimaa spordiseltsi Kalevi põhikirja kinnitati ja „vana Kalev“ andis üle oma varanduse ja liikmeskonna „uuele Kalevile“.



Kehakultuuri sihtkapitali valitsus uuel alusel

Kultuurkapitali uute põhimääruste alusel moodustatud kehakultuuri sihtkapitali valitsuse esindajatekogu pidas 18. veebr. s. a. oma esimese koosoleku. Koos olid K. Terras, A. Kleinberg, dr. V. Sumberg, A. Anderkopp, dr. B. Jürgens, E. Lepp, H. Kuk, V. Prii, K. Pahk, J. Kauba, L. Kalmet, dr. O. Liik, dr. M. Püüman ja dr. J. Vilms. Esindajatekogu esimeheks valiti H. Kuk, abiks dr. B. Jürgens ja sekretäriks L. Kalmet. Pensionikassasse valiti esindajaks K. Pahk.

Peale riigivanemalt ja vabar. valitsuselt sihtkapitali valitsuse juhatusse määratud liikmete valis esindajatekogu veel kaks juhatusliiget: A. Anderkopp ja E. Lepp. Peale K. Terrase, kes otsekohe esimeheks määratud, jagasid ülejäänud juhatusliikmed ametid järgmiselt: abiesimees A. Anderkopp, sekretär A. Kleinberg, laekur E. Lepp ja ametita liige dr. V. Sumberg.

Kuna juhatus alles ametisse astus, siis ei saanud ta koosolekul esitada tegevuskava. See koostatakse lähemal ajal.

2. spordiball ja Olümpialeht

Kaks ettevõtet on Tallinna Spordipressi Klubil lähemal ajal teoksil. 2. märtsil s. a. peetakse Kaubandus-tööstuskoja ruumes 2. spordiball ja samal ballil tuleb müügilole Olümpialeht.

2. spordiball, millel antakse üle G. Sulele kuldmedal 1934. a. parima spordisaavutuse eest, töötab kujuneda esimest balli oma suurejoonelisuselt ületavamaks. On valmimas rida originaalseid üllatusi.

Olümpialeht, TSK uusim ettevõte, on mõeldud rakedamiseks olümpia-propaganda teenistusse. Leht trükitakse suures ajalehe kaustas ja ta ilmub vähemalt neli korda aastas. Lehe toimetusse kuuluvad O. Lõvi, H. Rahamägi ja A. Hahn. Üksiknumbri hind 5 senti, provintsile 7 senti.

Kutseid ballile võib saada TSK abiesimehelt A. Hahnilt, aadressil: Tallinn, Rüütli 2—6, tel. 440-98. Samal aadressil palutakse saata Olümpialehe tellimised.

Korvpallivõit Poola üle ja kaotus Lätile.

Viis suurt rahvusvahelist kohtamist on Eesti korvpallimehed pidanud viimase kuu vältel: 2 maavõistlust ja 3 linnavõistlust. Neist on võidetud ainult kaks matschi. Väike võidukus tundub suure pettumusena pärast seda, kui meil mitmel puhul oli võimalik nentida Eesti korvpallitaseme tublit tõusu tänava ja kui maaliti illusioone Berliini olümpia-turniirist osavõtuks.

Võitmatuks maa- ja linnavõistlusel jäid lätlased. Eesti-Läti 12. korvpalli-maavõistlus seadis võitute-kaotuste suhtes jälle viigi jalule. Nüüd on kumbki võitnud 6 maavõistlust. Riia kaotus 18:35 (9:16) on suurim, mida meie korvpall viimastel aastatel on saanud. Kaotuse peapõhjuseks peetakse Riia väikest võimlat, mis ei võimaldanud eestlastel arendada kombinatsioonimängu, ja kuna lätlased pealevisetel on meist paremad, olnud

kaotus paratamatu. Tegelikult peab kaotuse tõeliseks põhjuseks pidama Eesti rahvusmeeskonna koosseisu ebaühtlust. Ainult tartlastest või ainult tallinnlastest koostatud meeskond oleks kahtlemata saavutanud parema resultaadi. Linnavõistlusel kaotas Tallinn Riiale 31:51 (15:28).

Järgmine maavõistlus peeti Poolaga Tallinnas. See oli esimene Eesti-Poola korvpalli-maavõistlus. Poolakate korvpallitase on umbes Tallinna kõrgusel, ja kuna Tartu

**ELEKTRIMOOTORID
ELEKTRIARMATUURID
ELEKTRITRIIKRAUAD
ELEKTRIKEEDUNÕUD
ELEKTRIPLIIDID**

JA MUUD

ELEKTRI- JA RAADIOTARBED

ELEKTERVALGUSTUSE JA
JÕU SISSESEADE TÖÖD

V. ENGEL & Ko.

ELEKTROTEHNIKA BÜROO

TALLINN, PIKK T. 39

TEL. 444-53

teatavasti on Tallinnast parem, siis oli mõistetav, et tartlastest koosnev Eesti rahvusmeeskond võitis maavõistluse — 47:19 (25:19). Poole maavõistluse ajast mängis Tallinna meeskond, kuid sel ajal saavutatud korvide vahekord Eesti kasuks oli väike. Järgmisel päeval võitis Poola rahvusmeeskond Tallinna linnameeskonna üle 35:31 (19:14), kuid Tartus kaotas ta suuremalt, kui maavõistlusel — 22:58 (13:24).

Märtsi lõpul sõidab Eesti rahvusmeeskond vastukülaskäigule Poolasse. Võimalik on, et see külaskäik ühendatakse kavetatava sõiduga Genfi euroopavõistlustele.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 2 23. veebruar 1935 16. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Kesklüüdu väljaandel iga kuu 20. päeval.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Raekoja pl. 9. Tel. 444-28.

Talitus avatud iga äripäev kl. 9-3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 senti, 1/4 a. 75 senti.
Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis posikontorites ja ajakirjanduse kontorites.

KUULUTUSTE HIND: välimine keas ja teksis: 1/4 lhk. Kr. 50.—,
1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—,
1/2 lhk. Kr. 20.—, 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Raekoja pl. 9, tel. 444-28;

A. Hahn, tel. 440-98 ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

Tallinna esimesed vehklemise- esivõistlused

Tallinna esimestest vehklemise-esivõistlustest võttis osa 20 võistlejat. See arv osutub, et vehklemise vastu tuntakse meil küllaldaselt huvi. Ka võistlejate tehniline külg oli algajate kohta hea ja tõuseks võistluskogemuste saamisega veelgi. Pealtvaatajaid oli võistlusile ilmunud sadakond.

Võistlused espadronidel vehklemises peeti ühe miinuse süsteemis, neli paremat aga läks omavahel kokku turniirsüsteemis. Üldvõitjaks ja Tallinna meistriks tuli E. Walther, Vitjas, jättes teiseks V. Popovi, Vitjas, kolmandaks H. Beckeri, kaitseliidu eskadron, neljandaks V. Christianseni, ESS. Kuna kolmel esimesel oli võrdne arv punkte, määras järjestuse löökide paremus.

Florettidel vehklemises võttis osa ainult 4 meest Vitjasist. Võisteldi turniiri-süsteemis: 1. V. Borcheri, 2. E. Valther, 3. N. Stscherbina, 4. V. Popov.

Võistlusel oli näha kohtunike ebakindlust ja vilumatust, mis aga on arusaadav, kui võtta arvesse meil korraldatud vehklemisvõistluste vähesust.

Euroopa kergejõustiku-rekordid

100 m	Jonath, Saksa	10,3	1932
200 m	Körnig, Saksa	20,9	1928
400 m	Liddel, Inglise	47,6	1924
800 m	Hampson, Inglise	1.49,8	1932
1500 m	Beccali, Itaalia	3.49,0	1933
5000 m	Lehtinen, Soome	14.17,0	1932
10.000 m	Nuuni, Soome	30.06,2	1924
tõkkeid 110 m	Wennström, Rootsi	14,4	1929
" 400 m	Burghley, Inglise	52,2	1932
4×100 m	Saksa rahvusmeeskond	40,6	1932
4×400 m	Saksa rahvusmeeskond	3.14,0	1932
kõrgus	Kotkas, Soome	2,01	1934
kaugus	Long, Saksa	7,65	1933
kolmik	Tuulos, Soome	15,48	1923
teivas	Hoff, Norra	4,25	1925
kuul	Douda, Tšehhoslovakkia	16,20	1932
ketas	Andersson, Rootsi	52,42	1934
oda	Järvinen, Soome	76,66	1934
vasar	O'Callaghan, Iiri	56,33	1928
kümnevõistlus	Sievert, Saksa	8790,46	1934

Rekordidena toodud tagajärgi on veel korranud: 100 m-is Sir, Ungari, ja Berger, Hollandi — 1934; 400 m-is Metzner, Saksa, ja Goix, Prantsuse, — 1934; 110 m tõketes — Sjöstedt, Soome, — 1931, ja Kovacz, Ungari, — 1934.

TKSÜ käsipallimeistrid

TKSÜ käsipallimeistrid on selgunud. Nendeks on meeste-võrkpallis: A-kl. — Vestholmi gümn. (oli ka läinud aastal); B-kl. — Gustav Adolffi-gümn. (l. a. Toomkool); C-kl. — Gustav Adolffi-gümn. (C-kl. mängud olid tänava kavas esmakordselt); meeste-korvpallis: A-kl. — Reaalgümn. (ka eelmisel aastal); B-kl. — Tehnikum (ka eelm. a.); C-kl. — Realkool; naiste-võrkpallis: A-kl. — L. I tütarl. gümn. (ka eelm. a.); B-kl. — Kommertsgümn. (eelm. a. L. II tütarl. gümn.). Naiste korvpalli tänava avalikel võistlusõhtuil ei mängitud.

Nagu nähtub nimistust, on eriti edusamme teinud Gustav-Adolffi gümn., milline tänava suutis saavutada kaks meistrikohta, olles peale selle veel A- ja B-kl. korvpalli finaalides. Kooli edu põhjuseks on kahtlemata intensiivne ja asjalik treening, mis õppeaasta alul lahkunud käsipallituusade asemele kasvatas uued ja veel paremad. Reaalkooli hegemonia võrkpallis on lõplikult kadunud, kuna ta ka tänava pidi A-kl. finaalis alla vanduma Vestholmi gümn. naasmisele.

Vold. Puhk veespordiliidu esimees

Värskelt asutatud veespordiliidu esindajatekogu koosolek valis üksmeelselt liidu esimeheks Vold. Puhki. Teised valitud juhatusliikmed jagasid ametid järgmiselt: esimene abiesimees R. Mast, teine abiesimees Kivastik, sekretär K. Bokman, abi E. Volke, laekur A. Lobjakas ja ametita liige E. Mõthk.

Ostustati astuda rahvusvahelise veespordiliitu.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47.

TEL. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.